

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ**

Кафедра обліку і аудиту

«До захисту в ЕК»
Директор інституту(декан факультету)
_____ Олег ШЕРЕМЕТ
(підпис)

« ____ » _____ 2023р.

«До захисту допущено»
В.о. завідувача кафедри
_____ Володимир ОСМЯТЧЕНКО
(підпис)

« ____ » _____ 2023р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Облік і аудит»
на тему: «Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесів
оптимізації руху грошових потоків»

Виконав: здобувач 2 курсу, групи 5
Бойко Євгенія Юріївна

_____ (підпис)

Керівник Духновська Людмила Миколаївна

_____ (підпис)

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Я як здобувач(ка) Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Здобувач _____ (підпис)

Київ - 2023р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ

Кафедра обліку і аудиту

Освітній ступінь магістр

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри обліку і аудиту

В.О. Осмятченко

«01» жовтня 2022 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ (РОБОТУ) ЗДОБУВАЧА

Бойко Євгенії Юріївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) «Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесів оптимізації руху грошових потоків»

керівник проекту (роботи) доцент, к.е.н., Духновська Людмила Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «30» вересня 2022 року №586-КС

2. Строк подання студентом проекту (роботи) 01 лютого 2023 р.

3. Вихідні дані до проекту (роботи) Закони України, Постановки Кабінету Міністрів, фінансова, статистика та податкова звітність ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки, первинні документи ПрАТ «Лантманнен Акса»

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ. Розділ 1. Методологічні основи забезпечення процесу управління грошовими потоками на ПрАТ «ЛАНТМАННЕН АКСА». Розділ 2. Аналіз діяльності ПрАТ «ЛАНТМАННЕН АКСА» та організація і методика оцінки руху грошових потоків. Розділ 3. Теоретико-методологічні основи аудиту грошових потоків. Загальні висновки і пропозиції.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) Виробнича структура ПрАТ «Лантманнен Акса», Організаційна структура управління ПрАТ «Лантманнен Акса». Структура бухгалтерії ПрАТ «Лантманнен Акса». Кореспонденція рахунків з обліку руху грошових потоків. Техніко-економічний аналіз діяльності ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки. Теоретичні основи та практичний економічний аналіз фінансових результатів ПрАТ «Лантманнен Акса». План проведення аудиторської перевірки грошових

потоків ПрАТ «Лантманен Акса». Аудиторський висновок проведення аудиту ПрАТ «Ланманнен Акса».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 01 жовтня 2022 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	03.10.22-10.10.22	Виконано
2	Розділ 1. Методологічні основи забезпечення процесу управління грошовими потоками на ПрАТ «ЛАНТМАННЕН АКСА».	11.10.22-31.10.22	Виконано
3	Розділ 2. Аналіз діяльності ПрАТ «ЛАНТМАННЕН АКСА» та організація і методика оцінки руху грошових потоків.	01.11.22-30.11.22	Виконано
4	Розділ 3. Теоретико-методологічні основи аудиту грошових потоків. Загальні висновки і пропозиції.	01.12.22-29.12.22	Виконано
5	Висновки і пропозиції	16.01.23-24.01.23	Виконано
6	Перелік використаної літератури	25.01.23-30.01.23	Виконано

Здобувач

_____ (підпис)

Бойко Є.Ю.

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

_____ (підпис)

Духновська Л.М.

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота викладена на 138 сторінках. Під час написання кваліфікаційної роботи було використано 46 літературне джерело, 19 рисунків та 18 таблиць.

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення діючої практики, дослідження проблемних питань організації і методики процесу руху грошових потоків та розроблення пропозицій щодо їх вдосконалення.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність на прикладі ПрАТ «Лантманнен Акса».

Предметом дослідження виступає організація і методика обліку, аналізу і аудиту процесу руху грошових потоків на ПрАТ «Лантманнен Акса».

Основний зміст роботи: У вступі подано загальну характеристику досліджуваної теми, описано актуальність кваліфікаційної роботи, сформульовано мету, завдання досліджень та подано інформацію про обсяг та структуру роботи.

У першому розділі досліджено економічну сутність руху грошових потоків, визначено нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту руху грошових потоків, описано методологію обліку руху грошових потоків на підприємстві та комп'ютеризація.

У другому розділі досліджено історію та фінансово-господарську діяльність ПрАТ «Лантманнен Акса», структуру бухгалтерії та організацію обліку на підприємстві, описано загальний документообіг на досліджуваному товаристві та прокоментовано облікову політику підприємства, охарактеризовано техніко-економічний аналіз підприємства в цілому та аналіз руху грошових потоків за останні два роки.

У третьому розділі досліджено теоретичні основи аудиту руху грошових потоків, прокоментовано організацію проведення аудиту на ПрАТ «Лантманнен Акса», запропоновано напрями удосконалення обліково-аналітичних аспектів руху грошових потоків.

У висновках дані пропозиції щодо вдосконалення контролю за використанням та одержанням прибутку на підприємстві ПрАТ «Лантманнен Акса».

Одержані висновки та їх новизна: на основі проведеного у кваліфікаційній роботі дослідження: обґрунтовано економічний рух грошових потоків, як важливого об'єкта контролю; надані пропозиції щодо вдосконалення організації і методики руху грошових потоків; обґрунтовано та визначено необхідність і значення контролю руху грошових потоків, розроблені пропозиції стосовно вдосконалення контролю руху грошових потоків.

Ключові слова: рух грошових потоків, доходи, витрати, внутрішній контроль, виручка, аудит, аналіз.

SUMMARY

Qualification work is laid out on 138 pages. 46 literary sources, 19 figures and 18 tables were used during the writing of the qualification paper.

The purpose of the qualification work is the study of current practice, the study of problematic issues of the organization and methods of the cash flow process, and the development of proposals for their improvement.

The object of the study is financial and economic activity on the example of PJSC "Lantmannen Aksa".

The subject of the research is the organization and methodology of accounting, analysis and auditing of the cash flow process at PrJSC "Lantmannen Aksa".

The main content of the work: The introduction presents the general description of the researched topic is given, the relevance of the qualification work is described, the goal and tasks of the research are formulated, and information is provided about the scope and structure of the work.

The first section examines the economic essence of cash flows, defines the legal regulation of accounting, analysis and auditing of cash flows, describes the methodology of accounting for cash flows at the enterprise and computerization.

The second section examines, the history and financial and economic activity of PJSC "Lantmannen Aksa", the structure of accounting and the organization of accounting at the enterprise are investigated, the general document flow at the studied company is described and the accounting policy of the enterprise is commented on, the technical and economic analysis of the enterprise as a whole and the analysis of cash flows by the last two years.

The third section examines, the theoretical foundations of the cash flow audit are explored, the organization of the audit at Lantmannen Aksa PJSC is commented on, directions for improving the accounting and analytical aspects of the cash flow are suggested.

The conclusions, proposals are given regarding the improvement of control over the use and obtaining of profit at the enterprise "Latmannen Aksa" PJSC.

Conclusions and their novelty are obtained: on the basis of the research carried out in the qualification work: the economic movement of cash flows, as an important object of control, is substantiated; proposals for improving the organization and methods of cash flow movement are provided; the need and importance of cash flow control are substantiated and defined, proposals for improving cash flow control are developed.

Key words: cash flow, income, expenses, internal control, revenue, audit, analysis.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ I. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПрАТ «ЛАНТМАННЕН АКСА»	
1.1 Економічна сутність та зміст управління грошовими потоками на підприємстві.....	10
1.2 Класифікація, облік та структура грошових потоків підприємства.....	15
1.3 Звіт про рух грошових коштів та їх законодавче регулювання.....	47
1.4 Сучасні інформаційні технології обліку процесу руху грошових потоків.....	56
Висновки до розділу I	64
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПрАТ «ЛАНТМАННЕН АКСА» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОЦІНКИ РУХУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ	
2.1 Організаційно-економічна характеристика та організація обліку ПрАТ «Лантманнен Акса».....	68
2.2 Аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки.....	79
2.3 Методологічні та практичні основи аналізу руху грошових потоків.....	85
Висновки до розділу II	94
РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ	
3.1 Теоретичні аспекти аудиту грошових потоків	95
3.2 Організація проведення аудиторського звіту про рух грошових коштів на ПрАТ «Ланманнен Акса»	102
3.3 Залучення та впровадження зарубіжного досвіду управління грошовими потоками на ПрАТ «Ланманнен Акса».....	105
Висновки до розділу III	110
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	111
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	116
ДОДАТКИ	120

ВСТУП

Рух грошових потоків є одним із ключових об'єктів у системі бухгалтерського обліку, тому дуже важливо на підставі законодавчих та інших нормативних вимог достовірно, повно та своєчасно відображати інформацію про рух грошових потоків в бухгалтерському обліку та фінансову звітність. Методологічні засади обліку рух грошових потоків визначаються у національних та міжнародних стандартах бухгалтерського обліку. Саме ці стандарти розкривають вимоги щодо обліку, інформаційне та контрольне забезпечення процесів оптимізації руху грошових потоків, тому важливо проаналізувати змістовне наповнення бухгалтерських стандартів у їхньому співставленні на міжнародному та національному рівнях, визначити сучасні проблемні аспекти та шляхи їх вирішення. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми руху грошових потоків в сучасних умовах набувають особливої актуальності у зв'язку з потребою швидкої і достовірної інформації. Процес відображення їх в обліку, який складався роками не задовольняє інформацією управлінський персонал.

Тому станом на сьогоднішній день важливим є вирішення питання пристосування сучасної системи обліку рух грошових потоків на підприємствах до вимог оптимізації оперативності та достовірності надання інформації для потреб менеджменту з метою раціоналізації управління такими активами та підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання в цілому.

Теоретичні та прикладні аспекти бухгалтерського обліку, організації та методології обліку і аудиту рух грошових потоків діяльності підприємств зробили провідні вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти, зокрема: Аніщенко Г.Ю., Білецька К.М., Кошельок Г., Грінченко Р., Кундря-Висоцька О.П., Кучеренко Т.Є., Мельник Л.Ю., Мова В.В., Семенова С.М. Ромашко О.М., А.Д. Шеремет.

Метою і завданням роботи є комплексний аналіз сучасних теоретичних та методологічних положень, практичних механізмів з обліку та аналізу руху грошових потоків з метою розробки пропозицій щодо підвищення ефективності управління прибутком підприємства.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- дослідити сутність і порядок формування руху грошових потоків підприємства;
- визначення значення і завдання обліку, аналізу та аудиту руху грошових потоків підприємства;
- дати характеристику фінансово-господарської діяльності та постановки обліково-аналітичної роботи на ПрАТ «Лантманнен Акса»;
- дослідити питання організації руху грошових потоків;
- охарактеризувати напрями використання обліково-аналітичної інформації в управлінні прибутком підприємства;
- проаналізувати підходи до організації і методики аналізу прибутковості підприємства;
- розробити напрямки підвищення ефективності діяльності підприємства.

Об'єкт дослідження – об'єктом дослідження виступає процеси, які пов'язані з формуванням та управлінням грошових потоків підприємства ПрАТ «Лантманнен Акса»;

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних аспектів формування грошових потоків на підприємстві ПрАТ «Лантманнен Акса» .

Суб'єктом дослідження при виконанні кваліфікаційної роботи обрано Приватне акціонерне товариство ПрАТ «Лантманнен Акса».

Методи дослідження. Методологічною основою роботи є наукові праці вітчизняних та західних фахівців із проблем організації та аналізу руху грошових коштів. Методологічною базою дослідження виступають табличний та графічний методи, особисті аналітичні дослідження, загальнотеоретичні методи аналізу та інші методи. Прикладні аспекти формування та управління

грошовими потоками аналізувались із застосуванням методу групування, порівняльного аналізу, аналізу вибірових досліджень та використанням різних фінансових інструментів.

Інформаційною базою дослідження були концепції, положення і пропозиції, що містяться у наукових публікаціях вітчизняних і зарубіжних фахівців з проблем обліку, аналізу та аудиту грошових потоків підприємства. Крім того, використовується законодавчій, нормативно-правовий та інструктивний матеріал, національні та міжнародні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти аудиту.

Дослідження проводилось на основі даних офіційної фінансової звітності підприємства ПрАТ «Лантманнен Акса».

РОЗДІЛ І. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПрАТ
«ЛАНТМАННЕН АКСА»

1.1 Економічна сутність та зміст управління грошовими потоками на підприємстві

Відсутність руху грошових коштів для цільового виконання поточних зобов'язань є серйозною проблемою в сучасних умовах діяльності української економіки. Це пов'язано не тільки з нестачею коштів, але й з їх цільовим використанням. Оскільки добре відомо, що грошовий потік є основою кожного бізнесу, більшість спеціалістів мотивовані продовжувати дослідження проблем грошових потоків і, що ще важливіше, процесу успішного управління грошовими потоками загалом.

Для того, щоб розуміти: що таке «Управління грошовими потоками на підприємстві», варто глибше зануритись в кожний окремий елемент цього словосполучення. А саме: що впливає на управління; як правильно управляти грошовими потоками; що означає поняття грошові потоки; чим грошові потоки відрізняються від прибутку і таке інше. Розпочати краще з поняття грошовий потік. Отже, грошовий потік - це джерело життя бізнесу. А коли воно перестає рухатися, настає крах бізнесу [1].

Згідно дослідженню, проведеним банком США, коли компанії зазнають невдачі з фінансових причин, у 82% випадків виною є саме погане управління грошовим потоком, не правильне розуміння цього поняття, старт із занадто малою кількістю грошей і відсутність розробленого бізнес-плану. Грошовий потік підприємства є сукупністю розподілених в часі надходжень грошових коштів, що створюються впродовж його господарською діяльністю.

Сучасними науковцями ще не сформовано єдиної теоретичної бази, яка б охоплювала весь комплекс питань управління грошовими потоками підприємства. В економічній літературі учені приділяють увагу проблемі регулювання грошових потоків переважно з позицій управління грошовими

коштами, ліквідністю та фінансовою стійкістю. Існують різні підходи до пояснення поняття грошових потоків. Було проаналізовано трактування даного поняття вітчизняними та закордонними вченими. Тому для того, щоб ширше та ґрунтовніше зрозуміти дане поняття, варто проаналізувати всі визначення. Найпоширеніші наведено у таблиці 1.1.1

Таблиця 1.1.1

Підходи до визначення грошового потоку

№ з/п	Автор	Визначення	Джерело
Вітчизняні автори			
1	Слав'юк Р.А.	Грошовий потік являє собою фінансовий показник, що характеризує ступінь так званої ліквідності підприємства (фірми, компанії), тобто вимірник того, як швидко можна продати його активи і одержати кошти.	Слав'юк Р. А. Фінанси підприємств: Навчальний посібник / Р.А. Слав'юк – Луцьк [2]
2	Бутинець Ф.Ф.	Найважливіший самостійний об'єкт фінансового аналізу, який проводиться з метою оцінки фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.	Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз:[навчальний посібник] / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир [3]
3	Краменко В.І.	Сукупність надходжень і вибуття коштів за певний період часу, формованих у процесі господарської діяльності.	Краменко В.І. Управління ресурсами підприємства : [навч. посібник] / В.І. Краменко, Б.І. Холод. – К. : Центр навчальної літератури [4]
4	Кірейцев Г.Г.	Це є одним із ключових моментів оптимального співвідношення між ліквідністю та прибутковістю.	Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент : [навчальний посібник] / Г.Г. Кірейцев [5]
Зарубіжні автори			
5	Ю. Бригхем	Фактичні чисті готівкові кошти, які надходять у фірму (чи витрачаються нею) протягом деякого визначеного періоду	Бригхем Ю. Финансовый менеджмент: полный курс / Ю. Бригхем, Л. Гапенски, 1997 [6]
6	Дж. Ван Хорн	Потоки готівкових коштів, які мають безперервний характер; власні обігові кошти	Ван Хорн Дж. Основы управления финансами / Дж. Ван Хорн ; пер. с англ. – М. : Финансы и статистика [7]
7	Б. Коласс	Надлишок коштів, який утворюється на підприємстві в результаті всіх операцій, пов'язаних і не пов'язаних зі здійсненням господарської діяльності	Коласс Б. Управление финансовой деятельностью предприятия. Проблемы, концепции и методы:[уч. пособ.] / Б. Коласс ; пер. с франц.; под ред. Я.В. Соколова. – М. : Финансы [8]

В узагальненому вигляді з точки зору фінансового менеджменту грошовий потік доцільно визначати як: *Грошовий потік підприємства* – являє собою рух коштів та їх еквівалентів у процесі господарської діяльності підприємства протягом визначеного періоду.

Виникнення та формування грошового потоку при здійсненні господарських операцій у межах реалізації діяльності підприємства є результатом цілеспрямованого прояву сукупності фінансово-економічних відносин та має певні ознаки, серед яких необхідно виділити такі:

- рух грошових коштів здійснюється у зв'язку з виконанням договірних зобов'язань між суб'єктами господарювання як фінансова складова виконання відповідних господарських угод;
- функціонально-організаційні особливості господарських операцій підприємства дають змогу ідентифікувати рух коштів за видами грошових потоків відповідно до встановлених критеріїв групування;
- грошові потоки, що генеруються суб'єктом господарювання, мають виключно фінансовий характер. Відповідно до категорій балансу (за розділами) найбільш спрощена схема грошових потоків підприємства наведена на рис.1.1.1

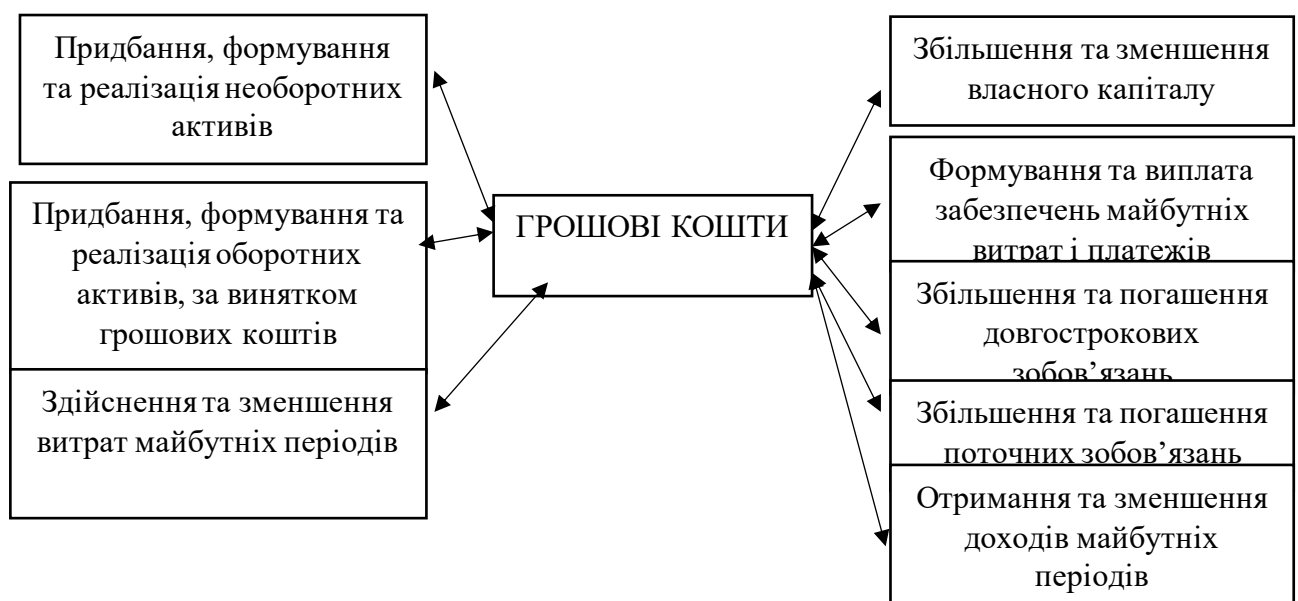

Рисунок 1.1.1 – Схема грошових потоків підприємства за категоріями балансу

До грошових потоків відносять лише такі зміни в активах і пасивах підприємства, які пов'язані з рухом грошових коштів, що є складовою активів підприємства. При цьому величина активів завжди дорівнює величині пасивів компанії. Звідси очевидно, що в межах концепції грошових потоків будь-яка позитивна зміна у величині активів призводить до відповідної негативної зміни в розмірі грошових коштів, і навпаки. Відповідно будь-яке зростання суми пасивів підприємства, пов'язане з рухом грошових коштів, призводить до їх збільшення і навпаки. Проте не всі зміни у величині активів та пасивів безпосередньо пов'язані з рухом грошових коштів.

Вони можуть відбуватися в межах:

- одного розділу балансу;
- однієї сторони балансу (активів або пасивів за різними розділами);
- усього балансу (за статтями різних розділів активів та пасивів).

У процесі операційної діяльності підприємства відбувається перетворення виробничих запасів у запаси незавершеного виробництва, потім у запаси готової продукції. Якщо вона реалізується покупцям у кредит, виникає дебіторська заборгованість. Усі ці операції відбуваються в межах оборотних активів підприємства і характеризують операційний цикл його роботи.

Оскільки термін перебування грошових коштів у конкретному виді оборотних активів визначається періодом обороту, спрощено цей процес наведено на рис. 1.1.2.

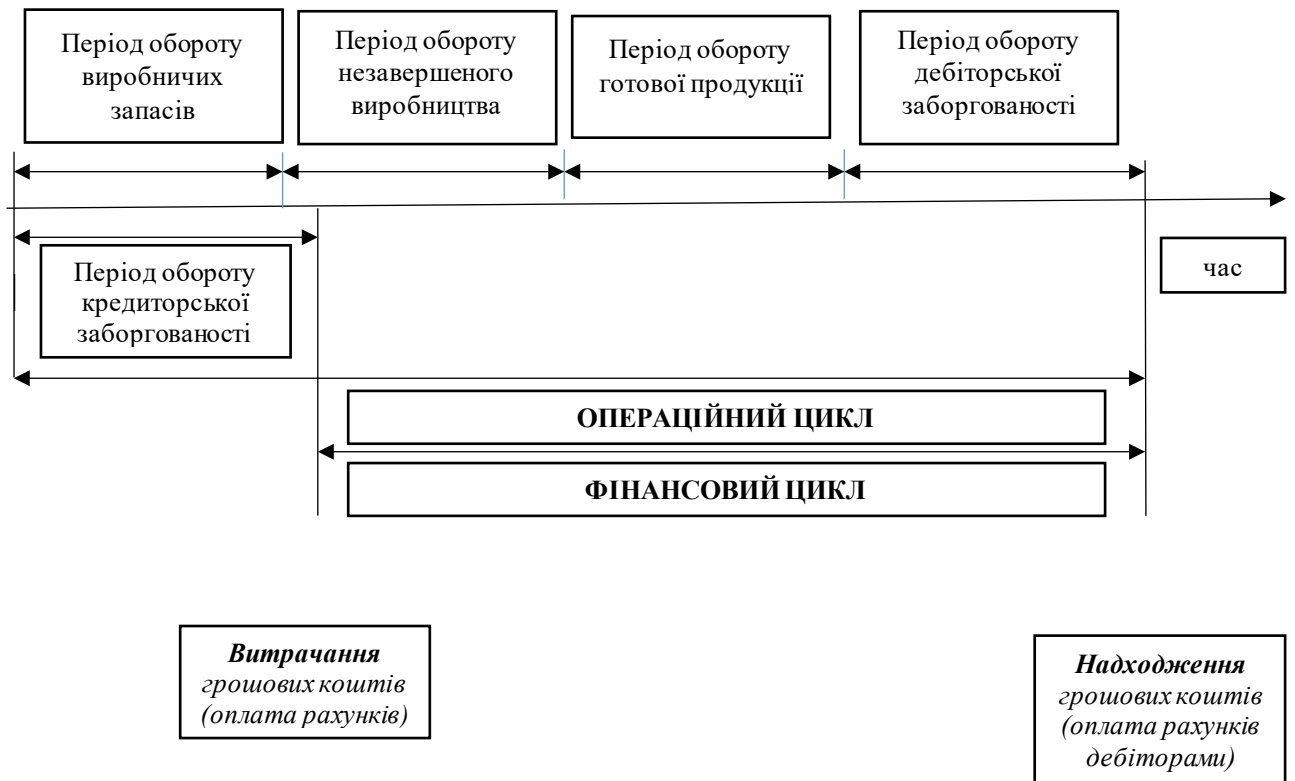

Рисунок 1.1.2 – Операційний та фінансовий цикли підприємств

Придбання виробничих запасів у кредит призведе до однакових за розміром змін у поточних зобов'язаннях підприємства (пасив) та оборотних активах без одночасного руху грошових коштів, що відбудеться пізніше, як це показано на схемі у контексті формування фінансового циклу.

Прикладом аналогічної ситуації є також бартерна операція (одночасне збільшення дебіторської та кредиторської заборгованості) – обмін однаковими цінностями без безпосереднього руху грошових коштів не впливає на величину чистого грошового потоку, але при цьому знижує сукупні грошові притоки та відтоки підприємства. Це є значною проблемою при дослідженні грошових потоків.

Зміну розміру статей різних розділів у межах однієї сторони балансу без відповідного грошового потоку характеризує операція «перетворення боргу у власність». Суть такої операції полягає у тому, що зобов'язання підприємства погашаються кредиторам правами на частку власності

підприємства, зазвичай виражену акціями підприємства-боржника. Внаслідок такої операції сума зобов'язань (довгострокових або поточних) зменшується, а величина власного капіталу зростає.

У межах активної частини балансу подібну ситуацію характеризує використання готової продукції підприємства для створення основних засобів (наприклад, цегла, яку виробляє цегляний завод, йде на побудову додаткових виробничих або адміністративних приміщень), що призводить до зменшення оборотних активів та збільшення необоротних активів. Слід зауважити, що у відносинах між підрозділами одного підприємства можуть використовуватися грошові розрахунки. У цьому випадку при аналізі грошових потоків окремих структурних одиниць подібні операції потрібно враховувати, але в цілому по підприємству вони не впливають на консолідований грошовий потік. Тому їх додавання призведе до штучного завищення загального грошового потоку підприємства й викривить реальне становище.

1.2 Класифікація, облік та структура грошових потоків підприємства

Як вже зазначалось в розділі 1.1, грошові потоки – це певне надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів, які розподілені у часі, впродовж економічної діяльності підприємства. Задля визначення різних підходів до управління грошовими потоками, створено основні принципи та класифікацію їх видів для можливості забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Для того, щоб забезпечити ефективне управління, варто структурувати усі грошові потоки. Розробка впорядкованого збору грошових потоків відповідно до набору критеріїв та специфікації їх ключових функціональних та організаційних ознак відома саме як структурування грошових потоків. Структурування дає можливість нейтралізувати вплив

окремих грошових потоків на процес управління, а також спростити та скоротити інформаційну базу управлінських фінансових рішень за рахунок використання загальних і часткових результатів.

Тому для ефективного управління грошовими потоками в економіці й прийняття внутрішньогосподарських правильних рішень необхідно розкрити основні класифікаційні ознаки цих коштів.

Дослідження діяльності з позиції охоплення грошовими потоками всіх напрямів та аспектів роботи суб'єкта господарювання має надзвичайно важливе значення для його стабільного та результативного функціонування, що обумовлює широкий спектр критеріїв класифікації грошових потоків. Основні види грошових потоків наведено у таблиці 1.2.1

Таблиця 1.2.1

Критерії класифікації та види грошових потоків

Критерій класифікації	Види грошових потоків (ГП)
Масштаб обслуговування господарського процесу	<ul style="list-style-type: none"> • ГП по підприємству; • ГП за окремими структурними підрозділами; • ГП за окремими господарськими операціями
Метод обчислення	<ul style="list-style-type: none"> • валовий ГП; • чистий ГП
Вид діяльності	<ul style="list-style-type: none"> • ГП від операційної діяльності; • ГП від інвестиційної діяльності; • ГП від фінансової діяльності
Напрямок руху	<ul style="list-style-type: none"> • додатний ГП; • від'ємний ГП
	<ul style="list-style-type: none"> • внутрішній ГП; • зовнішній ГП
Рівень достатності	<ul style="list-style-type: none"> • надлишковий ГП; • дефіцитний ГП
Метод оцінки за часом	<ul style="list-style-type: none"> • майбутній ГП; • теперішній ГП
Регулярність формування	<ul style="list-style-type: none"> • регулярний ГП; • дискретний ГП
Стабільність формування	<ul style="list-style-type: none"> • регулярний ГП з рівномірними часовими інтервалами формування; • регулярний ГП з нерівномірними часовими інтервалами

Детальніше розглянемо визначені основні види грошових потоків.

1. *За масштабом обслуговування господарського процесу* виокремлюють такі види грошових потоків:

- **грошовий потік по підприємству в цілому** – акумулює всі види грошових потоків, що обслуговують господарський процес підприємства в цілому;
- **грошовий потік за окремими структурними підрозділами** (центрам відповідальності) підприємства. Ця диференціація грошового потоку підприємства визначає його як самостійний об'єкт управління у системі організаційно-господарської побудови підприємства;
- **грошовий потік за окремими господарськими операціями**. У системі господарського процесу підприємства цей вид грошового потоку потрібно розглядати як первинний об'єкт самостійного управління.

2. *За методом обчислення обсягу* виокремлюють:

- **валовий грошовий потік**, який характеризує всю сукупність надходжень та витрат грошових коштів у періоді, що розглядається;
- **чистий грошовий потік**, що характеризує різницю між додатними та від'ємними грошовими потоками.

За відповідних умов чистий грошовий потік стає найважливішим результатом фінансової діяльності підприємства, який визначає фінансову рівновагу та темпи зростання його ринкової вартості. Значення чистого грошового потоку підприємства наводиться у Звіті про рух грошових коштів за конкретний період. При цьому воно дорівнює різниці значень статей грошових коштів, наведених у балансі підприємства на кінець та початок періоду.

3. Згідно з міжнародними та національними стандартами обліку найбільш принциповим є критерій «за видами господарської діяльності», який покладений в основу при складанні Звіту про рух грошових коштів:

1. **Грошовий потік за операційною діяльністю** – надходження й використання коштів, що забезпечують виконання основних виробничо-комерційних функцій.

Операційна діяльність характеризується грошовими виплатами:

- постачальникам сировини та матеріалів;
- стороннім виконавцям окремих видів послуг, які забезпечують операційну діяльність;
- заробітної плати персоналу, що задіяні в операційному процесі, а також здійснюють управління цим процесом;
- податкових платежів підприємства до бюджетів усіх рівнів і до позабюджетних фондів;
- іншими виплатами, пов'язаними зі здійсненням операційного процесу.

Водночас цей вид грошового потоку відображає надходження грошових коштів від покупців продукції; від податкових органів у порядку здійснення перерахунку надлишково сплачених сум і деякі інші платежі, що передбачені міжнародними стандартами обліку. Саме ця діяльність підприємства є головним джерелом прибутку, і вона повинна бути основним джерелом коштів.

За **прямим методом** для визначення суми чистого надходження застосовують послідовне наведення всіх основних статей надходжень та витрат, різниця яких показує збільшення або зменшення коштів. Тобто аналізуються валові грошові потоки за їх видами: виторг від реалізації, оплата рахунків постачальників, виплата заробітної плати, закупівля устаткування, залучення й повернення кредитів, виплата відсотків за ними і тощо.

Джерелом інформації для складання такого звіту є дані бухгалтерського обліку. Обороти за відповідними рахунками (реалізація, розрахунки з постачальниками, короткострокові кредити тощо) коригуються на зміну залишків запасів, дебіторської й кредиторської заборгованості й у такий спосіб

доводять до сум, що відображають тільки ті операції, які оплачені «живими грошми». У використанні прямого методу зацікавлені насамперед кредитні організації, яких турбує здатність підприємства генерувати грошові потоки, достатні для погашення позик. Однак він не дозволяє простежити трансформацію чистого прибутку у чистий грошовий потік.

Непрямий метод визначення суми чистого грошового потоку в результаті операційної діяльності – це визначення через послідовне коригування показника фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування, наведеного у звіті про фінансові результати.

Саме цей метод використовується в частині Звіту про рух грошових коштів, що стосується операційної діяльності. Він ґрунтується на аналізі статей Балансу й Звіту про фінансові результати. У ньому не знаходять відображення валові грошові потоки, тому що використовуються неттозначення: вихідною базою розрахунку є фінансовий результат, що шляхом послідовних коригувань доводиться до величини чистого грошового потоку. При цьому існує можливість відстежити вплив на неї зміни конкретних елементів фінансової діяльності підприємства. Використання непрямого методу дозволяє виявити негрошові операції, які впливають на фінансовий результат, але не призводять до руху коштів, вирахувати зміни в залишках оборотних активів та поточних зобов'язань, витрат та доходів майбутніх періодів, визначити та порівняти величини сплачених та нарахованих податків на прибуток та відсотків.

2. Грошовий потік за інвестиційною діяльністю

Під інвестиційною діяльністю підприємства розуміють сукупність операцій з придбання та продажу довгострокових (необоротних) активів, а також короткострокових (поточних) фінансових інвестицій, які не є еквівалентами грошей (коштів).

Грошовий потік за цією діяльністю характеризує платежі і надходження грошових коштів, пов'язаних із здійсненням реального і фінансового інвестування, продажем основних засобів та нематеріальних активів, ротацією

довгострокових фінансових інструментів інвестиційного портфеля, та інші аналогічні потоки грошових коштів, що обслуговують інвестиційну діяльність підприємства.

3. Грошовий потік за фінансовою діяльністю

Під фінансовою діяльністю підприємства розуміють діяльність, яка призводить до змін розміру та складу власного та позикового капіталу підприємства.

Відповідно грошовий потік від фінансової діяльності характеризується надходженнями та виплатами грошових коштів, що пов'язані із залученням додаткового акціонерного та пайового капіталу, отриманням довгострокових та короткострокових кредитів, сплатою у грошовій формі дивідендів та відсотків за вкладками власників та інші грошові потоки, що пов'язані із зовнішнім фінансуванням господарської діяльності.

4. *За напрямками руху грошових коштів* виокремлюють два основних види грошових потоків:

- **позитивний (вхідний) грошовий потік**, що характеризує сукупність надходжень грошових коштів на підприємство від усіх видів діяльності, тобто коли рух коштів у рамках господарської операції, що генерує такий грошовий потік, веде до збільшення абсолютної величини грошових коштів, які перебувають у розпорядженні підприємства на певний момент часу.

Він виконує важливі функції, серед яких можна виділити такі:

- формування грошових ресурсів суб'єкта господарювання;
- забезпечення ліквідності та платоспроможності підприємства;
- фінансове забезпечення вихідних грошових потоків;
- забезпечення об'єктивного критерію позитивних оцінок результативної діяльності підприємства тощо;

- **від'ємний (вихідний) грошовий потік**, що характеризує сукупність виплат грошових коштів підприємством у процесі здійснення його господарських операцій.

Він, у свою чергу, виконує сукупність функцій, серед яких визначимо:

- виконання зобов'язань перед постачальниками;
- виконання вимог кредиторів та інвесторів;
- дотримання умов трудових договорів тощо.

Дослідження цих грошових потоків може бути деталізовано за місцем утворення. У цьому випадку відбувається поділ кожного з визначених видів на:

- **внутрішні** – ті, що виникають у процесі основної діяльності підприємства;
- **зовнішні** – ті, що відбуваються на фінансовому ринку.

5. За рівнями достатності обсягів виокремлюють такі види грошових потоків підприємства:

- **надлишковий грошовий потік**. Він характеризує такий грошовий потік, за якого надходження грошових коштів значно перевищують реальну потребу підприємства в їх цілеспрямованому витрачанні;

- **дефіцитний грошовий потік**. Він характеризує такий грошовий потік, за якого надходження грошових коштів істотно нижчі за потреби підприємства в їх цілеспрямованому витрачанні.

6. За методом оцінки у часі виокремлюють такі грошові потоки:

- **теперішній грошовий потік**. Він характеризує грошовий потік підприємства як єдину зіставну величину, зведену за вартістю до поточного моменту часу;

- **майбутній грошовий потік**. Він характеризує грошовий потік підприємства як єдину зіставлену величину, що приведена за вартістю до конкретного моменту часу в майбутньому. Поняття майбутнього грошового потоку може використовуватися і як номінальна ідентифікована його величина у майбутньому моменті часу, яка слугує базою дисконтування з метою зведення до поточної вартості. Розглянуті грошові потоки підприємства

відображають сутність концепції оцінки вартості грошей у часі щодо господарських операцій підприємства.

7. *За безперервністю формування в періоді*, що розглядається, розрізняють:

- ***регулярний грошовий потік***. Він характеризує потік надходження та використання грошових коштів за окремими господарськими операціями, які в періоді, що розглядається, здійснюються постійно за окремими інтервалами цього періоду. Характер регулярного має більшість грошових потоків, що генеруються операційною діяльністю підприємства: потоки з обслуговування фінансового кредиту в усіх його формах, потоки, що забезпечують реалізацію довгострокових реальних інвестиційних проектів;

- ***дискретні грошові потоки***. Вони характеризують надходження та використання грошових коштів, що пов'язані із здійсненням поодиноких господарських операцій підприємства. Характер дискретного грошового потоку носять витрачання грошових коштів щодо придбання цілісного майнового комплексу, придбання ліцензій франчайзингу, отримання основної суми кредиту тощо.

Слід відзначити, що за визначеного мінімального часового інтервалу всі грошові потоки будуть дискретними. Тож розглядаючи ці грошові потоки підприємств, потрібно звернути увагу на те, що вони розрізняються лише в межах конкретного часового інтервалу.

8. *За стабільністю часових інтервалів формування* регулярні грошові потоки характеризуються такими видами:

- ***регулярний грошовий потік з рівномірними інтервалами*** в межах періоду, що розглядається. Такий грошовий потік надходження та використання грошових коштів має характер ануїтету;

- ***регулярний грошовий потік з нерівномірними часовими інтервалами*** в межах періоду. Прикладом такого грошового потоку може бути графік лізингових платежів за орендоване майно із нерівномірними інтервалами їх здійснення протягом лізингового періоду.

В процесі своєї діяльності підприємства вступають у взаємовідносини, які супроводжуються певними розрахунками. Для здійснення таких розрахунків використовують грошові кошти, під якими розуміють готівку, кошти на рахунках в банку та депозити до запитання.

Опис первинних документів такі як: прибутковий касовий ордер, видатковий касовий ордер, касова книга, банківська вииска, акредетив, вексель.

Прибутковим касовим ордером (далі - ПКО) оформляється надходження готівкових грошових коштів безпосередньо в касу підприємства.

ПКО і квитанції до них заповнюються працівниками бухгалтерії чорнилом темного кольору, пастою кулькових ручок, за допомогою друкарських машинок, принтерів або іншими способами, що забезпечують збереження цих записів протягом встановленого для них терміну зберігання.

Приклад заповнення ордеру наведено в таблиці 1.2.2.

Таблиця 1.2.2

Заповнення касового ордеру

№ з/п	Реквізит	Що вказується
ПКО		
1.	Назва підприємства	Найменування підприємства (повна назва підприємства або скорочена, якщо це передбачено статутом підприємства), в касу якого оприбутковуються готівкові грошові кошти
2.	Ідентифікаційний код підприємства	Ідентифікаційний код підприємства, присвоєний йому під час реєстрації в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України
3.	Номер документа	Порядковий номер, що відповідає номеру, під яким він зареєстрований у журналі реєстрації прибуткових і видаткових касових документів
4.	Серія ПКО	Не заповнюється
5.	Дата складання	Дата його складання. Дата, проставлена в ПКО, повинна відповідати даті, під якою цей ордер зареєстрований у журналі реєстрації прибуткових і видаткових касових ордерів
6.	Кореспондуючий рахунок	Вказується кредит рахунка, що кореспондується з дебетом рахунка 30 "Готівка"
7.	Код аналітичного обліку і код цільового призначення	Заповнюються у разі якщо на підприємстві розроблена і затверджена спеціальна система кодування всіх господарських операцій, в тому числі і відповідних надходжень у касу. В іншому випадку в цих графах ставиться прочерк
8.	Сума	Вказується сума цифрами, яка оприбутковується в касу
9.	Прийнято від	Вказується прізвище, ім'я, по батькові особи, яка вносить грошові кошти в касу підприємства

Продовження таблиці 1.2.2

10.	Основа	Вказується підстава для внесення готівкових грошових коштів в касу підприємства. Такою підставою може бути наказ або усне розпорядження керівника про повернення грошових коштів, авансовий звіт, наряд-замовлення тощо
11.	Сума	Вказується сума, яка оприбутковується, літерами, з великої букви
12.	Додаток	Вказуються документи, пов'язані із здійсненням операції з внесення готівки в касу, додані до ПКО. Такими документами можуть бути: договір, наказ, наряд-замовлення тощо. Тут же можуть бути вказані дані документа, що засвідчує особу, яка вносить гроші в касу
13.	Підписи головного бухгалтера та касира	Підпис головного бухгалтера й касира. Під час відсутності на роботі головного бухгалтера підписувати ПКО мають право працівники підприємства, яким керівник або власник підприємства надав право підпису касових документів. Якщо відсутній касир - ПКО підписує особа, яка виконує його обов'язки
Квитанція до ПКО		
14.	Назва підприємства	Див. відповідні рядки щодо заповнення ПКО
15.	Номер документа	- ' ' -
16.	Прийнято від	- ' ' -
17.	Підстава	- ' ' -
18.	Сума	- ' ' -
19.	Дата складання	- ' ' -
20.	Підписи головного бухгалтера та касира	- ' ' -
21.	Місце печатки	ПКО завіряється печаткою (штампом) касира або відміткою касового апарата. Печатка (штамп) касира або відмітка касового апарата ставляться так, щоб вони повністю або більша їх частина були на квитанції

Необхідно пам'ятати, що:

- готівкові кошти можуть бути прийняті касиром за прибутковим касовим ордером тільки в день його оформлення;
- якщо в день оформлення і надходження ПКО в касу підприємства особа, вказана в ПКО, яка повинна була внести гроші в касу, не внесла їх до кінця робочого дня, до закриття каси, то такий ПКО визнається недійсним і анулюється. Анулювання ПКО після закінчення робочого дня здійснює касир, який перекреслює його (як правило, навхрест або по діагоналі) і робить напис: "Анульований". Такий же запис робиться в

журналі реєстрації прибуткових і видаткових касових документів у колонці "Примітка";

- анульовані ПКО не знищуються, а передаються до бухгалтерії, де підшиваються в спеціальну папку анульованих документів і зберігаються протягом 36 місяців після закінчення календарного року, в якому вони були виписані й анульовані.

Особливості заповнення ПКО при надходженні інвалюти:

- у графі "Сума" вказується сума цифрами, виражена в інвалюті, а через дріб сума, виражена в нацвалюті за курсом НБУ на дату здійснення операції;
- сума літерами вказується в інвалюті, з вказівкою суми в нацвалюті і курсу НБУ на дату здійснення операції.

Видача готівки із застосуванням видаткового касового ордера (далі - ВКО) здійснюється в таких випадках:

Залежно від кількості осіб, яким видаються грошові кошти:

1) видача грошових коштів одній особі, яка:

- а) є штатним працівником підприємства;
- б) не є штатним працівником підприємства;

2) оформлення одного ВКО на загальну суму виданих грошових коштів кільком особам згідно з ПВ (платіжною відомістю) або РПВ (розрахунково-платіжною відомістю).

Залежно від виду операцій ВКО застосовується:

- 1) для внесення їх в касу банку і зарахування на поточний рахунок підприємства;
- 2) для виплати зарплати;
- 3) для оплати отриманої продукції (товарів, робіт, послуг) тощо.

Спосіб заповнення ВКО багато в чому аналогічний способу заповнення ПКО (див. вище).

У ВКО повинні бути вказані обов'язкові реквізити:

Таблиця 1.2.3

Заповнення видаткового касового ордера і видача грошових коштів з каси

№ з/п	Реквізит ВКО	Що вказується
1.	Назва підприємства	Найменування підприємства (повна назва підприємства або скорочена, якщо це передбачено статутом підприємства), в касу якого оприбутковуються готівкові грошові кошти
2.	Ідентифікаційний код підприємства	Ідентифікаційний код підприємства, присвоєний йому під час реєстрації в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України
3.	Номер документа	Порядковий номер, що відповідає номеру, під яким він зареєстрований у журналі реєстрації прибуткових і видаткових касових документів
4.	Дата складання	Дата його складання. Дата, проставлена в ПКО, повинна відповідати даті, під якою цей ордер зареєстрований у журналі реєстрації прибуткових і видаткових касових ордерів
5.	Кореспондуючий рахунок	Вказується дебет рахунка, що кореспондує з кредитом рахунка 30 "Готівка"
6.	Код аналітичного обліку і код цільового призначення	Заповнюються у разі якщо на підприємстві розроблена і затверджена спеціальна система кодування всіх господарських операцій, в тому числі і відповідних надходжень у касу. В іншому випадку в цих графах ставиться прочерк
7.	Сума	Сума, належна до видачі, - цифрами
8.	Видати	Вказується одержувач грошових коштів. У разі видачі грошових коштів за довіреністю в тексті ВКО після прізвища, імені й по батькові одержувача грошових коштів (довірителя) бухгалтерією вказується прізвище, ім'я і по батькові довіреної особи, фактичного одержувача грошей. Якщо ВКО оформляється на загальну суму виданих з каси грошових коштів за ПВ або РПВ, то в цій графі вказується, що грошові кошти видавалися не одній особі (давальникам сировини, працівникам підприємства тощо)
9.	Підстава	Вказують підставу для видачі готівкових грошових коштів з каси підприємства. Такою підставою може бути наказ або усне розпорядження керівника про видачу зарплати, матдопомоги, премії, підзвітних сум тощо
10.	Сума	Вказується сума, яка видається, літерами і з великої букви
11.	Додатки	Вказуються документи, пов'язані із здійсненням операції з внесення готівки в касу, додані до ПКО. Такими документами можуть бути: договір, наказ, наряд-замовлення тощо. Тут же можуть бути вказані дані документа, що засвідчує особу, яка вносить гроші в касу
12.	Підписи керівника і головного бухгалтера	Підписи керівника підприємства і головного бухгалтера. Під час відсутності на роботі керівника або головного бухгалтера ВКО мають право підписувати особи - працівники підприємства, яким керівником або власником підприємства надане право підпису касових документів. Якщо до ВКО додаються документи, які є підставою для видачі грошових коштів з каси і в них є дозвільний підпис керівника підприємства, то підпис на самому ВКО не обов'язковий

Продовження таблиці 1.2.3

13.	Дані документа, що засвідчує особу одержувача	Вказується назва і номер, коли і ким виданий документ, що засвідчує особу одержувача. Цей рядок можна й не заповнювати у разі якщо готівкові грошові кошти отримує штатний працівник підприємства
14.	Підпис особи одержувача грошових коштів	Одержувач повинен власноруч вказати в ВКО отриману суму (гривень - літерами, копійок - цифрами), дату отримання цієї суми й розписатися в отриманні грошових коштів. Заповнення цієї графи касиром або бухгалтером забороняється
15.	Дата	Одержувач вказує дату отримання грошових коштів
16.	Підпис касира	Касир ставить свій підпис про виконання операції

Видаткові документи відразу ж після видачі грошей підписуються касиром, а додані до них документи погашаються відбитком штампа "Оплачено" або аналогічним написом з вказанням дати (число, місяць, рік).

Необхідно пам'ятати, що:

- передача ВКО проводиться безпосередньо з бухгалтерії в касу;
- видача ВКО на руки особам, які отримують гроші, забороняється;
- видача грошей за ВКО може проводитися тільки в день їх складання і тільки особі, вказаній в ордері, за винятком видачі грошових коштів з каси за довіреністю і оформлення ВКО за виданими грошовими коштами згідно з ПВ (РПВ).

Особливості заповнення ВКО при видачі інвалюти:

- в графі "Сума" вказується сума цифрами, виражена в інвалюті, а через дріб - сума, виражена в нацвалюті за курсом НБУ на дату здійснення операції;
- сума літерами вказується в інвалюті, з вказівкою суми в нацвалюті і курсу НБУ на дату здійснення операції.

Аркуші касової книги нумеруються та прошнуровуються, опечатуються відбитком печатки, за наявності її в установі/на підприємстві. Кількість аркушів у касовій книзі засвідчуються підписами керівника і головного бухгалтера установи/підприємства.

Записи в касовій книзі здійснюються у двох примірниках. Перші примірники, що є невідривною частиною аркуша касової книги – «Вкладні аркуші касової книги», залишаються в касовій книзі. Другі примірники, що є

відривною частиною аркуша касової книги – «Звіт касира», є документами, за якими касири звітують щодо руху грошей у касі. Перші і другі примірники мають однакові номери.

Касові документи після складання касиром звіту та оброблення цього звіту комплектуються в хронологічному порядку, нумеруються, формуються в справі відповідно до номенклатури справ та зберігаються відповідно до законодавства України відповідальною особою, на яку керівником покладено обов'язок щодо їх зберігання.

Установи/підприємства за умови забезпечення належного зберігання касових документів мають право вести касову книгу в електронній формі за допомогою комп'ютерних засобів. Програмне забезпечення, за допомогою якого ведеться касова книга, повинне забезпечувати візуальне відображення й роздрукування кожної з двох частин аркуша касової книги («Вкладний аркуш касової книги» і «Звіт касира»), які за формою і змістом повинні відтворювати форму й зміст касової книги в паперовому вигляді.

Упродовж року «Вкладний аркуш касової книги» зберігається касиром окремо за кожний місяць. Після закінчення календарного року (або залежно від потреби) «Вкладний аркуш касової книги» формується в підшивки в хронологічному порядку. Загальна кількість аркушів за рік засвідчується підписами керівника і головного бухгалтера установи/підприємства – юридичної особи, а підшивки формуються в книгу. Після закінчення календарного року касова книга на електронних носіях передається для зберігання відповідно до законодавства України.

Платники податків зобов'язані забезпечити зберігання документів, визначених п. 44.1 ст. 44 ПКУ, а також документів, пов'язаних із виконанням вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, протягом визначених законодавством термінів, але не менш як 1095 днів (2555 днів – для документів та інформації, необхідної для здійснення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням відповідно до ст.ст. 39 та 39 прим. 2 ПКУ) з дня подання податкової звітності,

для складення якої використовуються зазначені документи, а в разі її неподання – з передбаченого ПКУ граничного терміну подання такої звітності та документів, пов'язаних з виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, – не менш як 1095 днів з дня здійснення відповідної господарської операції (для відповідних дозвільних документів – не менш як 1095 днів з дня завершення терміну їх дії).

У разі ліквідації платника податків документи, визначені п. 44.1 ст. 44 ПКУ, за період діяльності платника податків не менш як 1095 днів (2555 днів – для документів та інформації, необхідної для здійснення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням відповідно до ст.ст. 39 та 39 прим. 2 ПКУ), що передували даті ліквідації платника податків, в установленому законодавством порядку передаються до архіву.

Передбачені п. 44.3 ст. 44 ПКУ терміни зберігання документів продовжуються на період зупинення відліку строку давності у випадках, передбачених п. 102.3 ст. 102 ПКУ.

Разом з тим, відповідно ст. 352 п. 4.2 глави 4 розд. I Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2012 № 578/5 із змінами і доповненнями (далі – Перелік № 578/5), строк зберігання книг, журналів, карток обліку, у тому числі касових документів (рахунків, касових ордерів, довіреностей, платіжних документів, накладних тощо) становить 3 роки з урахуванням примітки 2 до ст. 186 п. 3.1 глави 3 розд. I Переліку № 578/5.

Відтак, форма касової книги (типова форма № КО-4) визначена у додатку 5 до Положення № 148, яким передбачено ведення цієї книги впродовж одного календарного року. При цьому, якщо у касовій книзі залишились не заповнені сторінки (пусті), то на таких сторінках проставляються прочерки або на наступній сторінці після останнього запису

ставиться дата закінчення книги та засвідчується підписами керівника і головного бухгалтера підприємства (юридичної особи). Порядок закриття касової книги у випадку зміни її форми відповідно до законодавства, здійснюється таким чином, як і по закінченні календарного року. У разі, якщо протягом календарного року касова книга закінчується або змінюється її форма, то нумерація сторінок у наступній касовій книзі повинна розпочинатись з «1».

Якщо касова книга велась в електронній формі, то після закінчення календарного року (або залежно від потреби) «Вкладний аркуш касової книги» формується в підшивки в хронологічному порядку, які формуються в книгу. Така книга засвідчується підписами керівника і головного бухгалтера, і передається для зберігання відповідно до законодавства України.

Платники податків зобов'язані після закінчення касової книги, яка велась на паперових або на електронних носіях, зберігати її протягом не менш як 3 роки з дня подання податкової звітності, для складення якої використовуються зазначені документи, а в разі її неподання – з передбаченого ПКУ граничного терміну подання такої звітності та документів, пов'язаних з виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, – не менш як 3 роки з дня здійснення відповідної господарської операції (для відповідних дозвільних документів – не менш як 3 роки з дня завершення терміну їх дії).

Виписку з банку можна визначити як таку документ, який банк надсилає в електронній або поштової формі, який відображає короткий зміст руху банківського рахунку протягом місяця, а також наявний залишок на цьому рахунку.

Іншими словами, мова йде про документ, в якому ви можете бачити рух доходів і витрат, які були на банківському рахунку в певний період часу. Коли ви просите про виписку з банку, є багато інформації, яка, якщо ви не впевнені, на що вона посилається, може вас переповнити. Однак це дуже легко зрозуміти. І чи є це у вас буде 8 різних моментів, на які слід звернути увагу.

Це:

- *Дата випуску*

Тобто, дата видачі виписки з банку (надрукована, надіслана запит тощо).

Важливо вміти контролювати рухи певного періоду часу.

- *Власник рахунку в банківській виписці*

Щоб знати, на який банківський рахунок (та особу чи компанію) посилається цей документ.

- *Код рахунку*

Ми говоримо про номер рахунку, юридичну особу, офіс та ДС. Іншими словами, повний код рахунку або код IBAN.

- *Дата операції*

У цьому випадку ви знайдете їх велику кількість, і це дата, коли дохід або витрата були зареєстровані на банківському рахунку. Таким чином, ви дізнаєтесь, коли ця сума була сплачена (позитивна чи негативна).

- *Концепція операції*

У цьому випадку вони пояснюють вам, до чого призвели витрати або доходи, що відображаються у звіті. Насправді це іноді навіть більш інформативно, ніж сама дата або значення операції, яка була проведена.

- *Дата валютування транзакції*

Датою валютування, як задумано Банком Іспанії, є момент, коли «кредит на поточному рахунку починає генерувати відсотки або коли борг перестає генерувати відсотки, незалежно від дня бухгалтерського обліку операції або «бухгалтера записки ». Іншими словами, ми говоримо про дату, з якої ця операція стала ефективною.

- *Сума операції*

Гроші, позитивні (дохід) або негативні (витрати), які були здійснені.

- *Баланс*

Нарешті, ви отримаєте залишок на рахунку, як попередній, так і той, який у вас є після здійснення руху.

Виписка з банку - це не просто документ, де встановлюються рухи за рахунком (і грошові зміни, які на ньому є), але він йде далі, оскільки це дуже корисно для обліку та контролю стосовно доходів та витрат.

Крім того, завдяки цьому ми можемо консультиватись із зняттям готівки, доходами, нарахуваннями або прямими дебетами, боргами, комісіями тощо.

Виписка з банку може здатися безглуздою, але правда полягає в тому, що її використання має багато переваг, зокрема таке:

- ви можете виявити помилки. Завдяки тому, що в банківській виписці відображаються всі рухи банківського рахунку, будь то доходи чи витрати, це найнадійніше джерело того, що сталося з вашими фінансами, і, таким чином, ви можете виявити, чи були якісь витрати чи доходи, які не в тому, пам'ятаємо ми його чи ні;
- ви можете підтвердити свої доходи та виплати. Якщо у вас є кілька клієнтів або кілька компаній, яким потрібно заплатити, за допомогою виписки з банку ви можете підтвердити, що дохід або виплати справді були задоволені, і таким чином забути про них (принаймні до наступного місяця);
- ваш облік буде швидшим. Оскільки вам не доведеться шукати оплату чи дохід, у вас буде документ, який відображає все з цього рахунку. Якщо у вас кілька рахунків, у вас повинні бути різні банківські виписки, що відображають цю інформацію, щоб збалансувати все на кінець місяця (або щокварталу).

Акредитив є договором, що містить зобов'язання банку-емітента, за яким цей банк за дорученням клієнта (заявника акредитива) або від свого імені зобов'язується здійснити платіж на користь постачальника товарів або послуг і доручає іншому (виконуючому) банку здійснити цей платіж проти документів, що відповідають умовам акредитива. Акредитив є договором, окремим від договору купівлі-продажу або іншого документу, що має чинність договору, на якому він ґрунтується.

Акредитив (з латинської - *accre-ditivus* — довірчий):

- документ, що засвідчує права особи, на ім'я якої його видано, отримати в кредитній установі зазначену в акредитиві суму. Оплата акредитиву здійснюється кредитною установою в місці пред'явлення його за рахунок грошової суми, яку внесено до ощадної каси або знято з рахунку його власника, або згідно з договором між банками;
- форма розрахунків і вид банківського рахунку, за яким здійснюються безготівкові розрахунки. Застосовується в міжнародних розрахунках у комерційних операціях, а також між вітчизняними юридичними особам, коли така форма передбачена договором між постачальником та замовником (покупцем). Акредитив відкривається за дорученням платника в банку, який обслуговує постачальника, на підставі заяви чітко встановленої форми. Джерелом відкриття акредитиву можуть бути як внесені кошти покупця, так і кредити банку. Підставою виплати на акредитиву є надані постачальником реєстри рахунків та транспортних документів, які підтверджують відвантаження вантажу. Виплата коштів може бути обумовлена попереднім акцептом. Кожний акредитив призначений для розрахунків лише з одним постачальником;
- грошове зобов'язання банку-емітента виконати зобов'язання проти належного представлення (пункт 3 статті 4 Постанови НБУ від 03 грудня 2003 р. №514 « Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами»).

У заявці, яку подає покупець до банку-емітента про відкриття документарного акредитива, повинно бути зазначено таке:

- найменування та адреса банефіціара (експортера);
- сума акредитива;

- тип акредитива (відкличний, безвідкличний, безвідкличний та підтверджений, безвідкличний та покритий тощо);
- чи буде цей акредитив використаний шляхом платежу, акцепту чи обліку;
- сторона, на яку мають бути виписані тратти (векселі);
- чи будуть тратти векселями на пред'явника або строковими векселями (і для строкових векселів вказати строк);
- короткий опис товару;
- докладні дані про необхідні документи;
- чи має фрахт готуватись експортером;
- місце відвантаження та місце призначення;
- чи повинні товари перевантажуватись у дорозі (з одного судна на інше, з одного літака на інший тощо);
- найостанніша дата відвантаження;
- найостанніша дата виставлення коносаменту або іншого транспортного документа, після якої експортер має надати тратту для платежу, акцепту чи обліку;
- дата та місце погашення акредитива;
- чиє акредитив таким, що передається (він є таким, що не передається, якщо на ньому спеціально не зазначено, що він є таким, що передається).

Вексель — цінний папір, який засвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця сплатити визначену суму грошей власнику векселя після настання строку.

В залежності від форми та способу використання розрізняють:

- простий вексель — просте і нічим не обумовлене зобов'язання векселедавця сплатити власнику векселя у вказаний строк у вказаному місці вказану суму;
- переказний вексель (тратта) — це письмовий наказ векселедавця платнику (трасату) про сплату векселедержателю певної суми

грошей у визначеному місці у визначений час. Причому отримувачем коштів може виступати як перший векселедержатель (ремітент), так і кожний з наступних векселедержателів (індосат);

- казначейський вексель — це вид державного цінного паперу, який засвідчує безумовне грошове зобов'язання Державного казначейства України сплатити після настання строку визначену суму грошових коштів власнику векселя.

В залежності від характеру угод, що спричинили появу векселя виділяють:

- комерційний (товарний, торговий) вексель з'являється в обігу в результаті реальної угоди з купівлі-продажу цінностей, виконаних робіт, наданих послуг;
- фінансовий вексель виникає внаслідок фінансової операції і засвідчує отримання грошової позики.

Векселі можуть з'являтися в обігу внаслідок реальних угод, або ж бути фіктивними (безгрошовими), до яких відносять підроблені, дружні, бронзові векселі.

Уніфікований Закон про переказні векселі та прості векселі, який є додатком № 1 до Женевської конвенції від 7 червня 1930 року, визначає, що переказний вексель повинен містити вісім, а простий вексель — сім обов'язкових реквізитів.

Реквізити простого векселя:

1. Найменування «Вексель».
2. Просте і нічим не обумовлене зобов'язання сплатити певну суму.
3. Зазначення строку платежу.
4. Зазначення місця платежу.
5. Найменування того, кому або за наказом кого має бути здійснений платіж.
6. Дата і місце складання векселя.
7. Підпис векселедавця.

Реквізити переказного векселя:

1. Найменування «Вексель».

2. Простий і нічим не зумовлений наказ сплатити певну суму.
3. Найменування платника.
4. Зазначення строку платежу.
5. Зазначення місця платежу.
6. Найменування того, кому або за наказом кого має бути здійснений платіж.
7. Дата і місце складання векселя.
8. Підпис векселедавця.

Наявність зазначених реквізитів є обов'язковою для того, щоб документ мав силу векселя. У Женевській вексельній конвенції зроблено лише три винятки:

- коли у тексті векселя не вказано вексельний строк, вексель вважається таким, що підлягає оплаті за поданням;
- за відсутності особливого позначення місце, зазначене поруч з найменуванням платника, вважається місцем платежу, а також місцем проживання платника;
- вексель, у якому не вказано місце його складання, вважається виписаним у місці, вказаному поруч з назвою векселедавця.

Вексельний текст може містити і низку інших елементів, однак їхня наявність чи відсутність не позначається на силі векселя, хоч і може утруднити його обіг.

Векселедавець (трасант), складаючи вексель дає наказ платнику (трасату) виплатити вказану суму особі, на користь якої видано вексель (ремітенту). Акцептуючи вексель, платник (акцептант) бере на себе зобов'язання за його своєчасну оплату в розмірі суми, на яку здійснено акцепт і стає головною зобов'язаною за векселем особою.

Векселедержатель має можливість, не очікуючи закінчення терміну погашення векселя, передати його іншому суб'єктові як погашення боргу шляхом індосування. Кожний індосант бере на себе відповідальність за оплату та акцепт векселя. Якщо зобов'язань акцептанта чи індосантів виявляється недостатньо, оплату векселя може бути гарантовано за допомогою вексельної

гарантії — авалю, однак зобов'язання аваліста є вторинним до зобов'язання особи, за яку здійснено поручительство і реалізується лише при невиконанні основного зобов'язання. Останній векселедержатель повинен пред'явити вексель до сплати платнику, або особі, якій доручено здійснити платіж за векселем — особливому платнику чи доміциліату, у місці платежу в день оплати, або в один із двох наступних робочих днів. Дострокова оплата векселя можлива лише за згодою платника. Боржник (презентат) за допомогою індосаменту чи неперервного ланцюга індосаментів дізнається про нового власника векселя, впевнюється в тому, що суб'єкт, який пред'являє вексель до платежу чи до акцепту (презентант) і векселетримач є однією особою та сплачує останньому вексельну суму в грошовій формі з вчиненням на звороті векселя розписки про здійснення платежу. З моменту оплати векселя особа, що здійснила платіж вважається вільною від зобов'язання.

У випадку відмови від оплати або неспроможності боржника оплатити вексельну суму векселедержатель може вчинити проти нього позов до суду, а також вимагати в суді оплати в порядку регресу від усіх чи окремо від кожного з солідарно відповідальних за векселем осіб: індосантів, гарантів та трасанта без урахування черговості підписів на векселі. Однак, поданню позову проти солідарно відповідальних осіб має передувати процедура протесту векселя з боку векселедержателя. За умови відсутності протесту, несвоєчасному його поданні, недотриманні необхідних правових норм при здійсненні протесту, векселедержатель втрачає право на висунення позову до трасанта та індосантів.

Можливості векселедержателя не обмежуються очікуванням терміну погашення векселя чи використанням векселя як платіжного засобу. Власник векселя може також отримати банківський кредит, переврахувавши вексель у банку до настання строку його погашення, або надавши вексель банку в заставу.

Згідно із Законом України «Про цінні папери і фондовий ринок» випускаються два види векселів: простий і переказний. Відповідно, існують

два вексельних бланків типової форми. Вексельний бланк повинен бути заповнений із дотриманням вимог обов'язкових реквізитів. Уніфікований закон про переказні векселі та прості векселі залишає у компетенції національного законодавства відображення специфічних аспектів вексельного обігу у тій чи іншій країні. Особливості обігу векселів в Україні визначає Закон «Про обіг векселів в Україні» від 05.04.2001 року. У ньому, зокрема, визначено:

- векселі складаються у документарній формі на спеціальних бланках з відповідним ступенем захисту від підроблення і не можуть бути переведені у бездокументарну форму (знерухомлені);
- вексель, який видається на території України і місце платежу за яким також знаходиться на території України, складається державною мовою. Найменування трасанта або векселедавця, інших зобов'язаних за векселем осіб заповнюється тією мовою, якою визначено офіційне найменування в їхніх установчих документах;
- видавати переказні і прості векселі можна лише для оформлення грошового боргу за фактично поставлені товари, виконані роботи, надані послуги;
- векселедавець зобов'язаний вести реєстр виданих векселів;
- сума векселя, виражена в іноземній валюті, на території України може бути сплачена в національній валюті України за курсом НБУ на день настання строку платежу чи в іноземній валюті з додержанням вимог валютного законодавства України.

Статус векселя в чинному національному законодавстві. Боргове грошове ордерне зобов'язання у паперовому вигляді. Чітке регулювання переходу права власності; всі спірні питання вирішуються через суд; максимальний захист усіх учасників вексельного обігу:

- 1) Женевські конвенції від 07.06.1930:

- конвенція, якою запроваджено Уніфікований закон про переказні векселі та прості векселі (Додаток I Уніфікований Закон; Додаток II);
- конвенція про гербовий збір стосовно переказних векселів і простих векселів;
- конвенція про врегулювання деяких колізій законів про переказні векселі та прості векселі (ETS 051);
- Закони України ви 06071999Х2 816-XIV, № 817-XIV.: № 818-XIV Про приєднання України до Женевської конвенції 1930 року.

2) Цінний папір борговий, ордерний:

- про цінні папери та фондовий ринок. Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV.

3) Платіжний інструмент

- про банки і банківську діяльність. Закон України ви 07.12.2000 Хз 2121-III.

Первинні документи з обліку грошових коштів у касі та банку, на підставі яких господарські операції відображаються у бухгалтерському обліку, наведено у таблиці 1.2.4.

Таблиця 1.2.4

Первинні документи з обліку грошових коштів

Назва господарської операції	Первинні документи
Отримані по чеку грошові кошти на виплату авансу по відрядженню пацієнта	Корінець чеку, прибутковий касовий ордер
Отримані по чеку грошові кошти на господарські потреби, на виплату відпустки	Корінець чеку, прибутковий касовий ордер
Зарахування грошей у касі підприємства	Прибутковий касовий ордер

Здана готівка із каси підприємства в банк	Квитанція до прибуткового документа банку на внесення готівки, підписана відповідальними особами банку та засвідчена відбитком печатки банку, квитанція/чек банкомата чи програмно-технічного комплексу самообслуговування, супровідний касовий ордер до сумки з цінностями, чек платіжного терміналу в разі проведення інкасації коштів у режимі реального часу з використанням платіжних терміналів
Зарахування грошей на розрахунковий рахунок підприємства	Банківська виписка
Сплата грошей із розрахункового рахунку підприємства (крім послуг банку)	Платіжне доручення
Сплата грошей із розрахункового рахунку підприємства за послуги банку	Банківська виписка
Зарахована виручка на валютний рахунок з розподільчого рахунку	Банківська виписка
На поточний рахунок зарахована сума, отримана від продажу валюти по курсу НБУ	Банківська виписка
Перерахована банку іноземна валюта для продажу	Заява на продаж валюти
Списана іноземна валюта для обов'язкового продажу з розподільчого рахунку	Банківська виписка, заява на продаж валюти

В таблиці наведено приклади операцій та первинні документи в яких ці операції відображаються, найбільше інформації наведено в банківській виписці про гух грошових потоків підприємства.

Для ведення обліку грошових коштів використовуються такі рахунки і субрахунки:

1) 30 "Готівка":

- 301 "Готівка в національній валюті";
- 302 "Готівка в іноземній валюті";

За дебетом рахунку 30 «Готівка» відображається надходження грошових коштів у касу підприємства, за кредитом — виплата грошових коштів із каси підприємства.

На підприємствах, де працюють операційні каси (продаж квитків, оплата послуг зв'язку, обмін валюти тощо) відкриваються субрахунки «Готівка в

національній валюті в операційній касі» та «Готівка в іноземній валюті в операційній касі».

2) 31 "Рахунки в банках":

- 311 "Поточні рахунки в національній валюті";
- 312 "Поточні рахунки в іноземній валюті";
- 313 "Інші рахунки в банках в національній валюті";
- 314 "Інші рахунки в банках в іноземній валюті";

За дебетом рахунку 31 «Рахунки в банках» відображається надходження грошових коштів, за кредитом — їх використання.

Субрахунки 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті» та 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті» призначені для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів в іноземній валюті.

3) 33 "Інші кошти":

- 331 "Грошові документи в національній валюті";
- 332 "Грошові документи в іноземній валюті";
- 333 "Грошові кошти в дорозі в національній валюті";
- 334 "Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті".

За дебетом рахунку 33 «Інші кошти» відображається надходження грошових документів у касу підприємства та коштів в дорозі, за кредитом — вибуття грошових документів та списання коштів у дорозі після їх зарахування на відповідні рахунки.

На субрахунку 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті» відображаються операції з електронними грошима, які здійснюються комерційними агентами та користувачами, відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України та правил використання електронних грошей, узгоджених з Національним банком України.

Електронні гроші — одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі. При цьому з метою бухгалтерського обліку не

визначаються електронними грошима наперед оплачені картки одноцільового використання: дисконтні картки торговців, картки автозаправних станцій, квитки для проїзду в міському транспорті тощо, які приймаються як засіб платежу виключно їх емітентами.

4) Рахунок 34 «Короткострокові векселі одержані»

На рахунку 34 «Короткострокові векселі одержані» ведеться облік заборгованості покупців, замовників та інших дебіторів за відвантаженою продукцією (товари), виконані роботи, надані послуги та за іншими операціями, яка забезпечена векселями.

Рахунок 34 «Короткострокові векселі одержані» має такі субрахунки:

341 «Короткострокові векселі, одержані в національній валюті»

342 «Короткострокові векселі, одержані в іноземній валюті»

На рахунку 34 «Короткострокові векселі одержані» за дебетом відображається отримання векселя за продані товари (роботи, послуги) та за іншими операціями, за кредитом — отримання коштів у погашення векселів, погашення отриманим векселем кредиторської заборгованості, продаж векселя третій стороні тощо.

Таблиця 1.2.5

Кореспонденція обігу готівкових коштів

N з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
Облік прибуткових операцій			
1.	Отримання в касу підприємства-інвестора грошових коштів, раніше внесених до статутного капіталу іншого підприємства	35 "Поточні фінансові інвестиції" 30 "Готівка"	14 "Довгострокові фінансові інвестиції" 35 "Поточні фінансові інвестиції"
2.	Оприбуткування грошових коштів в касу підприємства в погашення заборгованості працівника по довгостроковій позиції	37 "Розрахунки з різними дебіторами" 30 "Готівка"	18 "Інші необоротні активи" 37 "Розрахунки з різними дебіторами"
3.	Отримання готівки в касу з банку на заробітну плату, відрядження або інші потреби в гривнях	30 "Готівка"	31 "Рахунки в банках"
4.	Оприбуткування готівкової виручки від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг	30 "Готівка"	70 "Доходи від реалізації"

Продовження таблиці 1.2.5

5.	Отримання грошових коштів в касу як погашення дебіторської заборгованості за товари, роботи	30 "Готівка"	37 "Розрахунки з різними дебіторами"
6.	Отримання грошових коштів в касу як погашення заборгованості перед підприємством за завданий збиток		
7.	Оприбуткування в касу підприємства грошових коштів в якості внеску до статутного капіталу	30 "Готівка"	40 "Власний капітал"
8.	Оприбуткування готівки, отриманої для здійснення заходів цільового характеру	30 "Готівка"	47 "Забезпечення майбутніх витрат та платежів", 48 "Цільове фінансування та цільові надходження"
9.	Оприбуткування грошових коштів, отриманих у вигляді довгострокового кредиту	30 "Готівка"	55 "Інші довгострокові зобов'язання"
10.	Оприбуткування в касу грошових коштів, отриманих в якості фінансової допомоги на поворотній основі		
11.	Відображення курсової різниці, що виникла при перерахунку валюти у зв'язку зі зміною валютного курсу на дату балансу	30 "Готівка"	74 "Інші доходи"
12.	Оприбуткування грошових коштів, отриманих від страхової компанії в якості відшкодування збитків від надзвичайних подій		
13.	Виявлення надлишків грошових коштів під час проведення інвентаризації		
14.	Оприбуткування в касу підприємства грошових коштів, отриманих у вигляді короткострокового кредиту	30 "Готівка"	68 "Розрахунки за іншими операціями"
15.	Оприбуткування в касу підприємства грошових коштів, отриманих в якості відсотків по фінансовій оренді		
16.	Оприбуткування грошових коштів, отриманих у вигляді авансових платежів за здані в оренду необоротні активи, передплату на періодичні видання та т. п.		
Облік видаткових операцій			
17.	Внесення з каси на поточний рахунок готівки (виручки від реалізації, повернення невикористаних підзвітних сум та т. п.)	31 "Рахунки в банках"	30 "Готівка"
18.	Придбання проїзних квитків, путівок на відпочинок та т. д.	30 "Готівка"	30 "Готівка"
19.	Придбання цінних паперів інших підприємств (акції, облігації та ін.)*	35 "Поточні фінансові інвестиції"	30 "Готівка"
20.	Видача з каси грошових коштів підзвітним особам на відрядження, придбання необхідних запасів та ін.	37 "Розрахунки з різними дебіторами"	30 "Готівка"

Продовження таблиці 1.2.5

21.	Виявлення недостачі грошових коштів під час проведення інвентаризації		
22.	Оплата авансом орендних платежів, страхового полісу, передплати на періодичні видання та ін.*	39 "Витрати майбутніх періодів"	30 "Готівка"
23.	Використання грошових коштів, отриманих для цільового фінансування*	47 "Забезпечення майбутніх витрат та платежів"; 48 "Цільове фінансування та цільові надходження"	30 "Готівка"
24.	Повернення суми довгострокового кредиту	55 "Інші довгострокові зобов'язання"	68 "Розрахунки за іншими операціями"
		68 "Розрахунки за іншими операціями"	30 "Готівка"
25.	Повернення довгострокової фінансової допомоги на поворотній основі	55 "Інші довгострокові зобов'язання"	68 "Розрахунки за іншими операціями"
		68 "Розрахунки за іншими операціями"	30 "Готівка"
26.	Повернення короткострокового кредиту банку	68 "Розрахунки за іншими операціями"	30 "Готівка"
27.	Виплата з каси нарахованих дивідендів		
28.	Оплата з каси готівкою заборгованості постачальникам*		
29.	Виплата з каси заробітної плати	66 "Розрахунки з оплати праці"	30 "Готівка"
30.	Відображення курсової різниці, що виникла при перерахунку іноземної валюти, що зберігається в касі, у зв'язку із зміною валютного курсу на дату балансу	96 "Інші витрати"	30 "Готівка"
31.	Відображення недостачі в касі підприємства, за умови що винна особа не встановлена		
32.	Відображення втрати грошових коштів в касі підприємства внаслідок надзвичайних подій		
Примітка.			
* Такі операції мають право на існування, але, як правило, вони проводяться не безпосередньо з каси, а через підзвітних осіб з подальшим складанням авансових звітів.			

Типові операції з обігу грошових коштів, їх еквівалентів та грошових документів в касах наведені в таблиці 1.2.5.

Таблиця 1.2.6

Типові операції з обігу безготівкових коштів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
Облік прибуткових операцій			
1.	Зарахування грошових коштів, отриманих в погашення заборгованості, забезпеченої векселем	31 "Рахунки в банках"	37 "Розрахунки з різними дебіторами"
2.	Зарахування на поточний рахунок грошових коштів в оплату відвантажених товарів, робіт, послуг		

Продовження таблиці 1.2.6

3.	Зарахування на поточний рахунок підприємства перерахованого раніше авансу під постачання товарів (робіт, послуг)	31 "Рахунки в банках"	37 "Розрахунки з різними дебіторами"
4.	Зарахування на поточний рахунок підприємства грошових коштів в погашення заборгованості по пред'явлених претензіях		
5.	Зарахування на поточний рахунок підприємства грошових коштів в якості відшкодування завданого збитку		
6.	Зарахування на поточний рахунок суми страхового відшкодування та грошових коштів за іншими операціями		
7.	Зарахування на поточний рахунок грошових коштів в якості внеску до статутного капіталу	31 "Рахунки в банках"	40 "Власний капітал"
8.	Зарахування на поточний рахунок підприємства грошових коштів для здійснення заходів цільового характеру	31 "Рахунки в банках"	47 "Забезпечення майбутніх витрат та платежів", 48 "Цільове фінансування та цільові надходження"
9.	Зарахування на поточний рахунок підприємства грошових коштів у вигляді довгострокового кредиту	31 "Рахунки в банках"	55 "Інші довгострокові зобов'язання"
10.	Зарахування на поточний рахунок підприємства грошових коштів в якості довгострокової фінансової допомоги на поворотній основі		
11.	Зарахування на поточний рахунок підприємства грошових коштів у вигляді короткострокового кредиту	31 "Рахунки в банках"	68 "Розрахунки за іншими операціями"
12.	Зарахування на поточний рахунок підприємства грошових коштів, отриманих за товар, повернений постачальнику		
13.	Зарахування на поточний рахунок підприємства грошових коштів у вигляді сум податків та обов'язкових платежів, відшкодованих з бюджету	31 "Рахунки в банках"	64 "Розрахунки з податків та платежів"
14.	Отримання грошових коштів в якості передоплати (авансу) від покупця	31 "Рахунки в банках"	68 "Розрахунки за іншими операціями" 1
15.	Зарахування на поточний рахунок підприємства грошових коштів у вигляді авансових платежів за здані в оренду необоротні активи, передплату на періодичні видання та т. п.	31 "Рахунки в банках"	69 "Доходи майбутніх періодів"
16.	Зарахування на поточний рахунок підприємства виручки, зданої з каси підприємства	31 "Рахунки в банках"	30 "Готівка"
Облік прибуткових операцій			
17.	Перерахування з поточного рахунку грошових коштів в якості відшкодування збитку за постачання недоброякісних матеріалів, що призвели до браку продукції	23 "Виробництво"	31 "Рахунки в банках"
18.	Оприбуткування в касі підприємства грошових коштів, отриманих з банку	30 "Готівка"	31 "Рахунки в банках"
19.	Придбання проїзних квитків, путівок в будинки відпочинку та т. п. за безготівковим розрахунком		
20.	Повернення покупцю раніше отриманих від нього грошових коштів	68 "Розрахунки за іншими операціями"	31 "Рахунки в банках" 1

Продовження таблиці 1.2.6

21.	Перерахування грошових коштів постачальнику в якості авансу (передоплати) за товари (роботи, послуги)	37 "Розрахунки з різними дебіторами"	31 "Рахунки в банках" 1
22.	Перерахування авансом орендних платежів, здійснення передплати на періодичні видання та т. п.	39 "Витрати майбутніх періодів"	31 "Рахунки в банках"
23.	Перерахування на поточний рахунок засновника грошових коштів в якості повернення його частки в статутному капіталі при виході зі складу засновників підприємства	40 "Власний капітал"	31 "Рахунки в банках"
24.	Повернення невикористаних грошових коштів, раніше отриманих для цільового фінансування	48 "Цільове фінансування та цільові надходження"	31 "Рахунки в банках"
25.	Перерахування грошових коштів в рахунок погашення довгострокового кредиту	55 "Інші довгострокові зобов'язання"	68 "Розрахунки за іншими операціями" 1
26.	Перерахування грошових коштів в рахунок погашення заборгованості, забезпеченої векселем	68 "Розрахунки за іншими операціями"	31 "Рахунки в банках"
27.	Перерахування грошових коштів в рахунок погашення зобов'язань по довгостроковій	55 "Інші довгострокові зобов'язання"	68 "Розрахунки за іншими операціями" I
	оренді	68 "Розрахунки за іншими операціями"	31 "Рахунки в банках"
28.	Перерахування грошових коштів в рахунок погашення довгострокової фінансової допомоги на поворотній основі	55 "Інші довгострокові зобов'язання"	68 "Розрахунки за іншими операціями"
		68 "Розрахунки за іншими операціями"	31 "Рахунки в банках"
29.	Погашення короткострокового кредиту банку	68 "Розрахунки за іншими операціями"	31 "Рахунки в банках"
30.	Погашення довгострокового кредиту банку	55 "Інші довгострокові зобов'язання"	68 "Розрахунки за іншими операціями"
		68 "Розрахунки за іншими операціями"	31 "Рахунки в банках"
31.	Перерахування грошових коштів в рахунок погашення заборгованості за отримані від постачальників товари, виконані роботи, надані послуги	68 "Розрахунки за іншими операціями"	31 "Рахунки в банках"
32.	Перерахування грошових коштів в рахунок погашення заборгованості по податках, зборах, обов'язкових платежах	64 "Розрахунки з податків та платежів"	31 "Рахунки в банках"
33.	Перерахування грошових коштів в рахунок погашення заборгованості підприємства перед фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування		
34.	Перерахування заробітної плати працівнику на банківський рахунок або платіжну картку	66 "Розрахунки з оплати праці"	31 "Рахунки в банках"
35.	Перерахування на поточний рахунок засновника належних дивідендів	68 "Розрахунки за іншими операціями"	31 "Рахунки в банках"
36.	Повернення раніше отриманого авансу під постачання матеріальних цінностей, виконаних робіт		
37.	Відображення втрати грошових коштів внаслідок надзвичайних подій (наприклад, банкрутства банку)	96 "Інші витрати"	31 "Рахунки в банках"

Типові операції з обігу безготівкових коштів наведені в таблиці 1.2.6.

1.3 Звіт про рух грошових коштів та їх законодавче регулювання

Якісна інформація є майже єдиним джерелом і важелем для вирішення конфліктів, які часто спалахують практично в усіх аспектах суспільного життя. Її значення зараз збільшується в умовах фінансової та економічної нестабільності, а також великого динамізму соціально-економічного зростання суспільства.

Успіх і виживання кожної компанії залежить від її здатності генерувати готівку, отримувати її та чітко подавати та контролювати інформацію про неї. Всі розуміють важливість грошових потоків - організації виживають, коли у них є готівка, і зазнають краху, коли її немає. Це означає, що всі суб'єкти господарювання повинні розуміти потік грошових коштів своєї компанії, і бути зацікавленими в здатності компанії генерувати гроші для себе та отримувати їх з інших джерел.

Уся важлива інформація про грошові кошти міститься звіті про рух грошових коштів, який називається: «Звіт про рух грошових коштів. Він визначає рух грошових коштів підприємства за конкретний період, показує, звідки взяли гроші та куди їх витратили. Це стосується виключно руху грошових коштів, тому коригування бухгалтерського обліку, представлені в інших фінансових звітах, не впливають на звіт про рух грошових коштів. Одне, що можна помітити, це те, що грошові потоки, показані у звіті про рух грошових коштів, часто відрізняються від витрат, показаних у звіті про прибутки та збитки. Це пояснюється тим, що у звіті про прибутки та збитки нараховуються доходи та витрати в міру їх заробітку, тоді як грошовий потік показує їх, коли вони отримані та виплачені.

Більшість науковців, як закордонних, так і вітчизняних, вважають, що це найважливіший фінансовий звіт, оскільки готівка — це єдина річ, яку неможливо створити — у компанії або є готівка, або її немає. Дивлячись на

рух готівки, можна мати чіткіше уявлення про фінансову стабільність та життєздатність компанії.

Головною метою звіту про рух грошових коштів є подання даних про надходження та відтоки грошових коштів фірми за певний період часу, розділених на три категорії: операційна, інвестиційна та фінансова діяльність. Однак компаніям дозволяється класифікувати свої грошові потоки в цих рубриках найбільш відповідним для їх бізнесу способом.

Отже, існують деякі відмінності у презентації між компаніями для деяких позицій:

1) Операційна діяльність – це основна діяльність компанії, що приносить дохід, разом з будь-якою іншою діяльністю, яка не є ні інвестиційною, ні фінансовою. Зазвичай звіт починається з прибутку до оподаткування (але може початися з будь-якої цифри прибутку). Він включає оподаткування та може включати сплачені відсотки та дивіденди. Проте як сплачені відсотки, так і сплачені дивіденди зазвичай відображаються як грошові потоки фінансові грошові потоки.

2) Інвестиційна діяльність – зазвичай охоплює грошові прибутки від інвестицій, а також інвестиції, які залучені в бізнес. Ця діяльність включає грошові потоки, що виникають від купівлі-продажу необоротних активів, придбання та вибуття разом з інвестиційним доходом.

3) Фінансова діяльність – зазвичай це включає витрати на фінансування відсотків і дивідендів, а також будь-які грошові потоки від фінансування, що виникають у результаті змін в статутному капіталі та кредитах. Банківські овердрафти можуть бути включені до фінансових грошових потоків. Компаніям дозволяється включати банківські овердрафти як від'ємні грошові кошти та їх еквівалент, якщо їхня грошова позиція регулярно коливається від позитивного до негативного. Це або надходження від зовнішніх постачальників фінансів, або виплати їм. Надходження можуть виникнути від випуску акцій та додаткових довгострокових позик. Платежі можуть включати

купівлю власних акцій, погашення облігацій та погашення позик (а також виплату відсотків у звітах більшості компаній про рух грошових коштів).

Основна перевага звіту про рух грошових коштів полягає в тому, що користувач цієї інформації отримує достатньо широку картину операційної, інвестиційної та фінансової операцій компанії, що стосуються готівки. Ця розбивка грошових потоків на три частини допомагає користувачеві оцінити поточні та потенційні майбутні сильні та слабкі сторони підприємства. Сильна внутрішня генерація операційної готівки з часом буде вважатися позитивною ознакою. Поганий операційний грошовий потік має спонукати аналітика перевірити наявність нездорового зростання дебіторської заборгованості та/або запасів. Однак навіть наявність потужного операційного грошового потоку недостатньо для забезпечення успіху. Користувачі повинні бачити, наскільки операційні грошові кошти фінансують необхідні інвестиції, скорочення боргу та дивіденди. Занадто велика залежність від зовнішніх джерел фінансування для задоволення постійних потреб може бути сигналом небезпеки. Підсумовуючи, звіт про рух грошових коштів є багатим джерелом інформації. Труднощі з цим документом (як і з іншими фінансовими звітами) виникають в тому, що його необхідно використовувати разом з іншими звітами та розкриттям інформації, щоб досягти реальної глибини розуміння.

Звіт про рух грошових коштів є обов'язковим відповідно до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» в редакції від 01.01.2012 р. [13] та Закону України про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Ці Національні нормативно-правові акти є основними, і як зазначено в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [14]: «Забезпечує одноманітність обліку майна, зобов'язань, господарських операцій, складання і надання користувачам необхідної достовірної інформації про майновий стан підприємств, їхні доходи і витрати. Він встановлює єдині правові і методологічні засади організації та ведення бухгалтерського обліку в Україні. Закон закріплює

методологічні основи збирання, реєстрації й узагальнення інформації, що здійснюється шляхом суцільного, безперервного документування всіх господарських операцій».

При використанні інформації, що міститься в двох інших основних фінансових звітах та пов'язаних з ними розкриттях, вона повинна допомогти фінансовому менеджеру оцінити та визначити [15]:

- здатність компанії генерувати майбутні чисті грошові надходження від операцій для сплати боргів, відсотків і дивідендів;

- потреба компанії у зовнішньому фінансуванні; - причини відмінностей між чистим прибутком і чистим грошовим потоком від операційної діяльності;

- наслідки готівкових та безготівкових операцій з інвестування та фінансування.

Звіт про рух грошових коштів пояснює зміни грошових коштів (та їх еквівалентів), перераховуючи види діяльності, які призвели до збільшення грошових коштів, і тих, що призвели до зменшення грошових коштів.

Наступним важливим, на нашу думку, законодавчим документом є МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» [16] та МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» [17], ці нормативно-правові документи впливають на регулювання операцій з грошовими коштами та їх еквівалентами. Відповідно до МСФЗ 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» монетарні статті не переоцінюються, оскільки вони вже виражені в грошових одиницях, що діють на кінець звітного періоду. В МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» визначено порядок отримування фіксованої або визначеної кількості одиниць певної валюти. Відповідно до МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів», на кінець кожного звітного періоду здійснюється перерахунок монетарних статей, які виражені в іноземній валюті.

Наступним важливим нормативно-правовим документом є Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг». Цей Закон визначає правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій та програмних

реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Дія його поширюється на усіх суб'єктів господарювання, їх господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або безготівковій формі [18].

Закон України «Про банки і банківську діяльність» визначає структуру банківської системи, економічні, організаційні і правові засади створення, діяльності, реорганізації і ліквідації банків. Метою цього Закону є правове забезпечення захисту законних інтересів вкладників та інших клієнтів банків, сталого розвитку і стабільності банківської системи, а також створення сприятливих умов для розвитку економіки України і належного конкурентного середовища на фінансовому ринку [19].

Національний банк України – центральний банк України, відповідно до Конституції України, основною функцією якого є забезпечення стабільності гривні. Національний банк вважає своєю місією забезпечення цінової та фінансової стабільності з метою сприяння сталому економічному розвитку України. Національний банк у межах своїх повноважень сприяє стабільності банківської системи за умови, що це не перешкоджає досягненню цілі цінової стабільності. Також сприяє додержанню стійких темпів економічного зростання за умови, що це не перешкоджає досягненню цінової стабільності та стабільності банківської системи [20].

Наступними важливими правовими документами є податковий [21] та господарський кодекси [22]. Господарський кодекс регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання. У свою чергу, відповідно до Закону, податковий кодекс регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію

контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

Наступним етапом правового регулювання є підзаконні-нормативно правові акти, які представлені НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [23]. Вони визначають зміст та форма звіту про рух грошових коштів та загальні вимоги розкриття його статей. Також наступні положення: 1) положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», який визначає основні засади формування в фінансовому обліку інформації про операції в валютах й відображення показників статей фінансової звітності господарських одиниць за межами України в грошовій одиниці України; 2) положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції», що визначає порядок коригування звітності фінансової, яка оприлюднюється, на вплив інфляції.

Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні розроблено відповідно до Закону України «Про Національний банк України» і визначає «порядок ведення касових операцій у національній валюті України юридичними особами (окрім банків) та їх відокремленими підрозділами незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, органами державної влади та органами місцевого самоврядування під час здійснення ними діяльності з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншої господарської діяльності (далі – установи), фізичними особами, які здійснюють підприємницьку діяльність [20].

«Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та інших юридичних осіб (крім банків, бюджетних установ та підприємств, які

відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності) незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності, а також виділених на окремий баланс філій, відділень та інших відособлених підрозділів юридичних осіб [24].

Приклад заповнення звіту про рух грошових коштів. Спочатку використаємо шпаргалку для заповнення.

Таблиця 1.3.1

ШПАРГАЛКА ДЛЯ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (ПРЯМИЙ МЕТОД)

Стаття*	Код рядка	Джерела інформації для формування показника (статті)
I. Рух грошових коштів від операційної діяльності		
Надходження від:		
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	Надходження від основної діяльності (за раніше відвантажену продукцію, виконані роботи, надані послуги), платежі за оренду інвестиційної нерухомості, якщо оренда є основна діяльність підприємства (разом з ПДВ). Аналітика по Дт 30, 31, 334, 335 у кореспонденції з Кт 36, 377, 70, 681. Тут слід відображати аванси одержані, якщо вони не включені до додатково вписуваного ряд. 3015, хоча Методрекомендації № 433 це не уточнюють. Якщо ряд. 3015 відсутній, то можна ще віднести аванси до ряд. 3095
Повернення податків і зборів	3005	Аналітичні дані Кт 64 у кореспонденції з Дт 31
у тому числі податку на додану вартість	3006	Кт відповідного аналітичного рахунку 641 з Дт 31
Цільового фінансування	3010	Аналітичні дані з Кт 48 у кореспонденції Дт 30, 31
<i>Надходження авансів від покупців і замовників</i>	<i>3015</i>	<i>Обороти за Дт 30, 31 з Кт 681. Якщо облік отриманих авансів ведуть на рахунку 36, то беруть обороти за Дт 30, 31 Кт 36</i>
<i>Надходження від повернення авансів</i>	<i>3020</i>	<i>Обороти за Дт 30, 31 з Кт 371 (у частині повернутих постачальниками передоплат й авансів). Якщо надані аванси відображаються через рахунок 63, то беруть обороти за Дт 30, 31 Кт 63</i>
<i>Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках</i>	<i>3025</i>	<i>Обороти за Дт 31 Кт 373, 719 (у частині отриманих відсотків за залишками коштів на поточних рахунках; при цьому відсотки по строкових депозитах тут не відображаються)</i>
<i>Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)</i>	<i>3035</i>	<i>Обороти за Дт 30, 31 Кт 374 (у частині сум отриманих економічних санкцій за порушення законодавства чи договірних умов)</i>
<i>Надходження від операційної оренди</i>	<i>3040</i>	<i>Обороти за Дт 30, 31 Кт 36, 377 (у частині виручки від надання майна в операційну оренду)</i>
Інші надходження	3095	Показують інші надходження грошових коштів від операційної діяльності, що не включені до попередніх статей. Також відображається інформація додатково вписуваних ряд. 3014-3045, крім авансів від основної реалізації
Витрачання на оплату:		
Товарів (робіт, послуг)	3100	Виплати постачальникам і підрядникам за отримані ТМЦ, прийняті роботи і надані послуги. Дт рах. 63, 685 у кореспонденції з Кт рах. 30, 31, 335. Передоплати (аванси) постачальникам і підрядникам можуть бути відображені також в ряд. 3135 або ряд. 3190. Методрекомендації № 433 не уточнюють дане питання
Праці	3105	Аналітичні дані Дт 66 у кореспонденції з Кт 30, 31
Відрахувань на соціальні заходи	3110	Аналітичні дані Дт 65 у кореспонденції з Кт 30, 31
Зобов'язань з податків і зборів	3115	Аналітичні дані Дт 64 у кореспонденції з Кт 30, 31
<i>Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток</i>	<i>3116</i>	<i>Обороти за Дт 64 (у частині податку на прибуток) Кт 31, 30</i>
<i>Витрачання на оплату зобов'язань з ПДВ</i>	<i>3117</i>	<i>Обороти за Дт 64 (у частині ПДВ) з Кт 31, 30</i>

Продовження таблиці 1.3.1

<i>Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків та зборів</i>	3118	<i>Обороти за Дт 64, 65 з Кт 31, 30 (крім сум ПДВ, податку на прибуток, страхових внесків)</i>
<i>Витрачання на оплату авансів</i>	3135	<i>Обороти за Дт 371, 63 з Кт 30, 31 (у частині сум авансів, перерахованих у рахунок майбутніх поставок)</i>
<i>Витрачання на оплату повернення авансів</i>	3140	<i>Обороти за Дт 681, 36 з Кт 30, 31 (у частині сум повернених покупцям передоплат й авансів)</i>
Інші витрачання	3190	Аналітичні дані за Дт 37, 68, 94 та ін. із Кт рахунків 30, 31
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	Ряд. (3000 + 3005 + 3010 + 3015 + 3020 + 3025 + 3035 + 3040 + 3045 + 3050 + 3055 + 3095) – ряд. (3100 + 3105 + 3110 + 3115 + 3135 + 3140 + 3145 + 3150 + 3155 + 3190). Зверніть увагу, що значення рядка може бути як додатнім, так і від'ємним. Якщо результат від'ємний, то він наводиться у дужках
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності		
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	Аналітичні дані Дт 30, 31 у кореспонденції з Кт 14, 352, 36, 377
необоротних активів	3205	Аналітичні дані Кт 36, 377 у кореспонденції Дт 30, 31
Надходження від отриманих:		
процентів	3215	Обороти за Дт 30, 31 з Кт 373
дивідендів	3220	Обороти за Дт 30, 31 з Кт 373
Надходження від деривативів	3225	Обороти за Дт 31 з Кт 379. Це надходження грошей, у т.ч. від ф'ючерських контрактів, форвардних контрактів, опціонів тощо (виняток – контракти, які укладаються в межах основної або фінансової діяльності)
<i>Надходження від погашення позик</i>	3230	<i>Обороти Дт 30, 31 з Кт 377, 183, 371, 63. Повернення позик підприємству (виняток – фінансові установи), які були пов'язані з інвестиційною діяльністю, наприклад придбанням основних засобів, фінансових інвестицій, інвестиційної нерухомості тощо</i>
<i>Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці</i>	3235	<i>Обороти Дт 30,31 з Кт 14,36,377</i>
Інші надходження	3250	Аналітичні дані за Дт 30, 31 з Кт 143, 182, 183, 184, 352, 377, 379, 48, 681, 36
Витрачання на придбання:		
фінансових інвестицій	3255	Обороти за Дт 14, 352, 685, 63 з Кт 30, 31
необоротних активів	3260	Обороти за Дт 65, 641, 642, 684, 685, 63, 48 з Кт 30, 31
Виплати за деривативами	3270	Обороти за Дт 379 з Кт 31. Це виплати за ф'ючерськими, форвардними контрактами, опціонами тощо (виняток – контракти, які були укладені у рамках основної або фінансової діяльності)
<i>Витрачання на надання позик</i>	3275	<i>Обороти за Дт 377, 183, 371, 63 з Кт 30,31. Це суми, які видані підприємством на позики, поворотну фінансову допомогу, а також аванси на придбання необоротних активів, фінансових інвестицій (пп. 4.2.1 Методрекомендації № 433)</i>
<i>Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці</i>	3280	<i>Обороти за Дт 14, 685 з Кт 30, 31 Витрати, які пов'язані з придбання дочірніх підприємств та інших господарських одиниць</i>
Інші платежі	3290	Інші платежі, для відображення яких за ознаками істотності не можна було виділити окрему статтю або які не включені до попередніх статей цього розділу звіту. Аналітичні дані з Кт 30, 31 у кореспонденції з Дт 143, 183, 184, 352, 377, 379, 681, 36
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	Ряд. (3200 + 3205 + 3215 + 3220 + 3225 + 3230 + 3235 + 3250) – ряд. (3255 + 3260 + 3270 + 3275 + 3280 + 3290). Результатом може бути як додатне, так і від'ємне значення. Від'ємне значення наводиться у дужках
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності		
Надходження від:		
власного капіталу	3300	Аналітичні дані Кт 42, 46 у кореспонденції з Дт 30, 31. Це надходження від розміщення акцій та інших операцій, які пов'язані з збільшенням статутного, додаткового, пайового капіталу підприємства
отримання позик	3305	Аналітичні дані Кт 50, 51, 52, 55, 60, 62 у кореспонденції з Дт 30, 31. Надходження кредитів, позик, векселів, облігацій, які не пов'язані з операційною та інвестиційною діяльністю
<i>Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві</i>	3310	<i>Аналітичні дані, обороти за Дт 30, 31 з Кт 377, 14. Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві</i>
Інші надходження	3340	Аналітичні дані Дт 30, 31 у кореспонденції з Кт 685
Витрачання на:		
вкуп власних акцій	3345	Аналітичні дані Дт 45 у кореспонденції Кт 30, 31
погашення позик	3350	Аналітичні дані Дт 60, 50 у кореспонденції з Кт 30, 31
сплату дивідендів	3355	Аналітичні дані Дт 67 у кореспонденції з Кт 30, 31

Продовження таблиці 1.3.1

<i>Витрачання на сплату відсотків</i>	<i>3360</i>	<i>Аналітичні дані, обороти за Дт 684 у кореспонденції з Кт 30, 31 Сплата процентів за користуванням позиковим капіталом (крім процентів, які капіталізуються)</i>
<i>Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди</i>	<i>3365</i>	<i>Аналітичні дані, обороти за Дт 53, 61, 685 з Кт 30, 31. Виплата заборгованості з фінансової оренди (договори фінансового лізингу)</i>
<i>Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві</i>		
Інші платежі	3390	Показують інші платежі, за якими за ознакою суттєвості не можна було виділити додатковий рядок та які не були включені до попередніх рядків. Аналітичні дані Кт 30, 31
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	Ряд. (3300 + 3305 + 3310 + 3340) – ряд. (3345 + 3350 + 3355 + 3360 + 3365 + 3370 + 3375 + 3390). Результат може бути як додатним, так і від’ємним. Від’ємне значення наводимо у дужках
Чистий рух коштів за звітний період	3400	+/- Ряд. 3195 +/- 3295 +/- 3395. Результат може бути як додатним, так і від’ємним. Від’ємне значення наводимо у дужках
Залишок коштів на початок року	3405	Ряд. 1165 графи 3 Балансу
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	Аналітичні дані рахунків 30, 31 у кореспонденції з субрахунками 714, 744, 945, 974
Залишок коштів на кінець року	3415	Має дорівнювати ряд. 1165 графи 4 Балансу, якщо всі показники Звіту про рух грошових коштів розраховані правильно
* червоним курсивом виділені додатково вписувані рядки, яких можна вводити до Звіту, якщо їх значення становить 5% чи більше чистого руху грошових коштів від ОД у ряд. 3195 (пп. 2.20.3 Методрекомедацій № 635)		

Розглянемо складання звіту про рух грошових коштів на простому прикладі. Вибірка операцій з грошовими коштами підприємства наведена в таблиці 1.3.2 та таблиці 1.3.3.

Таблиця 1.3.2

Залишки по рахунках

Господарська операція	Сума	Дт	Кт	Код рядка форми 3
Отримали в касу готівку з банку	40000	301	311	—*
Оплачено постачальнику	60000	631	311	3100
Сплачено за банківським кредитом відсотки	1000	684	311	3360
Сплачено кредит	10000	601	311	3350
Отримана оплата від покупця	15000	311	361	3000
Виплачена зарплата готівкою	25000	661	301	3105
Решта готівки повернута в банк	16000	311	301	—
* це взаємні обороти між рахунками ГК, тому вони не враховуються.				

**Звіт про рух грошових коштів
(прямий метод)**

Стаття	Код рядка	За звітний період*
Операційна діяльність		
Надходження від: Реалізація продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	15000
Витрачання на: оплату товарів, робіт, послуг	3100	(60000)
праці	3105	(25000)
зобов'язань з податків і зборів	3115	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	(70000)
Інвестиційна діяльність		
Надходження від: Реалізація необоротних активів	3205	0
Витрачання на придбання: необоротних активів	3255	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	0
Фінансова діяльність		
Витрачання на:		
погашення позик	3350	(10000)
сплату процентів	3360	(1000)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(11000)
Грошові кошти на початок	3405	121 000
Чистий рух грошових коштів	3400	(81000)
Грошові кошти на кінець	3415	40 000
* у реальній ф. З треба ще показники поділити на 1000 та округлити до цілих		

Зазвичай підприємства використовують прямий метод, який ми і розглянули.

1.4. Сучасні інформаційні технології обліку грошових потоків

Якість управління і, як наслідок, успіх у бізнесі, значною мірою залежать від якості інформації, що використовується для прийняття бізнес-рішень.

З бухгалтерською програмою (системою) "ДЕБЕТ Плюс" ви завжди маєте повну інформацію про процеси, що протікають на підприємстві 7 днів

на тиждень, 24 години на добу. Ви маєте можливість контролювати фінансовий стан підприємства в будь-який момент часу.

Система дає можливість розгорнутого контролю та аналізу структури витратної частини бюджету, має до 3-х розрізів аналітичного обліку.

Для проведення нарад, презентацій і підготовки звітності, незамінною є можливість системи генерувати звіти у форматі Microsoft Excel та Microsoft Word з професійно оформленими таблицями й кольоровими інформативними діаграмами.

При необхідності, система може бути інтегрована з тими програмними засобами, до яких звик користувач (наприклад, з програмним забезпеченням, що управляє технологічними процесами або здійснює білінг).

Система "ДЕБЕТ Плюс" дає можливість користувачеві самостійно обрати найбільш зручний і ефективний для нього стиль роботи з системою.

При потребі, функціональні можливості й коло вирішуваних системою завдань можуть бути розширені як силами фахівців нашого підприємства, так і силами фахівців замовника.

Створення ефективної системи управління прибутком досягається шляхом оптимізації взаємовідносин та обміну інформацією між внутрішніми структурними службами та підрозділами підприємства, що пов'язані між собою. Вони повинні забезпечувати розробку та прийняття управлінських рішень з окремих аспектів формування, розподілу та використання прибутку і нести відповідальність за отримані результати.

Найпопулярнішою бухгалтерською програмою для ведення обліку в Україні є – «1С: Бухгалтерія», але після повномасштабного вторгнення росії на територію України, багато компаній почали знаходити альтернативу даній програмі, такі як «Дебет Плюс» та «MASTER:Бухгалтерія».

Детально розглянемо програму «Дебет Плюс».

Система "ДЕБЕТ Плюс" розроблялася в Україні і для України. Тому бухгалтерська програма максимально пристосована для роботи підприємств в умовах постійної зміни законодавчого поля. Велика увага при розробці системи надавалась зручності роботи та легкості навчання. Користувач системи, як правило, навіть не помічає внутрішньої складності системи, яка ввїдбрала в себе всю потужність сучасних технологій. Система в більшості випадках не потребує наявності програміста. При необхідності, вона може бути налаштована користувачем самостійно або з використанням консультацій телефоном. Значною перевагою даної системи є те, що вона не вимагає проходження спеціального курсу навчання. Комплект відеороликів та навчальна література дають можливість швидко освоїти систему без відриву від виробництва. Своєчасні оновлення програмного забезпечення при змінах законодавства дозволяють завжди відчувати себе впевнено.

Заходимо в підсистему «Облік банківських операцій». – див рис.1.4.1

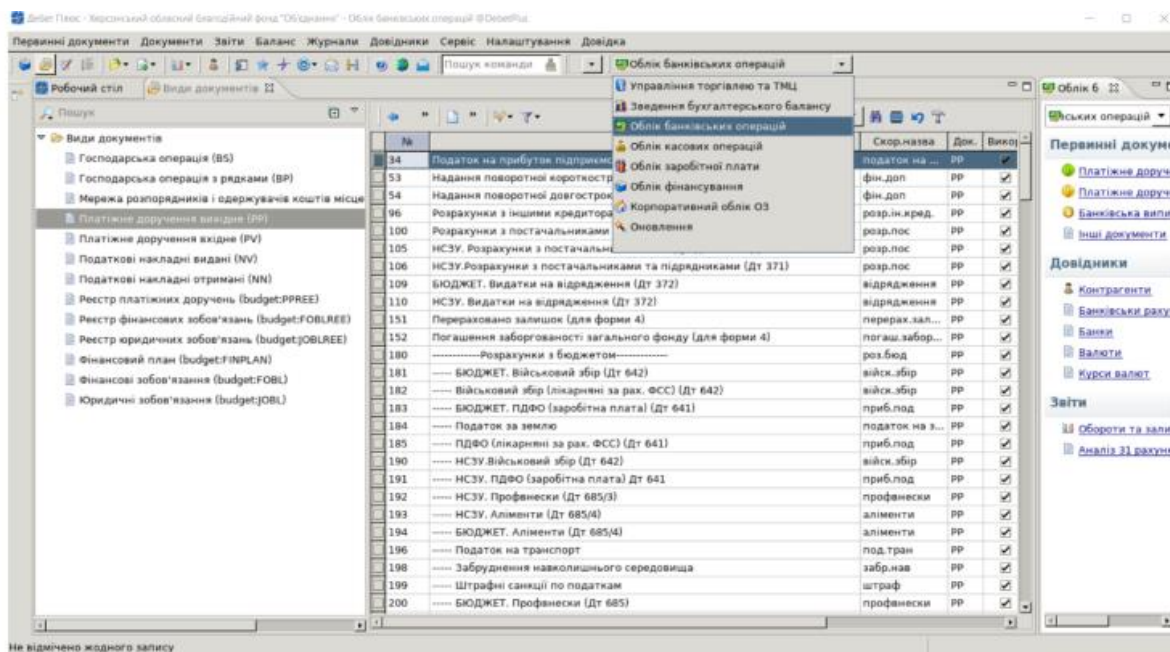

Рис. 1.4.1 Облік банківських операцій

Заходимо у папку Види документів ---> вибираємо Платіжне доручення вхідне, або вхідне---> подвійним кліком вибираємо ---> Платіжки з клієнт – банку – рис. 1.4.2, 1.4.3.

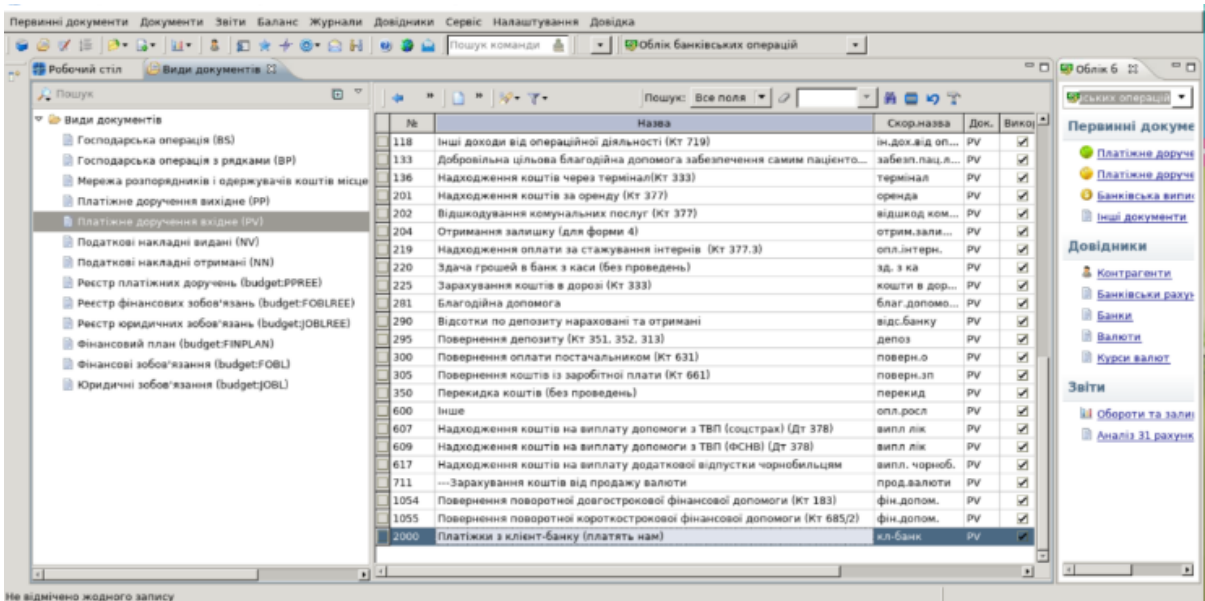

Рис. 1.4.2 Формування платіжного доручення.

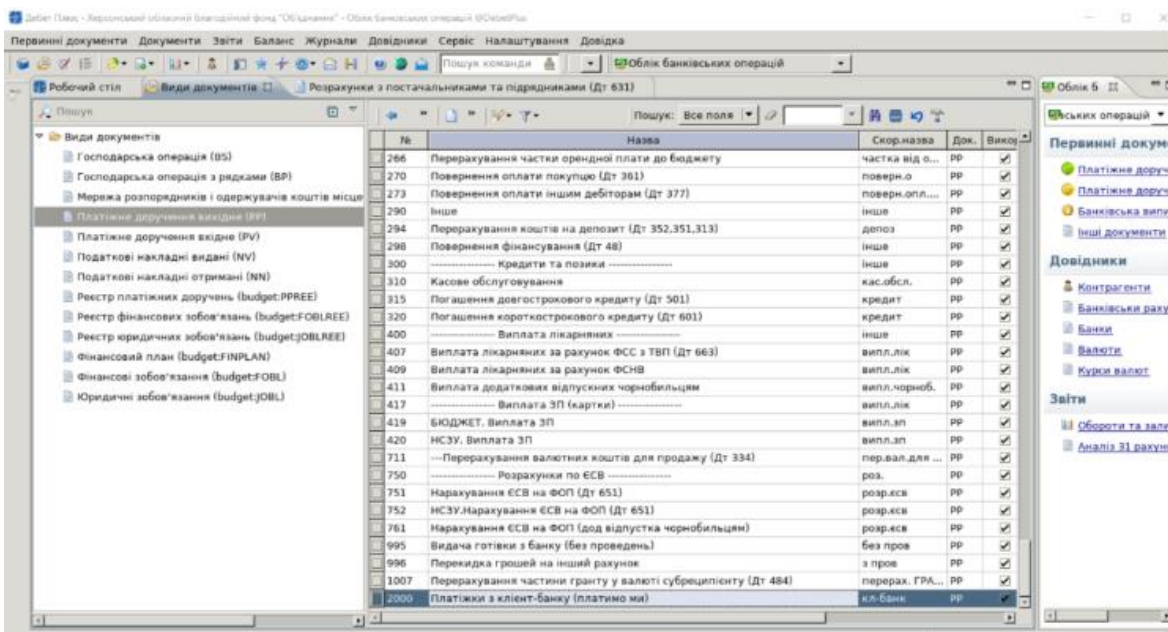

Рис. 1.4.3 Вибір банку в системі Дебет Плюс

Заходимо в цю папку і на полі правою кнопкою миші вибираємо Робота з пакетом «Клієнт –банк ---» Імпорт з пакетом «Клієнт – банк» - рис. 1.4.4.

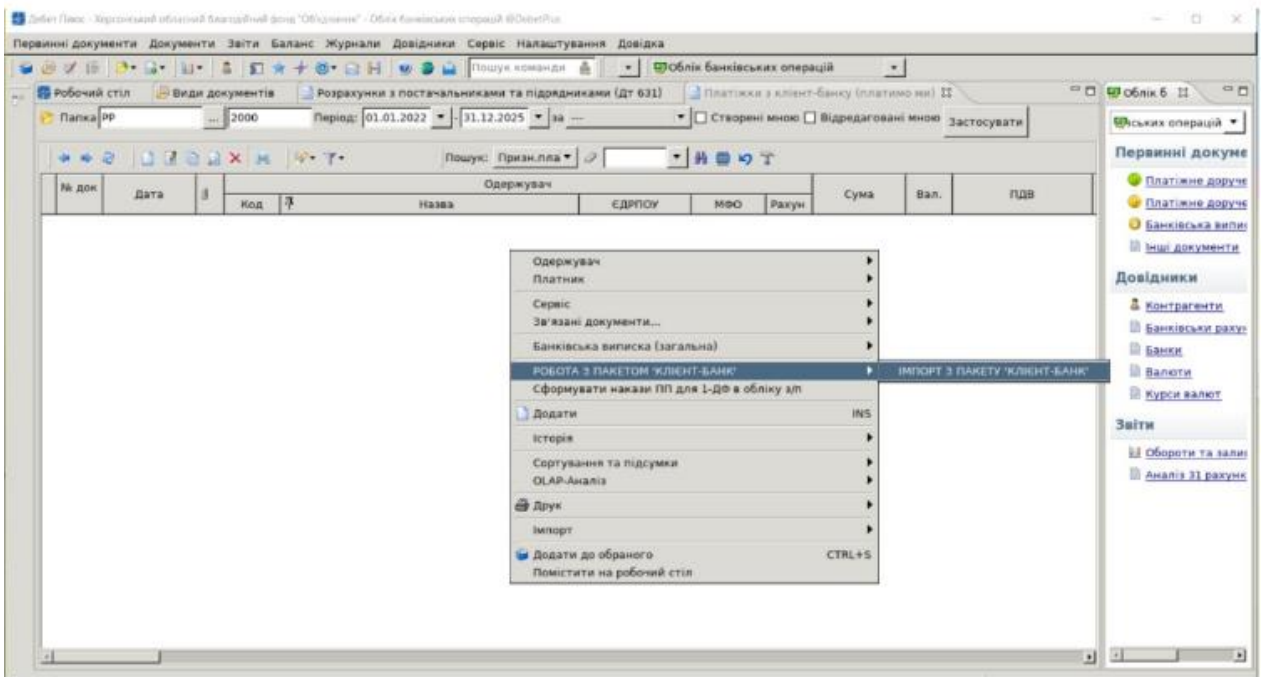

Рис. 1.4.4 Робота з пакетом «Клієнт-банк»

З'явиться віконце із списком банків – вибираємо з нього свій, той який вам налагодив ваш інструктор ДБ – рис. 1.4.5.

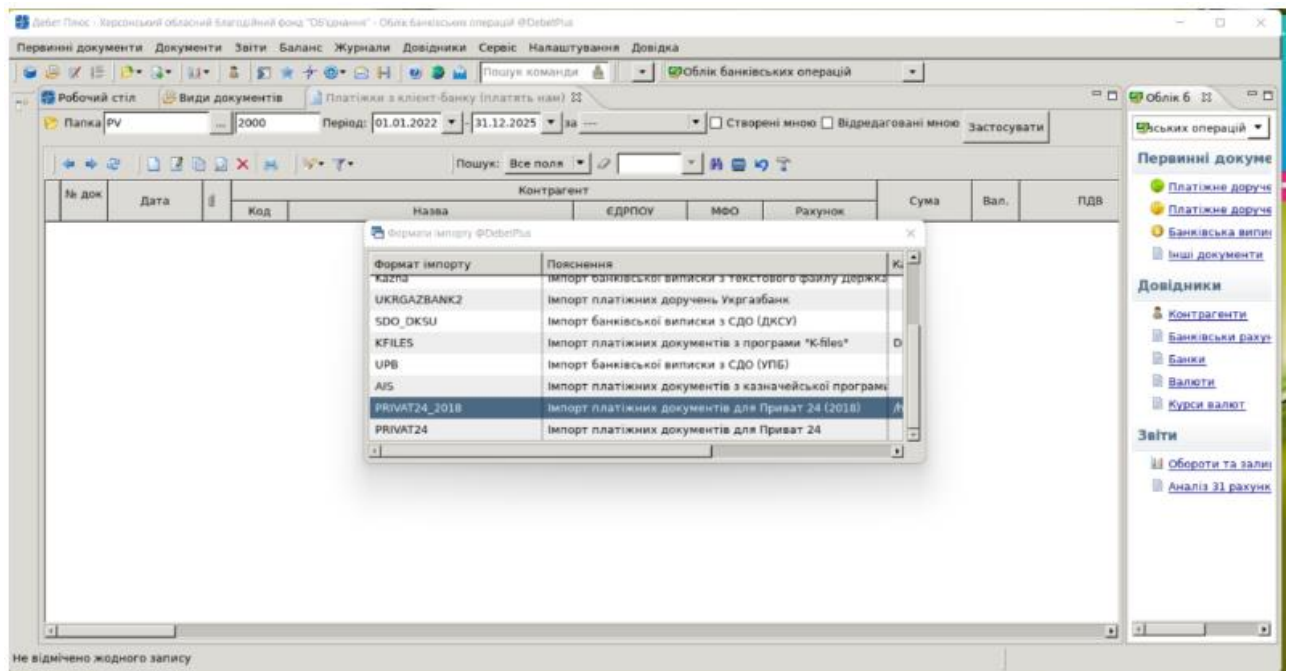

Рис. 1.4.5 Імпорт платіжних документів

Подвійний клік на своєму банку – і йде завантаження в програму банківської виписки за певний період (за який ви створили ще в самому клієнт-

банку по конкретному рахунку в ДБФ-форматі) із тієї системної папки, яку ви заздалегідь створили на своєму ПК, та помістили туди ДБФ-файл з вашої банківської програми. Див. рис.1.4.6.

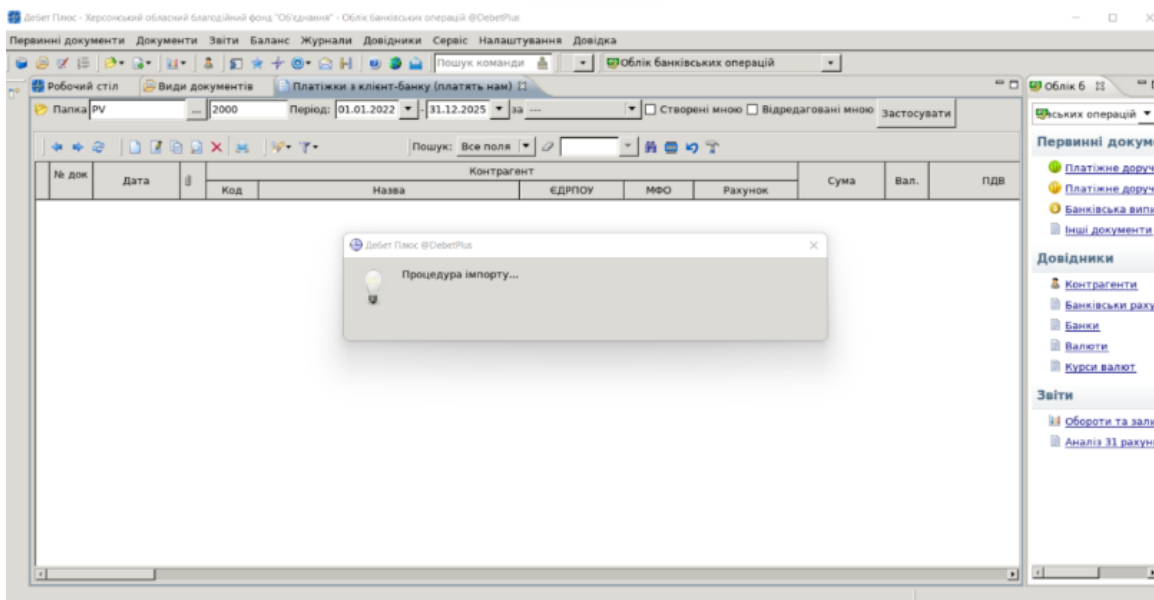

Рис. 1.4.6 Процедура імпорту платіжних документів з «Клієнт-банком»

Після завантаження, з'являються всі платіжки по рахунку і за той період, який ви вивантажили в ДБФ-файл. Правою кнопкою миші вибираємо Робота з пакетом «Клієнт – банк» → Встановити код за ЄДРПОУ – рис. 1.4.7.

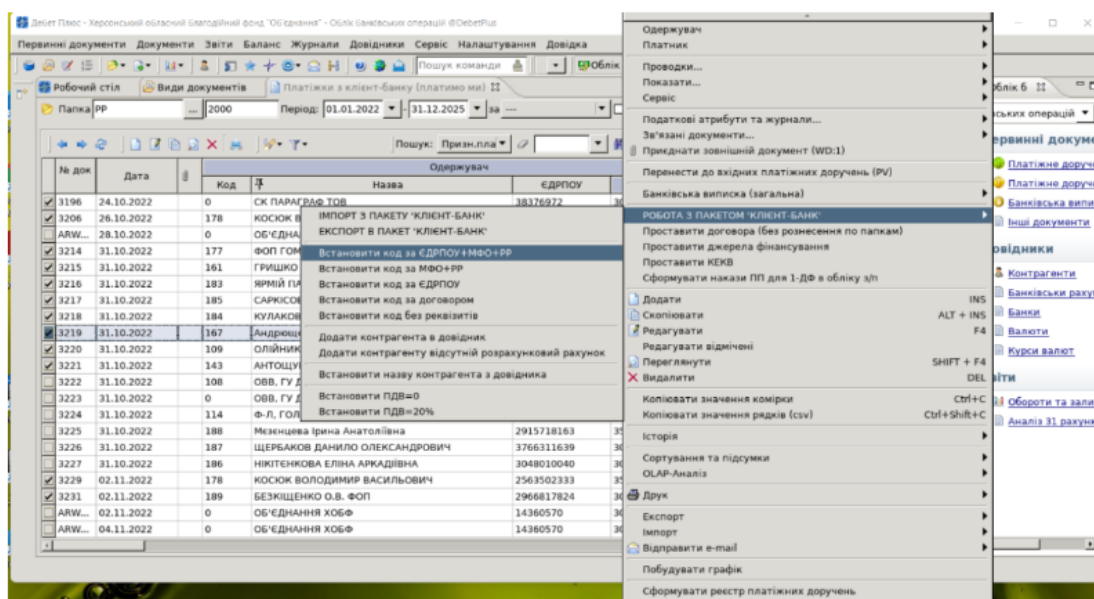

Рис 1.4.7 Робота з пакетом «Клієнт-банк»

Аналогічно до завантаження банківських виписок, додаються контрагенти – рис. 1.4.8.

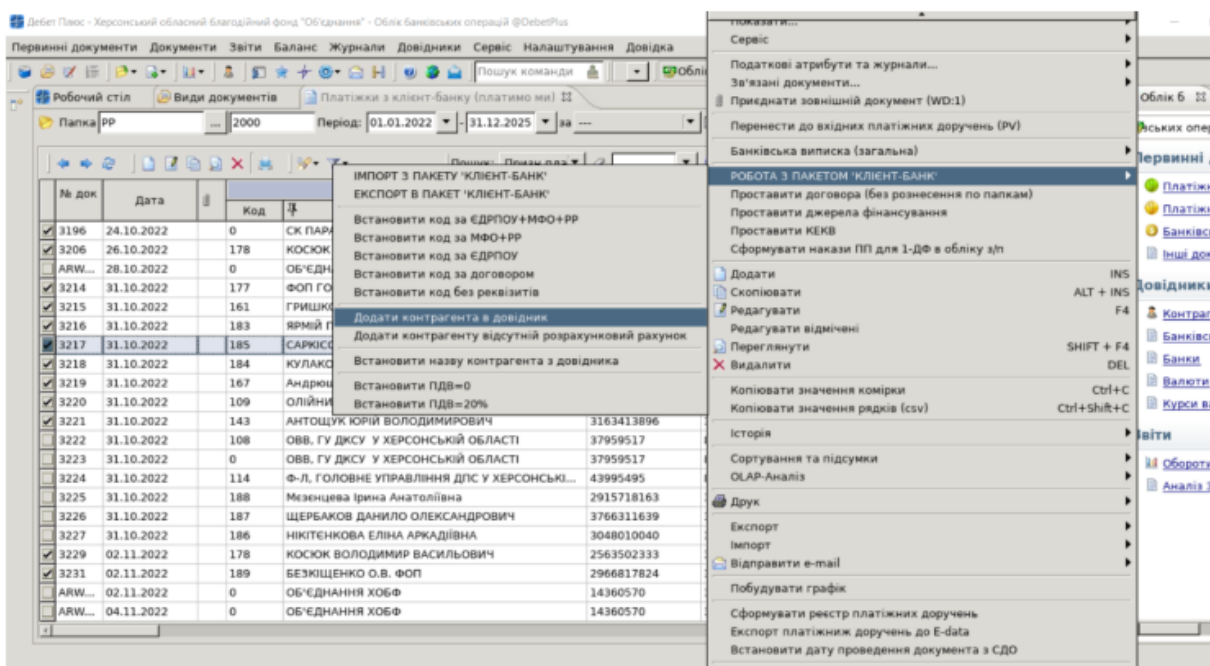

Рис 1.4.8 Завантаження банківських виписок в Дебет Плюс

В довідник ваших контрагентів автоматично попадають всі, хто є в даних платіжках уже зі своїм кодом ЄДРПОУ.

Після імпорту виписки, потрібно помістити всі платіжки по своїх папках. З лівої сторони галочками обираєте платіжки, наприклад ті, які стосуються розрахунків з постачальниками. Правою кнопкою миші обираємо шлях – Сервіс ---> Перевести в іншу папку – рис 1.4.9

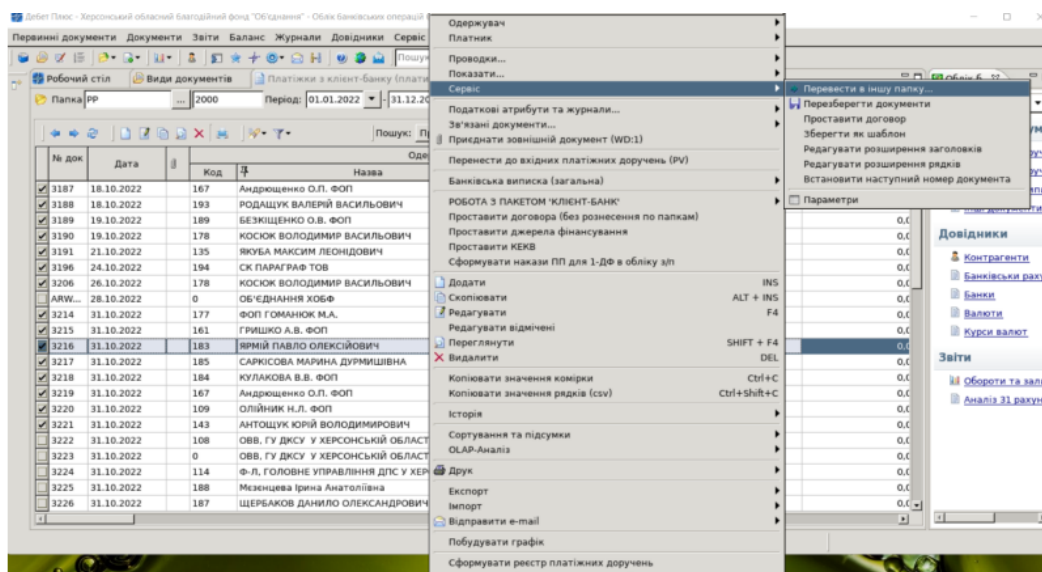

Рис 1.4.9 Формування папок в Дебет Плюс

Із запропонованого списку, необхідно обрати потрібну папку, - в даному випадку «Розрахунки з постачальниками та підрядниками (Дт 631)» – рис 1.4.10.

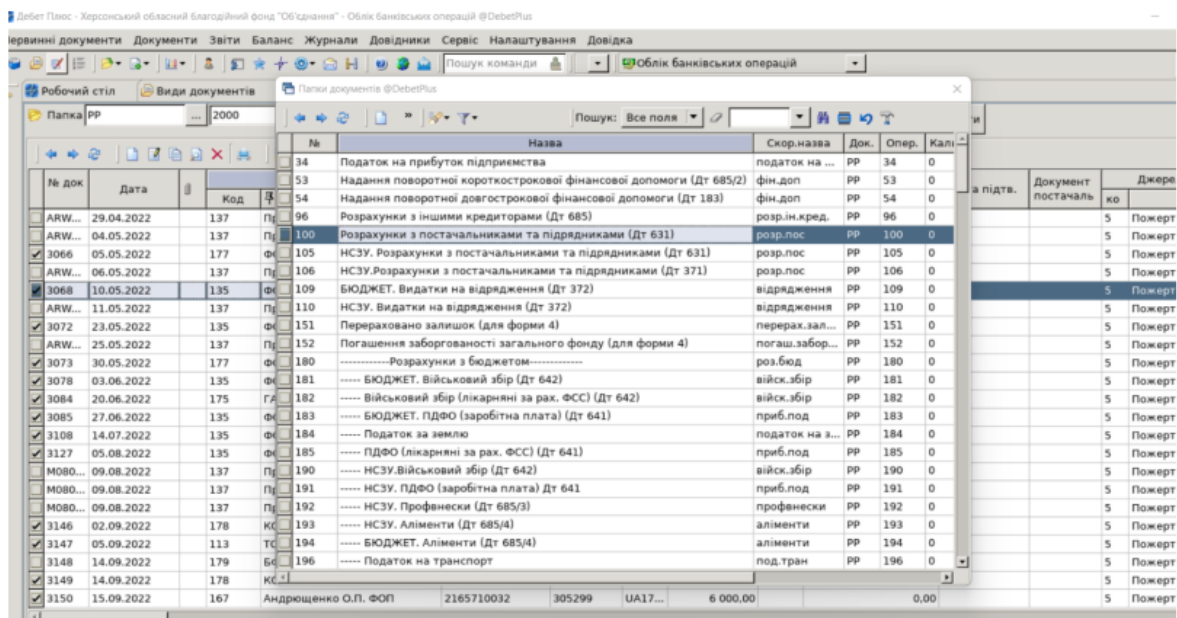

Рис 1.4.10 Розрахунки з постачальниками та підрядниками в системв Дебет Плюс

Інші платіжки – податки, банк.комісії, виплата зарплати тощо необхідно аналогічно перенести по відповідних папках, які в цьому списку, виділяючи зліва галочкою. Переходимо до самої папки шляхом повернення у Види документів– рис 1.4.11

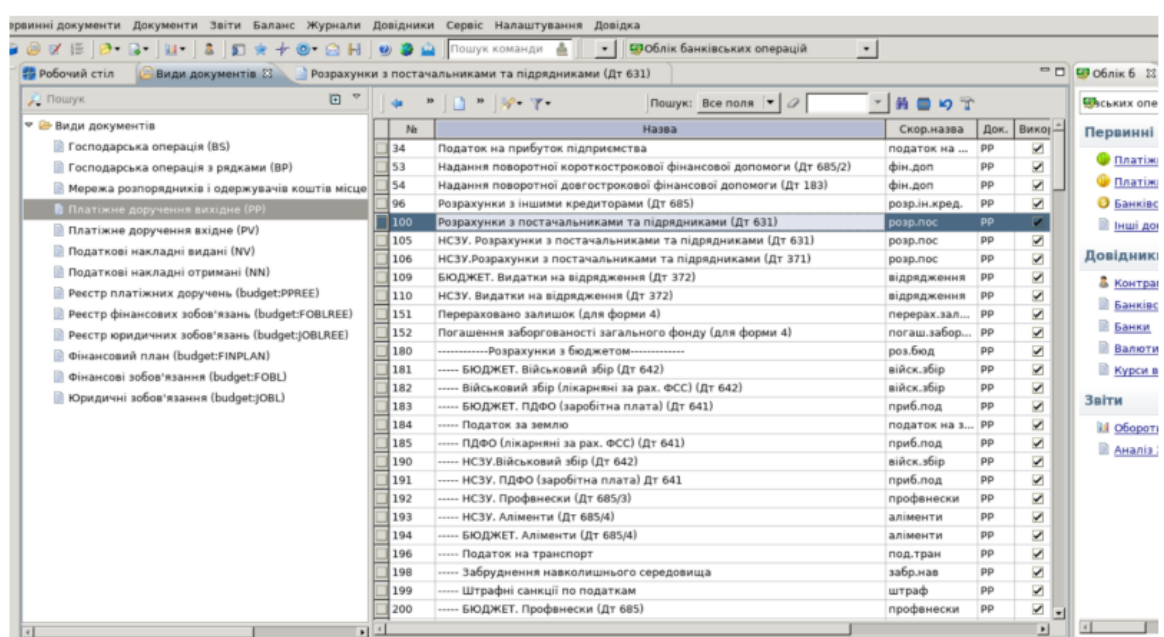

Рис 1.4.11 Перелік документів для розрахунків з постачальниками

Подвійним кліком заходимо в «Розрахунки з постачальниками» і починаємо працювати з платіжками – потрібно подвійним кліком заходити в кожну з них, робити в ній свої конкретні настройки - вибір рахунку, виду фінансування, виду виконаної робіт чи послуг зображено на рис 1.4.12.

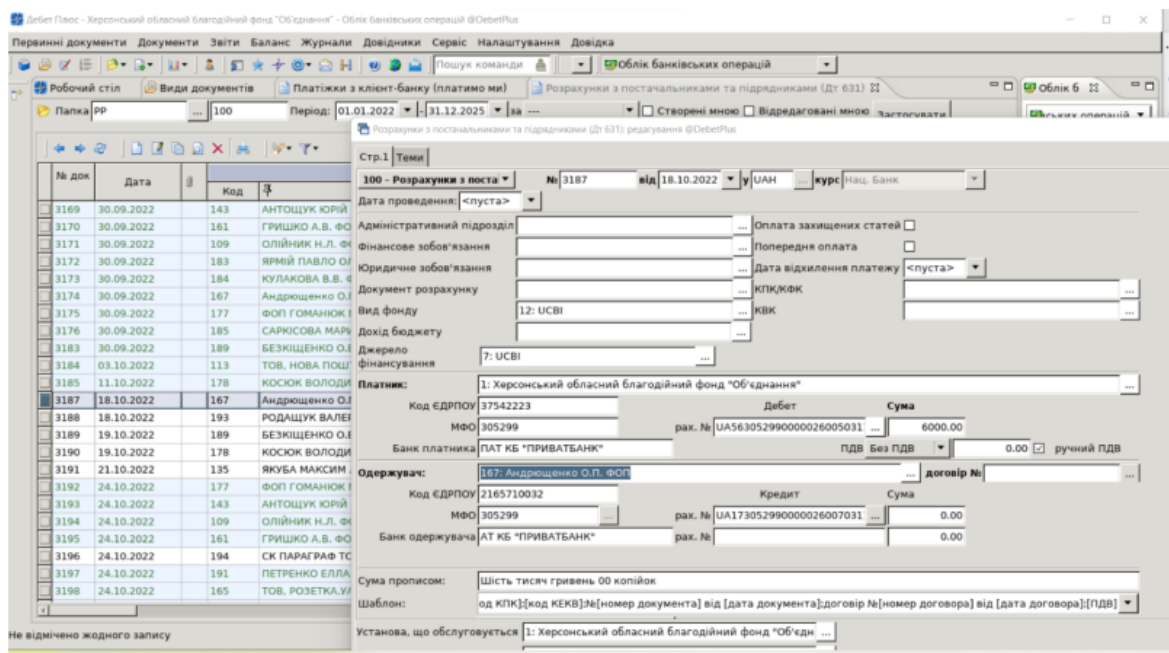

Рис 1.4.12 Робота з платіжками в Дебет Плюс

Вкінці обов'язково Зберігаємо платіжку. Коли вона закривається – в програмі формується бухгалтерська проводка і у списку позначається зеленим кольором. Якщо через певний час вам потрібно буде з якихось причин змінити деякі налаштування, то заходити в платіжку потрібно через кнопку редагування. Аналогічно заходимо в усі паки, в які було перенесено платіжки, і опрацьовуємо їх. З приходними платіжками робота аналогічна.

Висновки до розділу I

Розглянута класифікація дозволяє більш цілеспрямовано здійснювати облік, аналіз та планування грошових потоків різних видів на підприємстві. При цьому вона не є вичерпною, оскільки інколи використовують такі критерії, як валюта деномінації (в національній або іноземній валюті), значущість (основні, другорядні та обслуговуючі) грошових потоків тощо.

Отже, робимо висновок, що грошові потоки являють собою багатогранну економічну категорію, яка включає в себе різноманітні типи. Ефективне та стратегічне управління грошовими потоками забезпечується врахуванням часу, ліквідності, факторів групування, обсягу, ризику, розрахунку поточної та майбутньої вартості, тощо. Визначення та управління найбільш важливими видами грошових потоків може допомогти вирішити виявлені проблеми. Для глибшого розкриття поняття грошових потоків, існує класифікація, яка не є чітко закріплена, її можна доповнювати та розширювати з урахуванням певних особливостей підприємства. Адже саме розширена класифікація, підібрана відповідно до компанії, допоможе поглибити аналіз грошових коштів, поліпшити їх управління та забезпечити ефективне функціонування підприємства.

Також, точна та чітка організація обліку та введення звітності про рух грошових коштів – це необхідна умова ефективного управління підприємством. Державне регулювання грошових відносин засноване на достовірному обліку грошових потоків господарюючих суб'єктів, оскільки виступає як ключовий механізм запобігання фінансових махінацій і правопорушень. На сьогодні в Україні існує багато нормативних актів, що регулюють облік грошових потоків, але для більш ефективної організації бухгалтерського обліку необхідно привести українське законодавство у відповідність до вимог МСФЗ.

Знайти програму, яка реалізує весь потрібний функціонал, досить складно. А в українських реаліях, коли законодавство змінюється швидше за оновлення програм, ця задача стає практично неможливою. Тому кожен визначає для себе пріоритетні області обліку і забезпечує в першу чергу саме їхню автоматизацію. Обираючи «Дебет Плюс», ви обираєте автоматизацію всіх ділянок обліку вашої установи. Також є пакет оновлення до програми та частотою їх виходу. Це дасть вам можливість в майбутньому користуватися програмою за будь-яких обставин.

Програма представляє в собі:

- Облік касових операцій:

- прибутковий касовий ордер;
- видатковий касовий ордер;
- авансовий звіт;
- платіжна відомість;
- сторінка касової книги;
- журнал реєстрації касових документів;
- картки аналітичного обліку касових видатків;
- журнал № 1.

- Облік банківських операцій:

- відслідковування залишків несплаченої суми коштів за взятими згідно договору зобов'язаннями;
- імпорт виписок з системи «Клієнт банк»;
- формування журналу № 1.

Переваги програмного комплексу «Дебет Плюс» перед іншими системами:

- вартість впровадження програми «Дебет Плюс» помітно нижча за аналогічний показник інших систем, присутніх на ринку. Це пов'язано з більш прогресивною методологією налаштування системи, коли для внесення змін не потрібне безпосереднє програмування, яке вимагало б додаткової оплати праці програмістів;
- співпрацюючи з нами, ви отримуєте не просто комплект документації та компакт-диск з програмним забезпеченням, а повний комплекс послуг із впровадження системи, навчання персоналу;
- навчання роботі з програмою проводиться індивідуально з кожним бухгалтером без відриву від виробництва та без зайвих витрат на відрядження персоналу на курси;
- система може бути інтегрована з іншими службовими програмами користувача;

- функціональні можливості системи можуть бути розширені в разі потреби;
- «Дебет Плюс» набагато простіший в експлуатації, навчанні та підтримці за його аналоги;
- комплексна підтримка обліку, формування бухгалтерської та податкової звітності в електронному вигляді.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПрАТ «ЛАНТМАННЕН АКСА» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОЦІНКИ РУХУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

2.1. Організаційно-економічна характеристика та організація обліку ПрАТ «Лантманнен Акса»

Lantmännen - лідер у Північній Європі у галузі сільського господарства, виробництва харчових продуктів, машинобудування, біоенергетики. При виробництві харчових продуктів головними принципами роботи Lantmännen є висока якість та натуральність сировини, виробництво без штучних добавок та консервантів. Не випадково символом Lantmännen є паросток - символ життя. Адже Товариство бере найкорисніше від землі та створює умови для повноцінного життя, виготовляючи безпечні та високоякісні продукти харчування.

Швеція, батьківщина концерну Lantmannen, має дуже багаті традиції фермерських союзів. Ці союзи створювалися на засадах демократичності в управлінні, контролю якості, чесного розподілу прибутку, а також на основі рівних фінансових внесків їхніх членів. Такі фермерські співтовариства почали створюватися в кінці XIX ст., і на базі одного з них у 1880 році власне і виник Lantmannen.

Протягом 160 років свого існування компанія не лише продовжувала найкращі фермерські традиції, а й розвивала все найцінніше, що напрацювали сільськогосподарські союзи. До Lantmannen долучалися все нові й нові люди, і зараз його власниками є 29 000 шведських фермерів.

Представництво Lantmannen в Україні

У 1991 році на Бориспільському заводі продтоварів було встановлено обладнання з виготовлення швидких сніданків англійської компанії APV-Baker. Виробничі лінії такого технологічного рівня були використані в Україні вперше. Власне, так у Борисполі і розпочалося виготовлення високоякісної продукції на основі зернових.

У 1996 році підприємство було приватизовано. 1997 року було створено торгівельну марку «START!», яка за час свого існування розширила асортимент від двох до 35 найменувань.

Початок 2000 року був важливим етапом у розвитку Бориспільського заводу: він став одним із підприємств найбільшої шведської компанії «Cerealia Group» і згодом змінив назву на ВАТ «Сіріалія Україна». У 2004 році почалося виробництво мюслів та злакових сумішей під брендом «АХА».

12 квітня 2006 року рішенням загальних зборів акціонерів назва компанії ВАТ «Сіріалія Україна» була змінена на Відкрите акціонерне товариство «Лантманнен Акса». Підприємство увійшло до складу концерну Lantmannen.

З 19 квітня 2011 року Відкрите акціонерне товариство «Лантманнен Акса» перейменовано на Публічне акціонерне товариство «Лантманнен Акса».

07 червня 2016 року компанія «Лантманнен Акса» змінила організаційно-правову форму з Публічного акціонерного товариства «Лантманнен Акса» на Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса».

Завдяки використанню унікальних технологій виробництва та постійному збільшенню асортименту, компанія «Лантманнен Акса» сьогодні є найбільшим виробником швидких сніданків в Україні. Бренди «START!» та «АХА» популярні не лише в Україні, але й в Молдові, Грузії, Вірменії, Латвії, Азербайджані, Узбекистані, Казахстані, Киргизстані, країнах Балтії та Данії, ОАЕ, Йорданії та Китаї.

Лантманнен Акса прагне зробити свій внесок у створенні суспільства, де кожному буде добре жити. Суспільство, яке відповідально ставитиметься до використання ресурсів нашої Землі, яка дає нам їжу і тепло. Суспільство з аграрною культурою, що приносить користь не лише сучасному, але й майбутнім поколінням.

Тож концепція бізнесу виражається простими за формою, але глибокими за суттю словами: «ми несемо відповідальність за якість нашої продукції від землі до столу». Це означає, що від початку виробничого циклу - посіву зернових культур - і до кінцевої обробки та виробництва, від сировини до

продукту у супермаркеті ми контролюємо якість продуктів та забезпечуємо виключно високий їх рівень.

Така концепція зумовлює й інший бік діяльності концерну - соціальний. Lantmannen є учасником багатьох екологічних ініціатив, серед яких перехід на природні джерела енергії, розвиток агрокультури майбутнього, виробництво нових видів здорової їжі. Окрім цього, Лантманнен несе повну відповідальність за землю, на якій працює, намагаючись залишити її майбутнім поколінням не просто у не гіршому, але навіть у кращому стані, ніж вона була до нас.

Саме ці принципи допомагають Підприємству брати найкраще від довкілля і створювати корисні, здорові та екологічно чисті продукти. І все це задля того, щоб допомагати людям жити повноцінним життям, не жертвуючи ані задоволенням від їжі, ані її якістю.

Метою підприємства є задоволення щоденних потреб найширшого кола споживачів завдяки різноманітному асортименту і високій якості виробів, які є результатом виробництва майстрів підприємства.

Основні види діяльності із зазначенням найменування виду діяльності та коду за КВЕД:

10.61 Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості

10.89 Виробництво інших харчових продуктів, н.в.і.у

46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами

47.91 Роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу Інтернет.

Основними видами продукції, що виробляє Товариство є сухі сніданки ТМ «START», ТМ «АХА», каші миттєвого приготування ТМ «АХА» та зернові батончики ТМ «АХА».

Продукція виготовляється за технологією екструзії, яка поєднує дію високої температури та різких змін тиску при обробці зерна. Термічна обробка проводиться настільки швидко, що всі вітаміни та інші корисні речовини

повністю зберігаються в готовому продукті. Екструзія виробляє високоякісний натуральний продукт, який не містить холестерину і має ідеальний баланс поживних речовин і клітковини. Асортимент продукції складається з різних видів сухих сніданків, подушок, мюслі, круп, фігурних виробів.

Особливу увагу компанія приділяє контролю якості, який починається з відбору сировини і триває до випуску готової продукції. Виробничий процес закритий і повністю автоматизований, а вимірювання основних органолептичних і фізико-хімічних показників виробленої продукції відбувається кожні півтори години.

Продукція компанії відрізняється високою якістю. Системи управління ПрАТ «Лантманн Акса» пройшли оцінку та сертифікацію відповідно до вимог міжнародного стандарту FSSC 22000.

Впровадження міжнародної схеми сертифікації FSSC 22000_v.4.1. дає наступні переваги для компанії:

- підвищення конкурентоспроможності;
- вихід на нові ринки збуту;
- підвищення довіри і впевненості в безпечності та якості готової продукції.

Однією з важливих складових забезпечення якості є можливість відстежувати кожну партію готової продукції ще з етапу виробництва інгредієнтів. Проект отримання даного сертифіката зайняв більше трьох років. Було інвестовано близько €1 млн у внесення доповнень і змін до виробничого процесу, зберігання сировини і матеріалів, логістику, зберігання транспортної тари і технологічні потоки. Так само все це тісно пов'язано з питаннями гігієни і мікробіології на самому виробництві, умовами зберігання готової продукції і доставки її безпосередньо покупцям.

Основним ринком збуту продукції Товариства є Україна.

Збут продукції здійснюється через великі торгові мережі та мережу дистриб'юторів.

Основними покупцями продукції Товариства в Україні є: ТОВ «АТБ-Маркет»; ТОВ «АЛМІ-ТРЕЙД»; ТОВ «Альтер П»; ПП «Аванта Трейд»; ТОВ «Альянс Маркет»; ТОВ «АФІНА-ГРУП»; ТОВ «АШАН УКРАЇНА ГІПЕРМАРКЕТ»; «Білла-Україна П»; ПП «Болеро-Сервіс»; ТОВ «ДІВІЯ ТРЕЙД»; ТОВ «ЕКО»; ТОВ «Експансія»; ТОВ «ІРБІС КОМПАНІ»; ТОВ «СІЛЬПО-ФУД»; ТОВ «СОЮЗ ТГ»; ТОВ «СТС ГРУПП»; ПП «ТАВРІЯ ПЛЮС»; ТОВ «ФОРА»; ТОВ «Фудком».

Товариство також поставляє продукцію на експорт – до Данії, Росії, Естонії, Латвії, Молдови, Узбекистану, Киргизстану, Грузії, Азербайджану, Білорусії, Вірменії, Туреччини, Китаю, Гамбії, Тайваню (Гонконгу), Японії, Марокко, Норвегії, Швеції, Сьєрра-Леоне, США, Лівану, Ізраїлю, Іраку, Гвінеї, Румунії, Кувейту, Бахреїну, Суринам, Маврикію, Саудівській Аравії, Оману, Домініканської Республіки, Мальти, Лівії, Гани.

Основними конкурентами Товариства є фірма «Nestle» Швейцарія (пластівці, подушечки, фігурні вироби), «Bruggen» Німеччина (мюслі), Дніпровський комбінат харчових концентратів (пластівці, подушечки, фігурні вироби), ТОВ «Санні Фуд» (фігурні вироби), ТОВ «Компанія «Рідна Іжа»» (каші), «Вітьба» Білорусь, «Райсио Ньютришен» Росія.

При виробництві готової продукції Товариство прискіпливо ставить до підбору сировини та використовує, переважно, вітчизняну сировину та пакувальні матеріали.

Але на жаль, значне зростання цін від вітчизняних постачальників, обмежене виробництво в Україні, неналежна якість змушують компанію шукати постачальників сировини та пакувальних матеріалів в інших країнах. Це, в свою чергу, впливає на вартість готової продукції.

Основним видом сировини, що використовується для виробництва, є зернові, а саме: кукурудза; пшениця; овес; ячмінь; рис.

Крім того, у виробництві використовуються: цукор, рослинна олія, пальмова олія, сухе молоко, солод, фруктові добавки, горіхи, насіння, ароматизатори та інші.

Серед основних постачальників сировини та пакувальних матеріалів можна виділити: ТОВ « АГРОПРОД СТАНДАРТ», ТОВ «БЕСТ ВЕЙ ФУДЗ», ТОВ «ДЕМЕТРА-777», ТОВ «ДОБРОДІЯ ФУДЗ», ТОВ «ІТАК», ТОВ «КИЇВМОЛТОРГ», ТОВ «КОМОРА ОПТ», ТОВ «КРОК ТОРГОВА ФІРМА», ТОВ «МИР ШК», ТОВ «СТРИМ-КНК», ТОВ «ШОКОФРУТТ», ТОВ «Альтера Ацтека Мілінг Україна», ТОВ «Бергер Карго Україна», ТОВ «Галфрост», ПП «Глобалкакао», ТОВ «Демар Плюс», ТОВ «Дунапарк Таврія», ТОВ «Інгредія Компанія», ТОВ «Інтерстарч Україна», ПрАТ «Київський КПК», ТОВ «ЛанаПарк Торг.група», ТОВ «Наргус», ТОВ «Рихальський завод сухого молока», ТОВ «Софія Ленд», ТОВ «Трипільський пакувальний комбінат», ТОВ «Уні-Пак», ПП «Фацелія», ТОВ «Шевченківський завод продтоварів», ТОВ «Юрал Плюс» та інші.

Протягом 2021 року ціни на сировину у порівнянні з 2020 роком підвищились на 17%.

У 2021 році Товариство тричі переглядало та підвищувало ціни на свою продукцію: у квітні- на 5%, у червні – на 5%, у вересні - на 5%.

З екологічної точки зору виробнича діяльність Компанії є скоріше екологічною. Викиди від стаціонарних джерел забруднення незначні. Підприємство є платником екологічного податку. У 2019 році нараховано екологічний податок у розмірі 15 тис. гривень, до бюджету сплачено 15,2 тис. грн.

Товариство веде бухгалтерський облік та складає фінансову звітність згідно із вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року №996- XIV зі змінами та доповненнями, в т.р. Законом України від 12.05.2011 року №3332-VI. Товариство обрало датою переходу на МСФЗ - 01.01.2012 року та з цієї дати складає фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Облікова політика Товариства затверджена наказом за № 001 від 02.01.2020р (Додаток А).

Організаційно-правова структура підприємства.

ПрАТ «Лантманнен Акса» - це приватне підприємство. Форма організації ПрАТ «Лантманнен Акса» є товариство з обмеженою відповідальністю. Це означає, що засновники несуть ризик збитків лише у межах їх внесків до статутного капіталу, які вони можуть втратити і не відповідають власним майном у разі банкрутства.

Дана форма організації має свої переваги:

- зростання фінансових можливостей підприємства внаслідок об'єднання кількох капіталів вкладників;
- більша лояльність фінансових установ в питаннях надання кредитів
- спрощена система оподаткування (оподаткування прибутку кожного учасника як індивідуального доходу).

Слабкі ж сторони даної форми організації проявляються у можливих розбіжностях інтересів засновників і, як наслідок, втратою гнучкості управління підприємства.

Організаційна структура фірми лінійно-функціональна. В основу створення покладено так званий «шахтний» принцип побудови і спеціалізації управлінського процесу по функціональним підсистемам організації (маркетинг, виробництво, фінанси, персонал, розробки і дослідження). Стиль керівництва є авторитарним. На чолі компанії стоїть генеральний директор, який віддає розпорядження своїм прямим підлеглим, а ті, в свою чергу передають їх на нижчі рівні. Перевагами такої структури є: чіткість і простота взаємовідносин, через невеликий розмір компанії, що полегшує потік інформації в межах компанії та створює умови для контролю та оперативності у проведенні управлінських рішень.

При такій організаційній структурі важливим для ефективної діяльності компанії є чітке планування внутрішніх процесів. Проблеми, що виникають при лінійній структурі, пов'язані з інформаційною перевантаженістю лінійних керівників, що може призводити до зниження рівня мотивації та

продуктивності керівників. Ця слабка сторона є класичною для даної організаційної структури, тому її вплив на організацію очевидний.

Структуру управління на ПрАТ «Лантманнен Акса» відображено у Додатку Б.

Лінійно-функціональна організаційна структура являє собою комбінацію лінійної та функціональної структур. Ця структура ґрунтується на принципі вертикального розподілу повноважень та відповідальності за функціями та прийняттям рішень. Лінійно-функціональна структура дозволяє організувати управління за лінійною схемою, а функціональні підрозділи допомагають лінійним керівникам приймати рішення про відповідні адміністративні функції.

Функціональні керівники мають право безпосередньо впливати на виконавців. При цьому аби усунути можливість отримання виконавцями суперечливих вказівок:

- 1) або вводиться пріоритет вказівок лінійного керівника;
- 2) або функціональному керівнику передається лише певна частина повноважень;
- 3) або функціональному керівнику передається тільки право рекомендацій.

Директор у цілому керує бізнесом. Вирішує питання стратегічного характеру та контролює діяльність усіх підрозділів. Обов'язки :

- визначає, координує, формулює, планує та виконує всю діяльність компанії;
- визначає напрями розвитку бізнесу в діяльності та політиці;
- спрямовує діяльність персоналу на досягнення результатів;
- вживає заходів щодо забезпечення підприємства висококваліфікованими кадрами;
- забезпечує розробку, укладення та виконання колективного договору;
- вирішує питання в межах наданих йому прав, доручає виконання окремих завдань заступникам керівника;

- забезпечує дотримання законодавства, активне використання правових інструментів та покращення управління;
- здійснює заходи щодо соціального захисту підприємства;
- представляє компанію в органах влади та у відносинах з партнерами.

Фінансовий директор підпорядковується безпосередньо директору і фактично керує бізнес-діяльністю на оперативному рівні. Приймає рішення про рух фінансових потоків.

До його посадових обов'язків входить:

- організація ведення бухгалтерського обліку результатів фінансово-фінансової діяльності товариства, розрахунків і кредитів, контроль фінансового використання робіт, матеріалів і фінансових ресурсів, збереження майна підприємства;
- формулювання відповідно до законодавства про облікову політику, виходячи з особливостей підприємства;
- формування та своєчасне подання керівництву повної та достовірної інформації про діяльність підприємства, його активи, а також розробку та здійснення заходів, спрямованих на зміцнення фінансової дисципліни на підприємстві;
- здійснювати фінансовий аналіз господарської діяльності підприємства на основі даних адміністративного обліку та звіту з метою виявлення внутрішніх фінансових резервів, усунення невиправданих витрат, ефективного використання ресурсів підприємства;
- формувати бюджет підприємства на основі показників аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства та контролювати виконання бюджету з метою раціонального використання фінансових ресурсів;
- здійснює керівництво працівниками фінансового відділу та забезпечує зберігання бухгалтерських документів, а також подання їх до картотеки.

На одному рівні з фінансовим директором знаходяться заступник фінансового директора та головний бухгалтер.

Заступник директора з основних питань підпорядковується безпосередньо директору. Керує відділом продажу, відділом закупівель та відділом обслуговування корпоративних клієнтів.

Він відповідає за виконання таких завдань:

- встановлення цін на товари;
- аналіз та систематизація клієнтської бази;
- перевірка стану дебіторської та кредитної заборгованості клієнтів;
- підбір працівників у підпорядковані йому підрозділи;
- аналіз ринку;
- розвиток нових технологій;
- розробка товарної політики;
- перевірка стану робочих місць і дисципліни працівників.

Головний бухгалтер забезпечує організацію бухгалтерського обліку на підприємстві та контроль фінансового та раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Виробничу структуру ПрАТ «Лантманнен Акса» показано на рис. 2.1.1

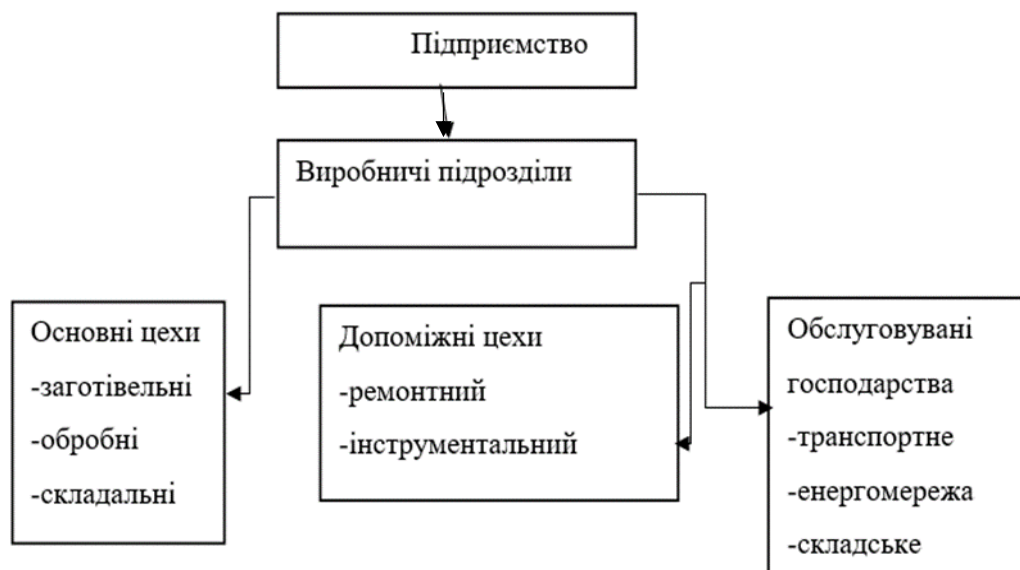

Рис. 2.1.1 Виробнича структура ПрАТ «Лантманнен Акса»

Виробничий відділ безпосередньо займається виробничою діяльністю, тобто переробкою та виробництвом борошна. Виробнича лабораторія,

допоміжне та основне виробництво та склад знаходяться в підпорядкуванні директора Товариства.

Бухгалтерський облік підприємства ПрАТ «Лантманнен Акса» здійснюється відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-XIV, нормативних актів, що регулюють методику ведення бухгалтерського обліку в Україні (Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, кодекси, закони і т.д.), Наказу про облікову політику підприємства, Положення про бухгалтерію та Статуту підприємства. Структуру бухгалтерії ПрАТ «Лантманнен Акса» наведено у Додатку В.

Штат бухгалтерії складається з головного бухгалтера Мельничук Т.В. та ще 5 бухгалтерів, які відповідають за свої частки роботи згідно посадовим характеристикам.

Головний бухгалтер забезпечує дотримання встановлених єдиних методичних засад ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності та її своєчасне подання; здійснює контроль за обігом первинних документів на підприємстві. Головний бухгалтер також веде головну книгу підприємства.

Заступник головного бухгалтера відповідає за розрахунки з основними засобами на підприємстві, а саме: амортизацію, ліквідацію, продаж, інвентаризацію основних засобів, внутрішні рухи основних засобів, розрахунки витрат на оновлення, облік МШП. Заступник головного бухгалтера також веде податковий облік, перевіряє правильність віднесення витрат до валових витрат і доходів, заповнює фінансову та податкову звітність.

Головний бухгалтер з оплати праці веде облік відпрацьованого працівниками часу, обліку виробництва, нарахування дотацій за коефіцієнтами участі працівників у роботі, заповнення та подання статистичних звітів про розрахунки за робочий та робочий час. Також займається нарахуванням заробітної плати, відпусток, лікарняних, проведенням та нарахуванням обов'язкових бюджетних внесків, заповненням

та поданням звітності до фондів загальнообов'язкового державного страхування, пенсійного та податкового фонду.

Бухгалтер, який веде господарський облік підприємств, контролює надходження товарів, палива, запасних частин, оформляє інвентаризаційні документи зі складу, відстежує собівартість продукції, розраховує готову продукцію та реалізує готову продукцію в роздрібній мережі та покупцям.

Провідний бухгалтер з реалізації проводить облік розрахунків з замовниками і покупцями, здійснює облік розрахунків з покупцями та постачальниками, веде книгу придбання і реалізації, здійснює виписку податкових накладних проводить облік податкового кредиту та податкових зобов'язань.

Провідний бухгалтер з податкового обліку проводить облік майнових податків, екологічного податку та рентних платежів відповідно до чинного законодавства та інших нормативно-правових актів, своєчасне і достовірне відображення на рахунках бухгалтерського обліку результатів нарахування майнових податків, екологічного податку та рентних платежів. Складає податкову звітність з майнових податків, екологічного податку та рентних платежів.

Немаловажливим є Політика і Правила протидії корупції (Додаток Г), в якій зазначено про політику нульової терпимості до хабарництва і корупції, надання підтримки та рекомендацій всім співробітникам щодо запобігання хабарництва і корупції. Компанія Lantmannen є членом Глобального договору ООН і дотримується антикорупційних принципів і правил, визначені промисловими асоціаціями, в які входить компанія.

2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану ПрАТ «Лантманнен Акса»

Аналіз ділової активності поширюється на досить широкий спектр показників, які розкривають сутність економічних явищ у кількісному чи

якісному вираженні в абсолютному чи відносному вираженні. Рушійні сили, умови та причини, що визначають той чи інший показник, називають факторами. Кожен без винятку показник фінансово-господарської діяльності підприємства є результатом взаємодії дуже великої кількості факторів.

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності наведені у таблиці 2.2.1.

Таблиця 2.2.1

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності підприємства ПрАТ «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Джерело інформації	№ п/п	Показник	Роки		Абсолютне відхилення, тис.грн.	Темп зміни,%
			2020	2021		
1	2	3	4	5	6	7
Ф1-П	1	Випуск продукції у діючих цінах, тис. грн.	531 626,26	501 248,56	30 377,7	94,29
Ф1-П	2	Випуск продукції в натуральному виразі, т	8 283	8 054	-229	97,24
Ф2, р2000	3	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	574 979	582 360	7 381	101,28
ф.1-П	4	Середня облікова кількість штатних працівників, особи	258	245	-13	94,96
Пояснювальна записка р.1/р.4	5	Фонд оплати праці штатних працівників, тис. грн.	78 811,4	87 678,8	8 867,40	111,25
р.1/р.4	6	Виробіток на одного працівника, тис.грн/особу	2 060,57	2 045,91	-14,66	99,29
р.5/р.4	7	Середньорічна оплата праці, тис. грн./особу	305,47	357,87	52,4	117,15
Ф.1,р.10 11(гр.3+ гр.4)/2	8	Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	104 035	108 332	4297,00	104,13
р.1/р.8	9	Віддача основних засобів, грн/грн	5,11	4,63	-0,48	90,61
Ф.1,р.11 95	10	Середньорічні залишки обігових коштів, тис.грн	178 296	166 986	-11 310	93,66
р.3/р.10	11	Коефіцієнт оборотності обігових коштів	3,22	3,49	0,27	108,39

Продовження таблиці 2.2.1

Ф.1,р.13 00(гр.3+ гр.4)/2	12	Середньорічна вартість активів, тис. грн.	296 975	295 963	-1012	99,66
Ф1 р.1495	13	Власний капітал, тис. грн.	120 283	155 147	34 864	128,98
Ф2 р.2050	14	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	379 633	420 241	40 608	110,7
р.14/р.3* 100	15	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.	66,03	72,16	6,13	109,28
Ф2,р.250 0	16	Матеріальні витрати, тис. грн	293 298	329 649	36 351	112,39
р.1/р.16	17	Матеріаловіддача, грн/грн	1,81	1,52	-0,29	83,98
Ф2,р.255 0	18	Операційні витрати, грн	479 011	524 632	45 621	109,52
Ф2 р.2090	19	Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	195 346	162 119	-33 227	82,99
Ф2,р.219 0	20	Прибуток (збиток) операційної діяльності, тис. грн.	75 154	28 109	-47 045	37,40
Ф2 р.2350	21	Чистий прибуток, тис.грн	35 103	14 234	-20 869	40,55
р.20/р.18 *100	22	Рентабельність операційної діяльності,%	16,73	5,36	-11,37	x
р.21/р.15 *100	23	Рентабельність власного капіталу,%	29,18	9,17	-20,01	x
р.21/р.12 *100	24	Рентабельність загальна (активів),%	11,82	4,81	-7,01	x

Проведений аналіз основних техніко-економічних показників Товариства «Лантманнен Акса» показує, що випуск продукції у діючих цінах у 2021 році збільшився на 30377,7 тис. грн або на 6,06% у порівнянні з 2020 роком. Це пояснюється тим, що відбулось збільшення ціни на продукцію.

Випуск продукції у натуральному виразі у 2021 році зменшився на 436 тонн. Дана тенденція характеризується такими трьома факторами виробництва як: трудові ресурси; засоби праці; предмети праці.

Чистий дохід від реалізації продукції зменшився на 20869 тис. грн або на 146,61% за рахунок спаду продажів продукції в зв'язку з особлтвою ситуацією в країні.

Фонд оплати праці штатних працівників у 2021 році збільшився на 8867,40 тис. грн у зв'язку зі збільшенням розміру мінімальної заробітної плати. Середньорічна оплата праці також збільшилась на 52,4 або на 14,64 % у порівнянні з 2020 роком. Виробіток на 1 працівника зменшився на 0,72%. Ці дані свідчать про не коректні зміни ефективності роботи Товариства.

Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу за 2021 рік склала 245 чоловік. У порівнянні з 2020 роком вона зменшилась на 5,31 %. Загальний фонд оплати праці у звітному році склав 87678,8 тис. грн., що на 10,11% більше ніж у 2020 році. Це пояснюється тим, що кожного року зростають кваліфікаційні вимоги до персоналу. Кадрова програма Товариства спрямована на підвищення рівня кваліфікації працівників, їх особистого зростання та зростання ефективності праці. Своєчасність виплати заробітної плати працівників, надання їм соціальних і матеріальних пільг, мотивація працівників, насамперед нематеріальна, зацікавлює персонал підвищувати рівень кваліфікації та отримувати додаткові знання, працювати над своїми особистим зростанням.

Lantmanen Cerealia відома на ринку праці України як компанія, здатна залучати та розвивати кращий персонал, в свою чергу підтримуючи високий стандарт управління.

Протягом року проводилося регулярне навчання працівників Товариства за наступними напрямками:

- охорона праці і техніка безпеки;
- санітарія і ХАССП;
- правила експлуатації пакувального устаткування;
- технологічний процес і операційні інструкції.

Середньорічна вартість основних засобів у 2021 році зросла на 4297,00 тис. грн або на 3,97 % у порівнянні з 2020 роком, за рахунок поточного ремонту та придбання основних засобів.

Постійно проводяться модернізація виробництва, поточний ремонт та закупівля нових машин і приладів.

Своєчасний і якісний догляд за обладнанням дозволив підвищити ефективність роботи обладнання та якість продукції, що випускається, організувати виробництво нових видів продукції.

Одним з показників ефективності використання основних засобів є віддача основних засобів. Віддача основних засобів за 2021 рік становить 4,15. Даний показник характеризує скільки гривень виробленої продукції припадає на 1 гривню основних засобів. Негативна динаміка доводить те, що Товариство використовує не повну ефективність основних засобів.

Середньорічні залишки обігових коштів у 2021 році зменшились на 6,67%. Коефіцієнт оборотності обігових коштів зріс на 7,74%. Середньорічна вартість активів спала на 0,34%. Власний капітал зріс у 2021 році на 22,47% в порівнянні з 2020 роком.

Собівартість реалізованої продукції - це основний показник, що характеризує витрати на виробництво і реалізацію продукції. Собівартість реалізованої продукції зросла на 40608 тис. грн (9,66%) у зв'язку зі зміною концепції виробництва. Матеріальні витрати також мали тенденцію до збільшення, за 2021 рік склали 329649,00 тис. грн, що на 11,03% більше ніж у 2020 році. Витрати на 1 грн. реалізованої продукції становили 0,72 коп., тобто в порівнянні з 2020 роком вони збільшилися на 0,06 коп. за рахунок збільшення собівартості реалізованої продукції.

Матеріаловіддача- показник, що характеризує рівень ефективності використання матеріальних ресурсів у 2021 році склав 1,52 , що на 1,91% менша ніж у 2020 році. Це пояснюється тим, що відбулось зменшення ціни на ресурси та тарифів перевезення[33].

Щомісячно на Товаристві проводяться експерименти щодо покращення органолептичних показників та смакових властивостей продуктів, збільшення її корисності, постійно ведеться ретельна розробка нових видів готової продукції.

В компанії впроваджується система LEAD - система, яка спрямована на підвищення ефективності роботи підприємства шляхом вдосконалення його

роботи та зниження витрат, пов'язаних з його діяльністю, з метою підвищення прибутковості підприємства та підвищення ефективності праці працівників. На зростання продуктивності також вплинула спланована і цілеспрямована робота з навчанням персоналу.

Протягом звітнього (2021) року ПрАТ «Ланманнен Акса» має збитки. Збиток від операційної діяльності та чистий прибуток склали 47045 тис. грн та 20869 тис. грн відповідно, що на 167,37% та 146,61 % менші ніж у 2020 році.

Проаналізувавши рентабельність, виявлено, що у 2021 році нерентабельна операційна діяльність, власний капітал та активів.

Отже, можна зробити висновок, що у 2021 році ПрАТ «Лантманнен Акса» має негативну динаміку надходжень від реалізації продукції, що свідчить про її не високу конкурентоспроможність.

Протягом звітнього (2021) року злиття, поділу, приєднання, перетворення та виділу не було.

На 2021 рік ПрАТ «Лантманнен Акса» ставило перед собою мету досягти наступних показників у своїй діяльності:

- операційний прибуток-77 млн.грн.;
- частка в об'ємі експорту – 40%;
- реєстрація ризиків співробітниками у внутрішній системі, щодо небезпеки робочого середовища більш ніж 260 ризиків (208 ризиків було внесено в 2020 році) та усунення 75% від їх кількості у поточному році;
- рівень задоволеності працівників-80;
- отримання ВРС сертифікату.

Також на 2021 рік було заплановано:

- зростання продуктивності праці до 56 кг на людину/годину, в порівнянні з 49 кг на людину/годину в 2020 році;
- зростання продажів батончиків власного виробництва до 150 тонн;
- встановлення нової WMS системи на складах Підприємства;
- утримання операційних виробничих витрат на рівні 10 грн на 1кг виробленої готової продукції.

Фактично у 2021 році були досягнуті заплановані :

- частки експорт;
- реєстрація та усунення ризиків (zareestrovano 275 ризиків, 84% з них усунено);
- рівень задоволеності працівників склав 81%;
- отримання сертифікату BRC Global Standard for Food Safety issue 8. Оцінка «В»;
- зростання продажів батончиків власного виробництва склало 166 тонн;
- автоматизоване управління складськими процесами та встановлено нову WMS систему.

Протягом звітного періоду змін в організаційній структурі Товариства не було. Дочірні підприємства, філії, представництва та інші відокремлені структурні підрозділи відсутні. Рішень про створення дочірніх підприємств, представництв та інших відокремлених структурних підрозділів не приймалось.

2.3. Методологічні та практичні основи аналізу процесу руху грошових потоків

В умовах ринкових економічних відносин одержання прибутку та гарантована прибуткова діяльність є необхідними умовами існування будь-якого підприємства. На цій основі такі важливі завдання, як формування капіталу та забезпечення фінансової стабільності та платоспроможності вирішуються за рахунок прибутку підприємства, забезпечення фінансування розвитку виробництва та стимулювання працівників. Тому прибуток є однією з головних стратегічних цілей управління підприємством.

Платоспроможність та ліквідність напряму залежать від обсягів і швидкості руху грошових потоків та ефективності їх управління. Тому саме аналіз грошових потоків є основою для оцінки платоспроможності

підприємства. З допомогою проведення аналізу грошового обігу можна дати більш об'єктивну оцінку фінансовому стану підприємства.

Аналіз грошових потоків на підприємстві розуміють як процес дослідження системи певних показників, їх формування на підприємстві, виявлення основних тенденцій та закономірностей з метою з'ясування резервів подальшого підвищення ефективності управління ними [37].

Необхідна інформація про грошові потоки підприємства формується у Звіті про рух грошових коштів (Форма №3). Завдяки складання звіту, користувачі фінансової інформації мають змогу отримати повну та неупереджену інформацію про зміни, які відбулися всередині підприємства у грошових потоках та їх еквівалентах за певний (звітний) період. Для аналізу ефективності використання грошових потоків використовуються показники Балансу, Звіту про фінансові результати та дані аналітичного обліку грошових коштів підприємства.

Аналіз формування та ефективності використання грошових коштів виконується з допомогою різних коефіцієнтів, що показують чи достатньо об'ємів грошових коштів для введення підприємницької діяльності, а саме операційної, інвестиційної та фінансової. Кожне підприємство самостійно обирає методику розрахунку цих коефіцієнтів, вибір методу залежить від інформації, яку компанія бажає отримати в кінцевому результаті [38].

Різні автори по різному рекомендують проводити аналіз грошових потоків на підприємстві, але на нашу думку, не можна чітко виокремити єдиний метод проведення аналізу, адже кожне підприємство веде свою діяльність по-різному, та має право обирати метод оцінки грошових коштів самостійно, залежно від поставлених потреб та задач для виявлення необхідних результатів.

Пропонуємо розпочинати аналіз грошових потоків із загального оцінювання динаміки залишків грошових коштів, прибутку до оподаткування та чистого руху грошових коштів за обраний період, це дасть змогу оцінити тенденції та закономірності їх зміни й рівня абсолютної ліквідності

підприємства, а також з'ясувати взаємозв'язок між цими показниками. Результати розрахунків представлені в таблиці 2.3.1

Таблиця 2.3.1

Динаміка залишку грошових коштів, чистого грошового потоку та прибутку до оподаткування ПрАТ «Лантманнен Акса» 2020-2021 роки

№	Показник	Роки		Абсолютне відхилення (+,-) тис. грн
		2020	2021	
1	Середній залишок грошових коштів	5 724,5	9 632	3 907,5
2	Чистий грошовий потік	5 520	(2 368)	3 152
3	Прибуток до оподаткування	18 434	43 999	-25 565

На рисунку 2.3.1 представлено графічно всі дані, які знаходяться вище у таблиці 2.3.1.

Рис. 2.3.1 Динаміка залишку грошових коштів, чистого грошового потоку та прибутку до оподаткування ПрАТ «Лантманнен Акса» 2020-2021 роки

Як бачимо з таблиці та рисунку, результати аналізу показують нам, що протягом обраного періоду, підприємство має прибуток до оподаткування. Тенденція з показником середніх залишків грошових потоків у 2021 році має найвище значення, ніж 2020 році нижче. Проте в результаті господарської діяльності, у 2021 році, підприємство має від'ємний грошовий потік, це пояснюється тим, що було перевищення витрат підприємства над надходженнями.

Здійснимо аналіз обсягу, складу і динаміки зміни грошових активів підприємства у таблиці 2.3.2

Таблиця 2.3.2

**Аналіз грошових коштів підприємства ПрАТ «Лантманнен Акса»
за 2020-2021 роки**

№	Показники	Роки		Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
		2020	2021		
1	Гроші та їх еквіваленти	11 118	8 146	-2 972	-73,27
2	Валюта балансу	295 963	341 035	45 072	115,23
3	Частка грошових коштів у валюті балансу, %	3,77	2,39	-1,38	-63,40
4	Оборотні активи	166 986	213 250	46 264	127,71
5	Частка грошових коштів у оборотних активах, %	6,66	3,82	-2,84	-57,36

Протягом звітнього року спостерігається істотне (на 73,27% від рівня попереднього періоду) зменшення грошових коштів підприємства. Як наслідок істотного зменшення грошових коштів їхня частка у валюті балансу у звітньому році зменшилась порівняно з попереднім, становить 2,39% проти 0,3,77% у попередньому році.

Така ж тенденція спостерігається і відносно частки грошових коштів у оборотних активах підприємства. Так, якщо у попередньому році цей показник становив 6,66%, то у звітному році він зменшився до рівня 3,82%.

Отже, в цілому спостерігається зменшення величини грошових коштів та їхнього впливу на господарську діяльність підприємства.

Найбільш ліквідними активами є грошові кошти на їх еквіваленти, сюди ми відносимо такі коди балансу: 1160, 1165. До середньоліквідних активів відносимо кошти у розрахунках, це коди: 1130, 1155, 1190. І остання група – низьколіквідні активи. До цієї групи відносяться запаси та витрати підприємства (1100 та 1170 коди рядка балансу). Саме структура оборотних коштів показує фінансовий стан підприємства та відображає рівень фінансово-економічної роботи даного підприємства. У таблиці 2.3.3 показано структуру оборотних активів обраного підприємства.

Таблиця 2.3.3

Аналіз оборотних активів за елементами ліквідності за 2020- 2021 роки

ПрАТ «Лантманнен Акса»

Показник	2020 р.	2021 р.	Абсолютне відхилення (+,-)
	сума, тис.грн.	сума, тис.грн.	
Гроші та їх еквіваленти	11 118	8 146	-2 972
Кошти у розрахунках	3 403	9 858	6 455
Запаси та витрати	41 881	60 789	18 908
Оборотні активи	166 986	213 250	46 264

Наступний рисунок 2.3.2 показує динаміку оборотних активів за період 2020- 2021 років.

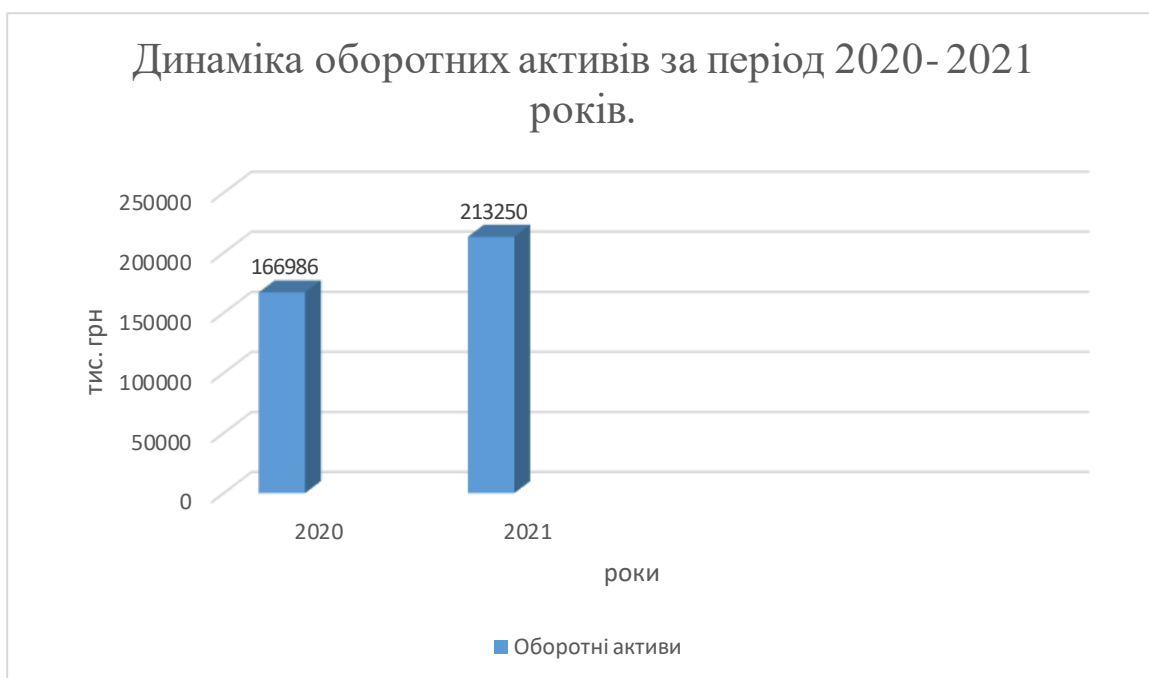

Рисунок 2.3.2 – Динаміка оборотних активів підприємства за 2020-2021 роки
ПрАТ «Лантманнен Акса»

За даними таблиці можемо помітити, що зменшення з грошима та їх еквівалентами відбулося в 2021 році. На рисунку бачимо, що оборотні активи у 2021 році мають найбільше значення, а це свідчить про те, що саме у цьому році підприємство розширило обсяги своєї діяльності.

Далі спробуємо дослідити динаміку і співвідношення темпів зростання абсолютних показників згідно золотого правила економіки у 2021 році у порівнянні з 2020 роком.

Таблиця 2.3.4

**Темпи приросту активів та фінансових результатів підприємства у
2020-2021 років.**

№	Показник	2020 рік	2021 рік	Темп зростання, %	Темпи приросту, %
		тис. грн	тис.грн		
1	Чистий дохід	574 979	582 360	101,28	1,28
2	Активи	295 963	341 035	115,23	15,23
3	Чистий прибуток	35 103	14 234	40,55	-59,45

З наведеної вище таблиці можна зробити висновок, що для ПрАТ «Лантманнен Акса» золоте правило економіки майже не виконується.

Тобто маємо наступне: $100\% < T_a > T_{чд} > T_{чп}$.

По-перше, темп зростання активів підприємства є більшим за 100%, тож можна стверджувати, що підприємство активно нарощує масштаби діяльності або ж розвиває свій економічний потенціал.

По-друге, темп зростання активів є більшим за темп зростання чистого доходу, а це, в свою чергу, свідчить, що виручка підприємства не зростає швидше за економічний потенціал - ресурси на підприємстві використовуються не інтенсивно.

По-третє, темп зростання активів є більшим за темп зростання чистого доходу, а це, в свою чергу, свідчить, що виручка підприємства не зростає швидше за економічний потенціал - ресурси на підприємстві використовуються не інтенсивно.

Обсяг грошових потоків та грошового обороту підприємства можна визначити на підставі використання звіту про рух грошових коштів. Вхідний грошовий потік визначається як сума надходження коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а вихідний потік – як сума витрачання грошових коштів в результаті здійснення кожного з цих видів діяльності. Розрахунки представлені в таблиці 2.3.5.

Таблиця 2.3.5

Розрахунок вхідного та вихідного грошових потоків, а також їхні структури на підприємстві ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки

№	Показник	Роки		Відхилення
		2020	2021	
1	Чистий рух коштів від операційної діяльності, тис. грн	86 814	7 621	-8,78
2	Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності, тис. грн	-18 962	-16 389	+86,43
3	Чистий рух коштів від фінансової діяльності, тис. грн	-62 332	6 400	-10,27
4	Розрахункові дані Чистий рух коштів	5 520	-2 368	42,9

Продовження тааблиці 2.3.5

5	Вхідний грошовий потік	86 814	7 621	7,79
6	Вихідний грошовий потік	-81 294	-9 989	12,29

За даними табл. 2.3.5 можна зробити висновок, що вихідні грошові потоки підприємства протягом дослідженого періоду істотно перевищують вхідні потоки. Спостерігається коливання обсягів кожного з трьох ви-дів діяльності – операційної, інвестиційної та фінансової. Так, рух кош-тів від операційної діяльності зменшився у звітному періоді на 8,78%, від інвестиційної збільшився – на 86,43%.

Щодо структури грошових потоків, то вхідний грошовий потік на 100% сформований з надходжень коштів від операційної діяльності.

Вихідний грошовий потік у попередньому періоді на 23,33% формувався за рахунок видатків на інвестиційну діяльність і на 76,67% за рахунок видатків на фінансову діяльність. У звітному періоді вихідний грошовий потік на 100% сформований з витрат на інвестиційну діяльність.

Таким чином, можна зробити висновок, що основним джерелом грошових надходжень підприємства є операційна діяльність, інші ж види діяльності поки що не є прибутковими, окрім випадку з фінансовою діяльністю у звітньому періоді (+6400), але це не призвело до суттєвого збільшення прибутковості.

Наступним етапом буде обчислення коефіцієнтів ефективності та рентабельності грошових потоків. Результати представлені в таблиці 2.3.6.

Таблиця 2.3.6

Аналіз коефіцієнтів ефективності та рентабельності грошових коштів на підприємстві ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки

№	Показник	Роки		Зміна
		2020	2021	
1	Коефіцієнт ефективності грошових потоків	-0,07	-0,24	-0,17
2	Коефіцієнт рентабельності притоку грошових коштів	0,40	1,87	+1,47
3	Коефіцієнт рентабельності відтоку грошових коштів	0,43	1,42	+0,99
4	Коефіцієнт рентабельності залишку грошових коштів	6,13	1,48	-4,65

Продовження таблиці 2.3.6

5	Коефіцієнт рентабельності грошових витрат за операційною діяльністю	0,13	0,01	-0,12
---	---	------	------	-------

Як бачимо з таблиці ефективність грошових потоків показує негативні результати, що говорить нам про те, що вхідні грошові кошти не в змозі покрити вихідні потреби підприємства, тому цей показник є від'ємним. Робимо висновок, що ефективність грошових коштів замала.

Дані показники показали різний результат і коефіцієнт притоку грошових коштів більший за коефіцієнт відтоку грошових коштів. Рентабельність показує співвідношення чистого прибутку до витрат, а саме говорить про зміну кількості гривень чистого грошового потоку.

Коефіцієнт рентабельності залишку грошових коштів показує достатність розмірів залишкових коштів на підприємстві. Результати показали нам додатні числа, тому можемо сказати, що підприємство має залишкові кошти, які варто пустити в оборот, щоб максимальна сума коштів була задіяна в діяльності підприємства і покривала необхідні поточні витрати

Коефіцієнт рентабельності бачимо позитивний коефіцієнт, і вказує нам на те, що було перевищення витрат грошових коштів за операційною діяльністю.

Провівши аналіз притоків і відтоків грошових коштів, ми можемо зробити висновок, що підприємство має дефіцитний грошовий потік, а відтоки на 79% перевищують притоки. Така ситуація призводить до зниження платоспроможності та ліквідності. Потім створюються проблеми з невчасним погашенням кредиторської заборгованості, невчасної виплати заробітної плати, а це, в свою чергу, призводить до зниження продуктивності праці та посилення штрафних санкцій.

Висновки до розділу II

Отже, грошові потоки займають значне місце у формуванні оборотного капіталу, що забезпечує підтримання ліквідності та платоспроможності підприємства на достатньому рівні. Результати проведеного аналізу показали, що ПрАТ «Лантманнен Акса» має певні проблеми при управлінні грошовими потоками. Грошові потоки не є ліквідними, проте деякі показники показали позитивну тенденцію, а негативні мають не вагоме відхилення від норми. Компанія має посилити увагу до управління грошовими потоками, а також має розробити інструменти та ряд певних заходів, що допоможуть покращити ситуацію всередині підприємства і в подальшому вирішити проблеми з неефективністю управління грошовими потоками.

РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

3.1. Теоретичні аспекти аудиту грошових потоків

Основною *метою аудиту* грошових коштів є висловлення аудитором думки про те, чи відповідає фінансова інформація щодо наявності, руху та використання грошових коштів суб'єкта господарювання в усіх суттєвих аспектах нормативним документам, які регламентують порядок її підготовки і надання користувачам.

Основними *завданнями аудиту* грошових коштів є:

- контроль за дотриманням чинного законодавства щодо касових операцій;
- перевірка дотримання необхідних умов збереження грошових коштів у касі;
- встановлення відповідності особи касира вимогам чинного законодавства і наявності укладеного з ним договору про повну матеріальну відповідальність;
- дослідження первинних документів з погляду правильності їх оформлення, достовірності і законності операцій відображених в них;
- перевірка дотримання графіку документообороту;
- перевірка наявності та правильності ведення Журналу реєстрації касових ордерів;
- встановлення своєчасності та повноти оприбуткування грошових коштів у касі підприємства;
- перевірка дотримання встановленого ліміту залишку готівки в касі;
- визначення дотримання термінів проведення інвентаризації та документального оформлення її результатів;
- перевірка відповідності даних синтетичного і аналітичного обліку, звітності;

- встановлення дотримання порядку видачі готівки в підзвіт і контролю за її використанням;
- визначення напрямів використання грошових коштів, законності та цільового спрямування;
- перевірка дотримання інших вимог Положення ведення касових операцій у національній валюті в Україні.

Основними *об'єктами аудиту* грошових коштів є:

- наявність і збереження грошових коштів у касі,
- операції з руху готівки в касі,
- матеріали інвентаризації,
- фінансова звітність.

Джерелами інформації для формування аудиторських доказів у процесі аудиту грошових коштів є такі документи:

1) Первинні документи з обліку касових операцій:

- прибуткові й видаткові касові ордери;
- квитанції на внесок готівки до банку або на оплату послуг інших організацій;
- розрахунково-платіжні (платіжні) відомості на виплату заробітної плати, відпускних, матеріальної допомоги, стипендій та інших виплат; розпорядження керівництва, чеки на отримання готівки, об'яви на внесення готівки, заявки-розрахунки про встановлення ліміту каси та ін.).

2) Облікові реєстри з обліку касових операцій (касова книга, звіт касира, виписки банків із рахунків підприємства, журнал реєстрації прибуткових та видаткових касових ордерів та ін.).

3) Облікові реєстри аналітичного та синтетичного обліку про рух грошових коштів у касі та в банках (журнали, відомості, Головна книга, оборотні відомості за рахунками «Каса», «Рахунки в банках», «Інші грошові кошти»).

4) Акти інвентаризації готівки в касі:

- договір про матеріальну відповідальність;

- книга обліку касових видатків та ін.
- 5) Документи фінансової звітності.
- 6) Баланс підприємства (форма № 1).
- 7) Звіт про рух грошових коштів (форма № 3).

Методика аудиту грошових коштів у касі:

- аудит системи внутрішнього контролю;
- розробку програми аудиту на підставі даних аудиту системи внутрішнього контролю;
- здійснення обраних процедур з метою збору аудиторських доказів;
- формування висновків на підставі зібраних доказів.

Програма і робочі документи для забезпечення проведення аудиту грошових коштів. Аудит касових операцій повинен проводитись відповідно до розробленої програми за такими напрямками:

- перевірка правильності документального оформлення касових операцій;
- оцінювання повноти і своєчасності оприбуткування грошових коштів;
- аналіз правильності списання грошових коштів на витрати;
- перевірка дотримання касової дисципліни;
- дотримання порядку оприбуткування готівки;
- дотримання встановлених лімітів каси;
- перевірка цільового використання готівки в касі;
- контроль за видачею значних сум готівки;
- дотримання порядку витрачання готівки з виручки на виплати, пов'язані з оплатою праці;
- дотримання порядку видачі готівки під звіт та її використання;
- дотримання граничних обмежень на здійснення готівкових розрахунків;
- перевірка правильності відображення касових операцій у синтетичному й аналітичному обліку;
- перевірка правильності ведення обліку грошових документів;
- перевірка документів з інвентаризації грошових коштів у касі;

- перевірка правильності відображення касових операцій у формах звітності.

Планом проведення аудиту грошових коштів передбачається:

- перевірка відповідності одержувачів коштів, зазначених у видаткових касових документах, зі списком співробітників підприємства;
- перевірка відповідності одержувачів коштів, зазначених у видаткових банківських документах і в аналітичних регістрах обліку розрахунків з дебіторами (кредиторами);
- перевірка відповідності призначення платежу у видаткових банківських виписках з фактично отриманими активами чи послугами і т. ін.

При здійсненні аудиту грошових коштів у касі найчастіше застосовують такі методичні прийоми: інвентаризація; спостереження за проведенням господарських чи бухгалтерських операцій; усне опитування; отримання письмових підтверджень; перевірка документів (за формою, суттю, змістом, арифметична, логічна, експертна, зустрічна перевірка); взаємний контроль операцій і документів, підготовлених на підприємстві; перевірка арифметичних розрахунків; аналіз тощо.

Аудит касових операцій може здійснюватися в такому порядку:

- перевірка умов збереження готівки в касі;
- перевірка відповідності записів у касовому звіті та касовій книзі;
- перевірка наявності касових документів, що відображені в касовому звіті;
- перевірка правильності підрахунків у касовій книзі за день та перенесення суми з однієї сторони касової книги на другу;
- перевірка ПКО і ВКО, що додані до касових звітів, за формою та суттю відображених в них операцій (можуть бути ПКО і ВКО, в яких записи здійснені з порушенням встановленого порядку ведення касових операцій та облікових регістрів, документи неякісні за формальними ознаками, є безтоварні або безгрошові бухгалтерські записи);

- перевірка достовірності арифметичних підрахунків у касових документах (платіжна відомість);
- перевірка повноти оприбуткування виручки, що надходить у касу підприємства (ПКО, касовий звіт, касова книга, виписка банку, журнал-ордер № 1, авансовий звіт, розрахунки за рахунком 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» та рахунком 37 «Розрахунки з різними дебіторами», накладні на відвантаження тощо);
- наявність та арифметична звірка сум платіжних відомостей, що додані до звітів касира (наявність підписів керівника, головного бухгалтера, касира, наявність сум, строки видачі оплати праці по платіжних відомостях);
- перевірка кореспонденції рахунків, складеної за касовими операціями;
- перевірка правильності відображення касових операцій в регістрах синтетичного і аналітичного обліку. Кожна підсумкова сума журналу № 1, відомості № 1.1 порівнюється з підсумками оприбуткування і видачі коштів до касового звіту;
- перевірка встановлених банком лімітів лишків готівки в касі (перевірити, чи затверджено ліміт каси банком на звітний період, чи були своєчасно подані заявки на встановлення ліміту готівки в касі, встановити, чи не існувало випадків несвоєчасного повернення невикористаних підзвітних сум тощо);
- перевірка правильності та відповідності цільового використання коштів, що отримані банком по чеках. Звернути увагу на касові операції щодо видачі сум, які списуються на виробничі потреби;
- перевірка дотримання порядку своєчасності та повноти розрахунків із підзвітними особами за операціями в національній та іноземній валютах.

Аудит внутрішнього контролю коштів повинен здійснюватись за наступними напрямками:

- розподіл функціональних обов'язків посадових осіб;
- забезпечення належних умов доставки і збереження готівкових коштів;

- наявність контролю з боку керівництва за рухом коштів (наявність підписів керівництва на документах, які є підставою для оплати);
- здійснення заходів, що попереджають порушення в грошовому обігу (нумерація банківських і касових документів; наявність пропусків чи порушень хронології в нумерації; проведення раптових інвентаризацій каси і т. ін.).

Під час проведення інвентаризації аудиторів необхідно звернути увагу

на:

- наказ керівника підприємства про призначення касира;
- наявність договору про повну матеріальну відповідальність касира підприємства;
- умови зберігання готівки в касі;
- повноту і своєчасність оприбуткування грошових коштів за чеками у банку;
- правильність оформлення прибуткових (ПКО) і видаткових (ВКО) касових ордерів та наявність усіх необхідних реквізитів;
- погашення видаткових і прибуткових ордерів відповідними штампами;
- правильність виведення арифметичних підсумків у платіжних відомостях, визначення депонованих сум, а також розрахунків за видатковими чеками;
- дотримання ліміту готівки в касі.

Заключним етапом аудиту є узагальнення результатів перевірки, встановлення у відповідності до МСА 320 "Суттєвість в аудиті" суттєвості виявлених помилок і порушень; а також формулювання відповідного висновку.

Під час перевірки грошових коштів у касі можуть бути виявлені такі типові порушення:

- відсутність укладеного договору про повну матеріальну відповідальність з касиром;
- порушення порядку проведення інвентаризації;

- наявність виправлень і підчищень у первинних документах;
- пряме викрадення коштів;
- неоприбуткування і привласнення суми готівки, що надійшла до каси;
- надмірне списання коштів за касою шляхом: повторного використання документів для списання грошей за касою, неправильного підрахунку залишків (підсумків) у касових документах і звітах касира; списання грошових коштів за касою без підстав або за фіктивними документами; підробки у законно оформлених документах сум коштів (у бік збільшення), що підлягають списанню;
- привласнення сум готівки, які законно нараховані фізичним і юридичним особам: привласнення депонованої заробітної плати та грошових коштів, нарахованих на інших підставах; привласнення сум готівки, що належить іншим підприємствам;
- перевищення встановленого ліміту залишку готівки в касі;
- невірна кореспонденція рахунків;
- неправильне відображення касових операцій у регістрах синтетичного обліку;
- відсутність підписів посадових осіб, їх недостовірність; порушення порядку видачі підзвітних сум тощо.

Виявлені в результаті аудиту порушення групують у документі такого виду (РД 11).

При суцільній перевірці складається перелік виявлених порушень. Він може складатися у вільній формі, хоча доцільно розробити єдину форму для всіх розділів перевірки.

При вибірковій перевірці заповнюється відповідний тест, що додається до програми аудиту.

3.2 Організація проведення аудиторського звіту про рух грошових коштів на ПрАТ «Ланманнен Акса»

ПРОГРАМА АУДИТУ КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ

- Мета проведення аудиту: висловлення аудитором думки щодо повноти, достовірності, законності й об'єктивності здійснених і відображених у б/о й звітності касових операцій

Завдання аудиту	Якісні аспекти фінансового звіту
А. Документальне забезпечення касових операцій	1,2
Б. Своєчасне й повне відображення руху грошових коштів	1,2,4
В. Дотримання законодавчих обмежень	1,3,4
Г. Належна класифікація залишків на рахунках й правильне віднесення до статей фінансової звітності	5

№ з/п	Відповідність до мети аудиту	Аудиторські процедури	Індекс робочого документа
1.	А	Перевірка правильності оформлення касової книги, відповідності всім вимогам законодавчих актів	
2.	А	Перевірка наявності всіх прибуткових і видаткових документів, відображених у касових звітах	
3.	Б	Перевірка повноти та своєчасності оприбуткування готівки	РД 1
4.	Б	Перевірка підсумків у платіжних відомостях	
5.	В	Перевірка цільового використання коштів, отриманих з банку	РД 2
6.	В	Встановлення дотримання підприємством чинного порядку витрачання готівкової виручки, зокрема здійснення їм виплат, пов'язаних з оплатою праці, матеріальною стимулювання, допомога за наявності податкового боргу	РД 3
7.	В	Перевірка повноти та строків здачі депонованої зарплати в банк	РД4
8.	В	Перевірка дотримання ліміту залишку каси	РД5
9.		Перевірка своєчасності і повноти повернення підзвітних сум і оформлення авансових звітів	РД6
10.	В	Перевірка дотримання граничної суми готівкового розрахунку між підприємствами	РД7
11.	Г	Перевірка відповідності залишків у синтетичних і аналітичних регістрах обліку коштів	РД8
12.	Г	Звірка оборотів у журналах-ордерах і Головній книзі	РД9
13.	Г	Встановлення належної класифікації залишків на рахунках грошових коштів та вірне віднесення до статей фінансової звітності	
14.	Г	Складання переліку виявлених порушень	

Рис. 3.2.1 – Програма аудиту касових операцій

Схема послідовності аудиту коштів у касі та касових операціях наведена в рисунку 3.2.2.

Рисунок 3.2.2 Схема послідовності аудиту коштів у касі та касових операціях

Робочі документи аудитора - це записи, в яких він фіксує аудиторські процедури, випробування, отриману інформацію та відповідні висновки, зроблені під час аудиту. Робочі документи містять інформацію, яку аудитор вважає важливою для належного проведення аудиту і яка має підтверджувати висновки та пропозиції, зроблені в аудиторському висновку. Робоча документація забезпечує виконання важливих функцій при проведенні та узагальненні результатів аудиторського дослідження, у тому числі перевірки доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства.

Практична цінність робочих документів полягає в тому, що їх використання для планування, реалізації та узагальнення результатів аудиту сприяє впорядкуванню перевірок, дозволяє контролювати процес і результати їх проведення. Важливість цієї документації полягає в тому, що її ведення

забезпечує фіксацію результатів перевірок, проведених аудиторами для підтвердження їх рішень.

Основними критеріями доцільності використання аудиторами робочих документів слід вважати:

- розробку плану аудиту та підтвердження його виконання;
- систематизація інформації, зібраної в процесі перевірки;
- організація оперативного управління процесом аудиту та створення основи для визначення ефективності роботи, виконаної кожним аудитором;
- оцінка відповідності існуючих методів аудиту, що застосовуються на практиці, чинному законодавству.

Таким чином, ведення робочих документів не є самоціллю, а спрямоване на правильне складання та оформлення підсумкової документації. Робочі документи містять інформацію, яка, з одного боку, є важливою для аудиту, а з іншого боку, має підкріплювати узагальнення та пропозиції, зроблені в аудиторському висновку.

Аудиторською фірмою, яка проводить аудиторські перевірки ПрАт «Лантманнен Акса» є Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ» за 2020 рік та Товариство з обмеженою відповідальністю «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА» за 2021 рік.

При проведенні аудиту фінансових результатів дана фірма склала план аудиту, який наведено у таблиці 3.2.1.

Таблиця 3.2.1

План аудиту безготівкових розрахунків

№	Заплановані види робіт	Період проведення	Виконавець
1	Попереднє ознайомлення з підприємством	01.12.2022- 02.12.2022	Бойко Є.Ю.
2	Аудиторська перевірка банківських рахунків в національній валюті	03.12.2022- 13.12.2022	Бойко Є.Ю.
3	Аудиторська перевірка банківських рахунків в іноземній валюті	14.12.2022- 21.12.2022	Бойко Є.Ю.
4	Дотримання законодавчих обмежень	22.12.2022- 24.12.2022	Бойко Є.Ю.

Продовження таблиці 3.2.1

5	Належна класифікація залишків на рахунках й правильне віднесення до статей фінансової звітності	25.12.2022-26.12.2022	Бойко Є.Ю.
6	Узагальнення результатів аудиту, оформлення аудиторського звіту	27.12.2022-29.12.2022	Бойко Є.Ю.

Після проведення аудиту, було складено звіт незалежного аудитора, який наведено у додатках за 2020 та 2021 роки. Два роки поспіль ПрАТ «Лантманнен Акса» має думку із застереженням, проте на думку незалежного аудитора фінансова звітність, що додається, відображає достовірно фінансовий стан Компанії та її фінансові результати і грошові потоки за 2020-2021 роки відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо складання фінансової звітності.

3.3 Залучення та впровадження зарубіжного досвіду управління грошовими потоками на ПрАТ «Ланманнен Акса»

Сучасний стан економіки України та конкуренція на українському ринку стають головними проблемами підвищення ефективної діяльності та фінансової рівноваги на вітчизняних підприємствах. Тому подальший розвиток економіки, який пов'язаний з інтеграцією в європейське співтовариство, висуває необхідність у вивченні та застосуванні зарубіжного досвіду управління підприємств. Залучення та впровадження зарубіжного досвіду є необхідною умовою успішного розвитку підприємства, а також зовнішньоекономічного добробуту в країні. Тому це питання є досить актуальним та важливим, особливо в кризові часи. Але для того, щоб інтеграція пройшла успішно, варто чітко зрозуміти основні особливості формування, використання та управління грошовими ресурсами на зарубіжних підприємствах.

Грошові кошти – це найцінніші активи підприємства, тому обґрунтоване та якісне управління цими коштами допомагає забезпечити нормальний та

стабільний розвиток компанії загалом. А для того, щоб ефективно управляти грошовими потоками та вміти вчасно реалізовувати всі поточні та довгострокові цілі, варто виконати основне завдання – зобов'язатися кредиторам щодо стабілізації виробничої діяльності компанії. Хороше управління грошовими потоками забезпечується завдяки заходам, які допомагають підтримувати потрібний рівень готівки для задоволення капітальних та операційних вимог, а також отримання максимального доходу. Саме якісна система управління грошовими потоками є важливим компонентом загального фінансового управління підприємства.

У світовій практиці існують певні моделі [44], на яких будується управління грошовими потоками. Це модель В. Баумоля, модель, Міллера-Орра, модель Б. Стоуна. Далі спробуємо коротко описати кожен з моделей.

1. Модель Міллера – Орра. Сутність цієї моделі полягає в тому, що використовується певний розмір страхового запасу та нерівномірність у надходженні та витрачанні грошових коштів для залишку грошових активів. Ця модель стосується притоків/відтоків грошових коштів, які змінюються щодня. Модель працює з точки зору верхнього та нижнього контрольних меж, а також цільового залишку готівки. Поки залишок готівки залишається в межах контрольних лімітів, фірма не здійснюватиме жодних операцій [45]. Мають виконуватись наступні дві умови: 1) якщо залишок грошових активів досягає свого максимального значення, то зайві кошти переводяться на резерв (переводяться на короткострокові фінансові інструменти); 2) за умови, якщо залишок грошових активів досягає свого мінімального значення, тоді здійснюється поповнення грошових коштів за рахунок продажу частини короткострокових фінансових інструментів, а також залучаються короткострокові банківські кредити [46].

Тобто фінансовий менеджер повинен зробити наступні кроки: як тільки залишок грошових коштів хаотично змінюється поки не досягне верхньої межі, тоді необхідно купувати достатню кількість ліквідних інструментів. Це робиться для того, щоб повернути рівень грошових коштів до нормального

рівня. А якщо запас коштів доходить до нижньої межі, то необхідно продавати ліквідні короткострокові цінні папери і цим самим поповнювати запас ліквідності до нормального рівня.

2. Модель В. Баумоля. Це найбільш популярна модель управління ліквідністю. Ця модель ґрунтується на оптимальній партії замовлення, тобто вона передбачає оптимізацію загальної сукупності грошових коштів та їх еквівалентів шляхом поділу їх на дві частини – готівка та високоліквідні цінні папери. Вона передбачає, що оптимальна величина залишку коштів залежить від витрат, пов'язаних з необхідністю вишукувати кошти у разі нестачі поточного залишку на рахунку та величини альтернативних витрат, пов'язаних з підтримкою на рахунку певного залишку коштів, що не використовуються.

Тобто як тільки залишок грошових коштів стає нижче норми, підприємство починає продавати цінні папери до досягнення оптимального рівня, а коли компанія має достатні запаси, то тоді вхідні грошові потоки перетворюються на цінні папери (короткострокові фінансові вкладення) [47].

Ця модель тягне за собою деякі обмеження: 1) всі кошти, що надходять від реалізації продукції організація вкладає в короткострокові цінні папери. Як тільки залишок грошових коштів падає до неприйнятно малого рівня, організація продає частину цінних паперів; 2) на певному етапі виникає потреба організації в грошових коштах, а її можна спрогнозувати; 3) піддається розрахунку рівень витрат, пов'язаних з перетворенням цінних паперів та інших фінансових інструментів у готівку; 4) постійними і планованими вважаються надходження і виплати організації, що дозволяє обчислити чистий грошовий потік.

Основне обмеження полягає в тому, що компанія повинна рівномірно використовувати запаси, щоб модель працювала. На практиці це практично неможливо. Крім того, складність полягає в тому, що на підприємстві важко визначити точну потребу у фінансових ресурсах, а також витрати компанії не розподіляються однаково на весь період. Іншим обмеженням у застосуванні моделі є також змінна в часі комісія за трансакцію, яка часто може бути

узгоджена і залежить від розміру трансакції та дати погашення. Інша складність полягає в тому, що процентна ставка на поточному рахунку змінюється з часом, як і прибутковість казначейських векселів, що додатково залежить від терміну погашення окремих серій. При плануванні оптимального рівня фінансових ресурсів Модель Баумоля є корисним інструментом, але має багато обмежень, які зменшують її корисність. Модель базується на припущеннях, нереалістичних для компанії, тому не використовується в роботі [48].

3. Модель Стоуна. Модель Стоуна дещо схожа на модель Міллера-Орра, оскільки використовує контрольні межі. Однак він включає в себе попередній прогноз грошових потоків при досягненні верхньої або нижньої межі, щоб врахувати можливість того, що надлишок або дефіцит готівки можуть виправитися самостійно. Якщо верхня контрольна межа досягнута, але мають йти дні відпливу готівки, які призведуть до зниження залишку готівки до прийняттого рівня, тоді нічого не робиться. Якщо замість цього надлишок готівки суттєво залишиться таким, то готівка знімається, щоб довести залишок готівки до попередньо визначеної точки повернення. Звичайно, якби готівки не вистачало і нижня контрольна межа була досягнута, діяло б протилежне. Таким чином, Стоун-модель враховує прогноз грошових потоків [49]. Отже, модель працює над прогнозуванням кожного разу, коли ліміт готівки досягає.

Цілі цих моделей полягають у тому, щоб забезпечити достатню кількість готівки в касі для оплати рахунків, мінімізувати трансакційні витрати при отриманні готівки, коли є надлишки, та розпоряджатися готівкою, коли виникає надлишок. Ці моделі передбачають певну модель грошових потоків як даність, залишаючи завдання збору, концентрації та виплати готівки іншим методам.

Але варто зазначити, що використання таких моделей передбачає стабільні умови господарювання. На жаль, особливості вітчизняних економічних умов не дає змоги впровадити дану систему управління грошовими потоками за західним зразком. Тому варто враховувати всі особливості підприємства та вже тоді використовувати саме ту модель, яка

підходить даному підприємству.

Зарубіжний досвід управління грошовими потоками підприємства виділяє основні чотири чинники, які впливають на формування та управління структурою грошових коштів [51]:

- фінансова гнучкість;
- ризиковість;
- податкова система;
- управлінський консерватизм.

Також окрім названих вище моделей, в зарубіжному досвіді використовуються багато інших моделей для організації фінансових ресурсів: континентально-європейська; англосаксонська та азійська моделі [52]. Континентально – європейська модель характеризується можливістю власника мати на руках значну частку акцій. Англосаксонська ж, навпаки, полягає у неможливості володіти значною часткою акцій, а ось азійська модель полягає в певному економічному утворі, він складається з потужного банку й об'єднаних інших установ, між якими утворюються міцні економічні зв'язки. Найближчою до України є модель європейська, тому саме цей досвід є найбільш корисним для формування вітчизняних підприємств.

Для того, щоб підприємство пройшло успішну реалізацію напрямків оптимізації грошових потоків, варто проводити відповідні заходи, які можуть опиратися на вище описані моделі. Також можна використовувати наступні заходи (такі дії найчастіше виконуються саме на зарубіжних підприємствах, сюди відносимо: перебудова та модернізація виробничого потенціалу, зниження енергомісткості; удосконалення фіскальної політики (зниження податкового тиску); підтримка виробництва за рахунок стимулювання споживчого попиту; створення умов для легалізації коштів; тощо [50].

Висновки за розділом III

Отже, суб'єкти господарювання повинні використовувати різні стратегії та методи для забезпечення оптимального управління грошовими коштами на своїх підприємствах. Світовий досвід управління грошовими ресурсами має суттєві переваги порівняно з традиційним аналізом ефективності діяльності підприємства. Адже високі показники рентабельності та прибутковості є ключовими цілями для кожного підприємства, а зарубіжний досвід управління грошовими коштами направлений саме на ці показники, саме це описують представлені моделі, які допомагають підприємствам коригувати та правильно управляти своїми грошовими активами.

Важливе значення для підприємства є аудит, як внутрішнього контролю, так і руху грошових коштів, адже рентабельне використання коштів є залогом успішності, розвитку та престижності підприємства. Гроші повинні працювати, і працювати на прибуток підприємства. Аудит дає можливість побачити на яких етапах є недоопрацювання, та шляхи вирішення цих проблем. Виявлення недоліків вчасно, дає можливість вийти з ситуації при мінімальних втратах.

Тому, проведення аудиту руху грошових коштів є оптимальним рішенням для додаткового контролю за рухом грошового потоку, і витрати підприємства на аудит, покриває результат самого аудиту, так як масштаб виявлених або відсутність проблем впливає на прибутковість та рейтинг підприємства.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Підводячи підсумок з виконаної дослідницької роботи, можна стверджувати, що управління грошовими потоками є дуже важливим чинником прискорення обігу капіталу підприємства. Створення якісної системи управління грошовими коштами потрібна для виконання короткочасних планів та задач підприємства, а також для збереження платоспроможності, розробки стратегічних планів, збереження та покращення фінансової стійкості підприємства, зниження фінансового ризику компанії, мінімізації витрат на фінансування господарської діяльності, тощо.

Тому, підприємству, яке працює в сучасних умовах ринкової економіки, варто ставити за мету безперервний рух грошових коштів, який допоможе забезпечити ефективне функціонування діяльності підприємства, при нинішніх не простих обставинах.

Аналіз руху грошових коштів дає змогу вивчити їх динаміку, визначити різницю між надходженнями та видатками та зробити певні висновки про можливість чи неможливість внутрішнього фінансування.

За результатами дослідження можна сформулювати наступні висновки:

1. У першому розділі розкрито поняття грошових потоків та виявлено їх основні види та класифікацію. Грошові потоки – це багатопланова економічна категорія, яка включає в себе різні види класифікації, показує загальну сукупність надходжень та вибуття коштів протягом певного періоду у процесі господарської діяльності. Тільки правильне управління грошовими потоками є основою всього загального процесу господарської діяльності та підвищення обігу його капіталу.

2. Грошові потоки являють собою багатогранну економічну категорію, яка включає в себе різноманітні типи. Ефективне та стратегічне управління грошовими потоками забезпечується завдяки врахуванням часу, ліквідності, факторів групування, обсягу, ризику, розрахунку поточної та майбутньої вартості, тощо. Визначення та управління найбільш важливими видами

грошових потоків може допомогти вирішити виявлені проблеми. Для глибшого розкриття поняття грошових потоків, існує класифікація, яка не є чітко закріплена, її можна доповнювати та розширювати з урахуванням певних особливостей підприємства. Адже саме розширена класифікація, підібрана відповідно до компанії, допоможе поглибити аналіз грошових коштів, поліпшити їх управління та забезпечити ефективне функціонування підприємства.

3. Точна та чітка організація обліку та введення звітності про рух грошових коштів – це необхідна умова ефективного управління підприємством. Державне регулювання грошових відносин засноване на достовірному обліку грошових потоків господарюючих суб'єктів, оскільки виступає як ключовий механізм запобігання фінансових махінацій і правопорушень. На сьогодні в Україні існує багато нормативних актів, що регулюють облік грошових потоків, але для більш ефективної організації бухгалтерського обліку необхідно привести українське законодавство у відповідність до вимог МСФЗ.

4. Суб'єктом дослідження при написанні кваліфікаційної роботи обрано Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса». У 1991 році на Бориспільському заводі продтоварів було встановлено обладнання з виготовлення швидких сніданків англійської компанії APV-Baker. Виробничі лінії такого технологічного рівня були використані в Україні вперше. Власне, так у Борисполі і розпочалося виготовлення високоякісної продукції на основі зернових, таке як виробництво мюслів та злакових сумішей та батончиків. Правовий статус підприємства - приватне акціонерне товариство, форма власності - приватна. Організаційна структура компанії є лінійною і це забезпечує ефективний розподіл повноважень за різними напрямками роботи.

5. У другому розділі було проведено комплексну оцінку фінансового стану та було зроблено висновки, що діяльність ПрАТ «Лантманнен Акса» є достатньо розбалансованою та нестабільною. Можна зробити висновок про низьку ліквідність підприємства та важку структуру його активів. Задля

максимізації прибутку ПрАТ «Лантманнен Акса» мусить покращити співвідношення оборотних та необоротних активів шляхом підвищення загальної ліквідності. Підприємство має залучити зовнішні джерела фінансування основної діяльності задля можливості витратити кошти на оптимізацію виробничих стандартів та підвищення якості продукції. Загалом підприємство має позитивні наслідки своєї діяльності. Проте є певні прогалини, де виникають проблеми з управлінням, використанням на функціонуванням капіталом підприємства.

6. Було проведено аналіз ефективності управління грошовими потоками на підприємстві. Результати проведеного аналізу управління грошовими потоками показали, що ПрАТ «Лантманнен Акса» має певні проблеми при управлінні грошовими потоками. Грошові потоки не є ліквідними, проте деякі показники показали позитивну тенденцію, а негативні мають не вагоме відхилення від норми. Це сигналізує про те, що підприємство може втратити свою платоспроможність, тому компанія має посилити увагу до управління грошовими потоками, а також має розробити інструменти та ряд певних заходів. Що допоможуть покращити ситуацію всередині підприємства і в подальшому вирішити проблеми з неефективністю управління грошовими потоками.

7. У третьому розділі було досліджено аудит грошових коштів підприємства на базі звітів аудиторських компаній за 2020 - 2021 роки. Керівництво підприємства має прагнути до підвищення та збалансування обсягу, контролю та загальної структури грошових потоків. Адже тільки правильно організована структура управління дає можливість підвищити рівень виробництва та прибутковості. Зважаючи на проведений аналіз, було зроблено висновок, що є певна кількість факторів, які негативно впливають на діяльність підприємства, ці проблеми значною мірою впливають на платоспроможність підприємства. Підприємство має деякі прогалини в управлінні своїх грошових коштів, та має налаштувати цю систему більш

якісно, задля покращення загального стану компанії та ефективності його функціонування.

8. У роботі також було досліджено основні аспекти та напрями подальшого розвитку та діяльності компанії, а також можливості для покращення управління грошовими потоками. Було сформульовано певні фактори, які мають бути враховані під час управління фінансовою діяльністю. Також важливими є заходи, які зможуть підвищити ділову активність, фінансову стійкість, ліквідність та платоспроможність підприємства, адже було виявлено ряд проблем, які значною мірою впливають на негативний кінцевий результат компанії. Тому основним і першочерговим завданням компанії є налагодити збалансованість додатного та від'ємного грошового потоку для покращення загального фінансового стану. Вже наступним етапом має бути впровадження всіх запропонованих заходів, щоб досягти максимальної ефективності управління грошовими потоками на підприємстві в умовах війни, пандемії та економічної кризи, які тривають на Україні сьогодні.

9. Підприємства, які прагнуть розширювати та покращувати свою діяльність, а також інтегрувати з зарубіжним досвідом, повинні використовувати різні стратегії та методи для забезпечення оптимального управління грошовими коштами на своїх підприємствах. Світовий досвід управління грошовими ресурсами має суттєві переваги порівняно з традиційним аналізом ефективності діяльності підприємства. Адже високі показники рентабельності та прибутковості є ключовими цілями для кожного підприємства, а зарубіжний досвід управління грошовими коштами направлений саме на ці показники, саме це описують представлені в третьому розділі моделі, які допомагають підприємствам коригувати та правильно управляти своїми грошовими активами.

Загалом роботу ПрАТ «Лантманнен Акса» протягом 2020-2021 років можна оцінити досить позитивно, не зважаючи на війну, тяжку

епідеміологічну ситуацію та економічну кризу в країні, підприємство не тільки не перестало функціонувати, а і отримало прибутки.

На основі проведеного аналізу діючих систем обліку, аналізу та аудиту процесу рихі грошових потоків на досліджуваному підприємстві ми можемо запропонувати наступне:

1. привести наказ про облікову політику у відповідність до чинного законодавства;
2. щомісячно проводити аналіз руху грошових потоків;
3. розробити графік документообігу та робочі альбоми носіїв інформації як облікової, так і аналітичної інформації;
4. впровадити автоматизацію бухгалтерських процедур за допомогою сучасних інформаційних систем для полегшення подальшого аудиту як руху грошових потоків так і в цілому фінансових результатів;
5. розробити план подальшого стратегічного розвитку в умовах війни, пандемії та кризової економічної ситуації, а також функціонування в післявоєнному стані.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1) Cash Flow: The Reason 82% of Small Businesses Fail [Електронний ресурс] // Michael Flint. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://preferredcfo.com/cashflow-reason-small-businesses-fail/>
- 2) Слободян Н.Г. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. – К.: НУХТ, 2013. — 332 с.
- 3) Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: Підруч. –К.: Альтера, 2016р., Видання 7 доповнене і перероблене – 926с.
- 4) Ткаченко Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: Підруч.-К.: Альтера, 2017р.,- 173с.
- 5) Чернелевський Л.М., Слободян Н.Г., Михайленко О.В. Аналіз діяльності підприємств та банківських установ: економічний, фінансовоінвестиційний, стратегічний: Підручник. – К.: «Хай-Тек-Прес», 2009. – 640с.
- 6) Юхименко Є.С. Аналіз аудиторської діяльності в Україні [Текст] / Є.Юхименко// Молодий вчений.-2019.-№6.- с. 55-67.
- 7) Янковська, Олена Особливості дослідження законності витрат на оплату праці під час державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки [Текст] / О. Янковська // Фінансовий контроль. — 2014. — № 9 (104). — С. 22-25. — Бібліогр. в кінці ст.
- 8) Любенко А. М. Економічна сутність форм і видів державного фінансового контролю. Соціально-економічні дослідження в перехідний період.
- 9) Міжнародні стандарти фінансової звітності // [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
- 10) Мочерній С. В. Політична економія: навч. посіб. / С. В. Мочерній. К.: Знання-Прес, 2002. 687 с.
- 11) Піпко В. А. Настільна книга бухгалтера та аудитора / В. А. Піпко, Л. Н. Булавіна. [5-е вид., Дод.]. - М.: Фінанси та статистика, 2011.-592 с.

- 12) Скалюк Р. В. Суть та значення фінансових результатів у системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств [Електронний ресурс].
Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/npkntue/2010181/21.pdf>
- 13) Соколов Я. В. Основи теорії бухгалтерського обліку/Я. В. Соколов. - М.: Фінанси та статистика, 2000.-496 с.
- 14) Фецович Т. Р. Формування фінансових результатів підприємств / Т. Р. Фецович // Вісник Львівської комерційної академії. - 2011.-о 6. - С. 405-410.
- 15) Чацькі Є. Д. Глумачний словник фінансово-бухгалтерських термінів та понять / Є. Д Чацькі. - Донецьк: Сталкер, 1996.-320 с.
- 16) Тешева Л. Поняття грошового потоку підприємства / Л. Тешева, О. Щербань, О. Вакуленко. // ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО. – 2017. – №10.
- 17) Юдіна С. Класифікація грошових потоків та їх вплив на фінансову стійкість підприємства / С.В. Юдіна. // Гроші, фінанси і кредит. – 2020. – №48.
- 18) Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) «Звіт про рух грошових коштів» в редакції від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019#Text
- 19) Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. No 996-XIV-ВР, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
- 20) James C. Van Horne. Fundamentals of Financial Management / James C. Van Horne, John M. Wachowicz, Jr., 2008. – (13th edition) – 744 p.
- 21) Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 (МСБО 21). Вплив змін валютних курсів. Редакція від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_022#Text
- 22) Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 29 (МСБО 29). Фінансова звітність в умовах гіперінфляції. Редакція від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_048#Text
- 23) Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 19.07.2017 р. No226/95-ВР зі змінами і доповненнями // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр#Text>

- 24) Закон України «Про банки і банківську діяльність» редакція від 24.11.2021 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
- 25) Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-ХІV зі змінами і доповненнями // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
- 26) Податковий кодекс України / Верховна Рада України; Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.
- 27) Господарський кодекс України №436-ХV від 06.01.2018 р. зі змінами та доповненнями // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
- 28) Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 із наступними змінами та доповненнями // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
- 29) Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку: Наказ від 26.05.22 р. № 148, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0779-22#Text>.
- 30) Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / О. Я. Базилінська – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 328с. Л
- 31) Лігоненко Л. О., Ситник Г. В. Управління грошовими потоками: навч. посібник. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. 255 с.
- 32) Лимешко О. Аналіз грошових потоків підприємства [Електронний ресурс] / Олена Лимешко // Uteka. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-analiz-denezhnykhprotokov-predpriyatiya>.
- 33) Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
- 34) Осипов В. І. Економіка підприємства: навчальний посібник. Одеса: «МАЯК», 2005. 720 с.
- 35) Подольська В. О., Яріш В. О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2007. 488 с.
- 36) Бланк І. А. Управління грошовими потоками / І. А. Бланк. – К. : Ніка-Центр, 2002. – 736 с. 85

- 37) Кузнєцова А. І. Управління грошовими потоками в довгостроковій перспективі: Навч. посібник / А. І. Кузнєцова – 2008.
- 38) M.B. da Costa Moraes. Stochastic Cash Flow Management Models / M.B. da Costa Moraes, M. S. Nagano and, V. A. Sobreiro // Decision Models in Engineering and Management – 2016.
- 39) Miller-Orr Model [Електронний ресурс] // C2f. Managing Cash – Режим доступу до ресурсу: <https://www.acowtancy.com/textbook/acca-fm/c2f-managingcash/miller-orr-model/notes>.
- 40) Шершньова З.Є. Стратегічне управління : підручник; 2-е вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2014. 700 с.
- 41) Мова В.В., Семенова С.М. Формування стратегії управління грошовими потоками на підприємствах водного транспорту. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2013. № 3. С. 112.
- 42) The Baumol cash management model [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.studocu.com/row/document/university-of-karachi/accounting/the-baumol-cash-management-model/7049107>.
- 43) Bernell K. Stone. The Use of Forecasts and Smoothing in Control-Limit Models for Cash Management // Financial Management. Vol. 1, No. 1 pp. 72-84 (13 pages). Published By: Wiley
- 44) Лігоненко Л.О. Управління грошовими потоками : навчальний посібник. Київ : КНТЕУ, 2012. 327 с.
- 45) Майборода О.Є Напрями управління грошовими потоками підприємства. Економіка і суспільство. 2017. № 10. С. 305–309.
- 46) Федулова Л.І. Корпоративні структури в національній інноваційній системі України / за ред. Л.І. Федулової. Київ : УкрІНТЕІ, 2010. 812 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Основними засадами облікової політики Товариства є:

1. Основні засоби відображаються в балансі по собівартості, зменшеній на накопичену амортизацію. Матеріальні активи, терміном корисного використання більше одного року та вартістю вище 6000 грн. відносяться до складу основних засобів, а вартістю до 6000 грн. відносяться до витрат поточного періоду.

Нематеріальні активи відображаються у балансі по собівартості, зменшеній на накопичену амортизацію. Нарахування амортизації основних засобів та нематеріальних активів здійснюється щомісячно за прямолінійним методом.

При цьому терміни корисного використання становлять:

- для будинків, споруд та передавальних пристроїв - від 10 до 20 років;
- для машин і обладнання – від 2 до 20 років;
- для транспортних засобів – від 5 до 10 років;
- для інструментів, приладів, інвентаря – до 4 років;
- інших основних засобів – до 12 років.

Ліквідаційна вартість об'єктів основних засобів та нематеріальних визначається на рівні 0,00 грн.

Безоплатно отримані основні засоби визнаються у доходах підприємства негайно при оприбуткуванні.

Довгострокові інвестиції обліковуються за методом участі в капіталі.

2. Одиницею бухгалтерського обліку запасів є їх найменування. Придбані або вироблені запаси відображаються в балансі по собівартості. Відпуск готової продукції у продаж та інше вибуття здійснюється за методом середньозваженої собівартості. Вартість МШП при відпуску в експлуатацію виключається зі складу активів.

3. Дебіторська заборгованість визнається активом, якщо існує ймовірність отримання Товариством майбутніх економічних вигод.

Поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги обліковується за сумою, що не перевищує суми її очікуваного відшкодування.

Балансова вартість дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи зменшується до оціненої суми очікуваного відшкодування через створення резерву сумнівних та безнадійних боргів. Величина резерву сумнівних та безнадійних боргів

розраховується методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості у річній фінансовій звітності, а у разі необхідності – протягом року. Всі інші види довгострокової і поточної заборгованості, які не є заборгованістю за продукцію, товари, послуги, оцінюються за балансовою вартістю. По ним резерв сумнівних та безнадійних боргів не створюється.

4. Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання формуються та розкриваються у річній фінансовій звітності.

5. Зобов'язання відображаються тільки тоді, коли актив отримано.

6. Резервування коштів на забезпечення оплати відпусток проводиться щомісячно шляхом створення Резерву.

Величина забезпечення на виплату відпусток визначається як добуток фактично нарахованої працівникам заробітної плати й норми резервування, обчисленої як відношення річної планової суми на оплату відпусток до загального річного планового фонду оплати праці.

7. Відсотки за користування позиками нараховуються щомісячно в останній календарний день місяця.

8. Доходи і витрати включаються до Звіту про фінансові результати на підставі принципів нарахування та відповідності і відображаються в звітності тих періодів, до яких вони відносяться.

9. Об'єктом калькулювання встановлюється окрема одиниця виробленої готової продукції. Калькулювання виробничої собівартості готової продукції проводиться щомісячно в останній календарний день місяця.

Метод калькулювання виробленої готової продукції - розрахунково-аналітичний: віднесення прямих витрат на одиницю виробленої продукції проводиться прямим розрахунком на базі встановлених норм витрат, а віднесення загальновиробничих витрат проводиться пропорційно баз розподілу.

10. Фінансовий результат діяльності Товариства визначається щомісячно в останній календарний день місяця.

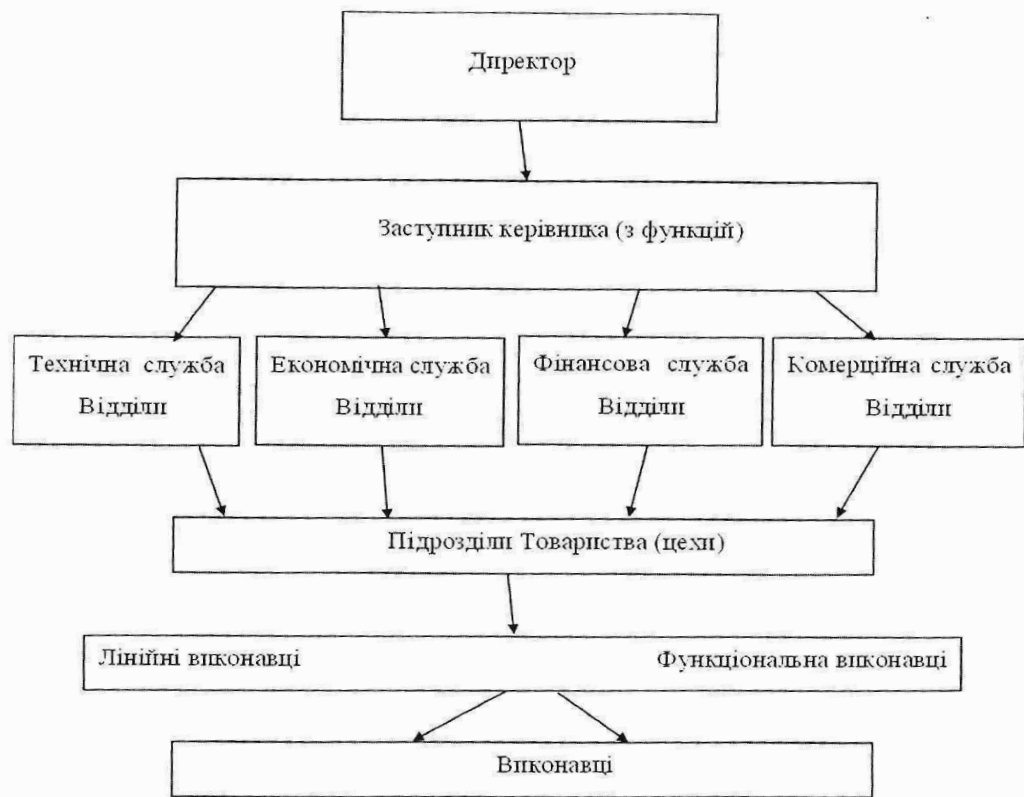

Схема 2.1.1 Структура управління ПрАТ «Лантманнен Акса»

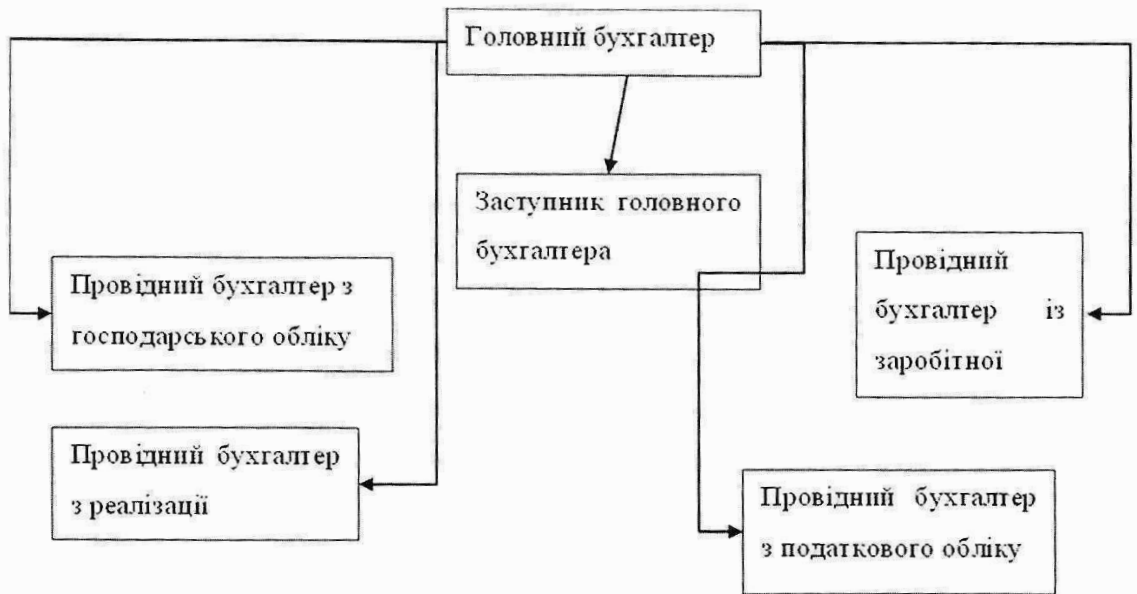

Схема 2.1.2 Структура бухгалтерії ПрАТ «Лантманенн Акса»

Політика і Правила протидії корупції

Сфера дії

Справжні політика і правила (далі - «**Політика**») діють відносно всіх співробітників і членів рад директорів всіх компаній групи компаній Lantmannen ek.for., в яких мажоритарним власником є компанія Lantmannen ek.for. (надалі - «**Lantmannen**» або «**Компанії**»)¹. Крім того, вони призначені в якості керівних принципів для осіб, найнятих компаніями, в яких компанія Lantmannen є міноритарним власником.

Передісторія

Компанія Lantmannen встановлює і дотримується найвищих стандартів етики та ділової поведінки і віддана боротьбі з усіма формами корупції. Прийнята компанією Lantmannen політика нульової терпимості до хабарництва і корупції один з фундаментальних принципів, визначених у нашому Кодексі поведінки ділової етики.

Хабарництво і корупція спотворюють конкуренцію, збільшують вартість товарів і послуг та знижують рівень довіри до компаній та економіки в цілому. Підозри в хабарництві можуть призвести до дорогих розслідувань щодо компанії Lantmannen і її співробітників, негативно позначатися на репутації і бренді Lantmannen і тягнути за собою кримінальні санкції щодо Компанії і відповідних осіб. Особам, визнаним винними у хабарництві, загрожує позбавлення волі і штрафи, а також відшкодування збитків і заборону на торгівлю. Крім того, в деяких країнах компанія Lantmannen може бути відсторонена від участі в Державних поставках/закупівлях.

Мета цієї Політики надання підтримки та рекомендацій всім співробітникам щодо запобігання хабарництва і корупції. Однак рекомендації не можуть охоплювати всіх ситуацій, і кожен сам несе відповідальність за дотримання застосовного законодавства і правил. Вони не замінюють собою правил етики і розсудливості. При виникненні складної ситуації корисно уявити собі, чи приведуть дії до проблем та чи позначаться вони негативно на компанії Lantmannen, якщо інформація про них стане загальнодоступною.

Законодавство, правила етики і т.д.

Компанія Lantmannen завжди дотримується всіх чинних законів і правил у країнах, в яких Компанія веде свою діяльність, включаючи положення шведського законодавства щодо протидії хабарництву у главі 10 Кримінального кодексу Швеції, Закон США про корупційну діяльність за кордоном і Закон Великобританії про хабарництво 2010 р. Компанія Lantmannen є членом Глобального договору ООН і дотримується антикорупційних принципів і правил, визначені промисловими асоціаціями, в які входить компанія Lantmannen (якщо вони не суперечать цій Політиці).

¹ Тобто, справжня політика діє щодо всіх бізнес-підрозділів і функціональних підрозділів групи Lantmannen на всіх ринках і в усіх юрисдикціях, де Lantmannen здійснює свою діяльність.

Оцінка ризиків

Lantmännen регулярно виявляє та аналізує ризики хабарництва і корупції в Компанії, а також у галузях і країнах, в яких Lantmännen веде свою діяльність. Ця оцінка ризиків служить основою для наших рішень про доречні й ефективні заходи по боротьбі з хабарництвом і корупцією.

Облік і аудит²

Lantmännen дотримується загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку. Щорічна звітність і бухгалтерські книги завжди проходять обов'язковий аудит. Ризик корупції знижується, коли бухгалтерська звітність проходить регулярний та незалежний аудит. Всі бухгалтерські записи повинні точно відображати операції, списання та інші дії. Всі співробітники повинні дотримуватися внутрішні правила щодо бухгалтерської і фінансової звітності.

Правила надання та отримання переваг

Справжня Політика не забороняє співробітникам в рамках ділової діяльності Lantmännen отримувати чи надавати переваги для збереження і зміцнення ділових відносин з клієнтами, агентами, дистриб'юторами, постачальниками та іншими діловими партнерами. Однак дане положення діє тільки за умови, що перевага є розумною і виходить або надається відкрито, тобто про неї повідомляється безпосередньому керівникові приймаючого або пропонуючої особою, і вона відповідає цій Політиці в інших відносинах.

Як правило, Lantmännen дозволяє співробітникам приймати або пропонувати:

- оплату їжі в ході повсякденної ділової діяльності;
- знаки уваги в зв'язку з особливими подіями, святами, хворобою і т. д.;
- зразки рекламних матеріалів номінальною вартістю, в зв'язку з відвідинами компанії та іншими аналогічними подіями;
- запрошення на конкретні спортивні та культурні заходи за умови, що блага помірної вартості пропонуються у зв'язку з відвідуванням об'єктів або іншими робочими зустріччями, а таке запрошення не є особистим зі сторони співробітника Lantmännen;
- подарунки, що надаються у рамках спонсорської діяльності і для благодійних цілей за умови їх точного і ретельного документування.

Співробітники повинні дотримуватися обережності, коли:

- перевага пропонується регулярно;
- вартість переваги не є розумною або не відповідає цілі її надання;
- перевага може використовуватися в особистих цілях;
- перевага направляється особливій категорії осіб;
- перевага пропонується під час проведення ділових переговорів між сторонами;
- перевага пропонується в зв'язку з незавершеною процедурою державних закупівель; або
- керівник пропонуючої особи не знає про факт пропозиції переваги.

² Положення включено в цілях дотримання Закону США про корупційні діяльності за кордоном.

Компанія Lantmannen не дозволяє співробітникам приймати або пропонувати:

- гроші, цінні папери або грошові позики;
- таємно виплачувані особисто одержувачу знижки на покупки, комісійні, бонуси або відкати;
- участь у розважальних подорожах або святах;
- роботу для одержувача у приватних цілях;
- спонсорську допомогу політичним партіям або кандидатам в ході державних виборів;
- інші переваги, які із-за своєї вартості або інших обставин зазвичай неправомірно впливають на виконання одержувачем своїх посадових обов'язків;
- чи подарунки державним чиновникам.

Суворо забороняється прямо чи побічно давати, пропонувати або обіцяти будь-якому державному чиновнику переваги в будь-якій формі для надання неправомірного впливу на роботу органу державної влади, при державних закупівлях, для збереження будь-яких інших форм бізнесу або ділових операцій або отримання інших неправомірних переваг. Термін «**державний чиновник**» включає будь-якого керівника або співробітника будь-якого загальнонаціонального або місцевого уряду, департаменту, агентства або відомства будь-якого такого уряду чи міждержавної організації, а також особа, що діє на офіційній посаді за таку особу або від його імені, будь-якого партійного чиновника і будь-якого кандидата на заняття державної посади. Важливо відзначити, що термін «державний чиновник» дуже широкий і включає керівників і співробітників керованої або контрольованої державою організації, наприклад, компанії, якою уряд володіє або управляє (тобто має право приймати важливі рішення відносно неї).

Повідомлення про переваги

Співробітники Lantmannen зобов'язані звітувати по всі переваги, надані третім сторонам, разом з чеками і іншого роду документацію, що містить інформацію про одержувача, компанію одержувача і мету надання. Якщо працівник не впевнений, чи має він право надавати такі переваги, йому слід звернутися до свого безпосереднього керівника, юридичний відділ або відділ кадрів функціонального підрозділу групи.

Працівники, які отримують переваги або пропозиції переваг, які, на їхню думку, порушують справжню політику, повинні негайно відмовитися від них і повідомити про це своєму безпосередньому керівникові.

Навчання

Навчання по цій Політиці є частиною вступної програми для всіх нових співробітників компанії Lantmannen. Керівники всіх рівнів повинні забезпечити, щоб співробітники прочитали справжню Політику і пройшли навчання щодо її дотримання.

Відповідальність за дотримання цієї Політики, рекомендації і сповіщення

Рада директорів Lantmannen відповідає за реалізацію, дотримання і перегляд цієї Політики в

цілому.

Юридичний відділ функціонального підрозділу групи відповідає за реалізацію цієї Політики в цілому та за ініціювання її регулярних оновлень. Керівники всіх рівнів відповідають за забезпечення дотримання цієї Політики в повсякденній роботі.

Співробітники Lantmannen завжди можуть звернутися до свого безпосереднього керівника, юридичний відділ або відділ кадрів функціонального підрозділу групи за рекомендаціями щодо цієї Політики або для надання інформації про можливі порушення. Для цього співробітникам Lantmannen рекомендується користуватися каналом інформування про порушення за адресою: [Inside/My Employment/Whistleblowin](#).

Захист від переслідування

Компанія Lantmannen захищає від переслідування працівників, які відмовляються приймати або пропонувати хабара або повідомляють про будь-які можливі порушення навіть якщо така інформація виявляється помилковою. Будь-яка особа, яка відмовляється від участі в будь-якого роду хабарництва чи корупції або інформує про порушення, буде захищена від ризику звільнення, дисциплінарного стягнення або іншого несправедливого поводження в результаті такої відмови або інформування.

Якщо особа вважає звернення з собою несправедливим, він може звернутися у відділ кадрів функціонального підрозділу групи або скористатися каналом інформування про порушення за адресою: [Inside/My Employment/Whistleblowing](#).

Агенти, дистриб'ютори, постачальники та інші ділові партнери

Компанія Lantmannen надає інформацію про свою політику нульової терпимості до хабарництва і корупції всім агентам, дистриб'юторам, постачальникам та іншим діловим партнерам (далі - «Ділові партнери»). Компанія Lantmannen припускає, що її Ділові партнери не будуть давати і брати хабарів і інших неправомірних переваг, представляючи або іншим чином працюючи з компанією Lantmannen.

Компанія Lantmannen не діє в якості посередника стосовно грошей або інших переваг, які можуть використовуватися для надання неправомірного впливу на органи державної влади при державних закупівлях або в інших ситуаціях для отримання неправомірних переваг від третіх сторін. Винагорода, що виплачується Діловим партнерам, ґрунтується на розумному розмірі оплати за надані послуги на об'єктивних підставах. Виплата готівкою або банківський переказ за межі країни, в якій діловий партнер зареєстрований або веде свою діяльність, здійснюється тільки при наявності для того вагомих комерційних підстав.

При необхідності компанія Lantmannen перевіряє бездоганність діяльності своїх Ділових партнерів. Компанія Lantmannen укладає угоди тільки на умовах, які передбачають, що її Ділові партнери не будуть надавати неправомірних переваг, і має право розривати угоди у разі, якщо буде доведено, що відповідна сторона використовує у своїй діяльності хабарі чи інші форми корупційних практик.

Затверджено 2012-08-30 Радою директорів Lantmannen.

Пер Олоф Німан (Per Olof Nyman)
Головний керуючий

Тове Цедерборг (Tove Cederborg)
Головний юрисконсульт

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

Дата (рік, місяць, число)

2020 | 12 | 31

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса»
 Територія: Україна, м. Бориспіль
 Організаційно-правова форма господарювання: Акціонерне товариство
 Вид економічної діяльності: виробництво продуктів борошномельно-
 Середня кількість працівників: 258
 Адреса: 08304, м. Бориспіль, вул. Привокзальна, буд.3
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку

за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

00378537
UA32040010010093209
230
10.61

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 на 31 грудня 2020 року**

Форма № 1

Код за ДКУД

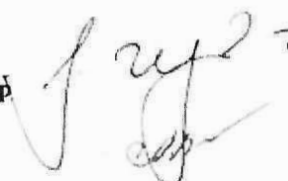
1801001

Актив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду (31 грудня 2019 року)	На кінець звітного періоду (31 грудня 2020 року)
1	2		3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6	1 737	3 427
первісна вартість	1001		6 915	8 959
накопичена амортизація	1002		(5 178)	(5 532)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5, 6	11 616	16 257
Основні засоби	1010	5	104 035	108 332
первісна вартість	1011		171 155	183 103
знос	1012		(67 120)	(74 771)
Інвестиційна нерухомість	1015		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-
інші фінансові інвестиції	1035		-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-
Відстрочені податкові активи	1045	25	1 291	961
Інші необоротні активи	1090		-	-
Усього за розділом I	1095		118 679	128 977
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	8	50 462	41 881
Поточні біологічні активи	1110		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9	123 069	107 370
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130		2 978	3 266
з бюджетом	1135		1 428	3 226
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	-
Дебіторська заборгованість щодо розрахунків за нарахованими доходами	1140		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9	28	136
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	10	331	11 118
Витрати майбутніх періодів	1170		-	-
Інші оборотні активи	1190		-	1
Усього за розділом II	1195		178 296	166 998
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	-
Баланс	1300		296 975	295 975

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Пасив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду (31 грудня 2019 року)	На кінець звітного періоду (31 грудня 2020 року)
1	2		3	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	11	63 262	63 262
Капітал у дооцінках	1405		-	-
Додатковий капітал	1410		-	-
Резервний капітал	1415	11	2 476	4 003
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		54 545	88 121
Неоплачений капітал	1425		-	-
Вилучений капітал	1430		-	-
Усього за розділом I	1495		120 283	155 386
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	-
Довгострокові кредити банків	1510		-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	7, 12	101 939	69 865
Довгострокові забезпечення	1520		-	-
Цільове фінансування	1525		-	-
Усього за розділом II	1595		101 939	69 865
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	12	3 500	-
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	7	2 068	5 803
товари, роботи, послуги	1615	15	56 764	47 161
розрахунками з бюджетом	1620		3 298	1 213
у тому числі з податку на прибуток	1621		2 725	528
розрахунками зі страхування	1625	15	598	3 217
розрахунками з оплати праці	1630	15	7 138	11 739
за одержаними авансами	1635		1 177	1 473
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		-	-
Поточні забезпечення	1660		-	-
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	15	210	118
Усього за розділом III	1695		74 753	70 724
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		-	-
Баланс	1900		296 975	295 975

Генеральний директор

 Червак І.І.

Головний бухгалтер

Мельничук Т.В.

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса»

Дата (рік місяць число)
за ЄДРПОУ

2020 12 31
00378537

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	16	574 979	552 655
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	17	(379 633)	(389 726)
Валовий:				
прибуток	2090		195 346	162 929
збиток	2095		-	-
Інші операційні доходи	2120	18	9 366	8 635
Адміністративні витрати	2130	21	(30 726)	(28 002)
Витрати на збут	2150	22	(94 635)	(97 236)
Інші операційні витрати	2180	19	(4 197)	(6 601)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190		75 154	39 725
збиток	2195		-	-
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	20	-	14 779
Інші доходи	2240		-	7
Фінансові витрати	2250	20	(26 367)	(9 777)
Втрати від участі в капіталі	2255		-	-
Інші витрати	2270	23	(4 788)	(6 912)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290		43 999	37 822
збиток	2295		-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	25	8 896	7 716
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350		35 103	30 106
збиток	2355		-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	35 103	30 106

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

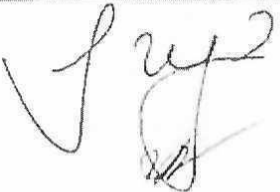
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	293 298	306 018
Витрати на оплату праці	2505	84 734	74 182
Відрахування на соціальні заходи	2510	17 895	13 122
Амортизація	2515	17 932	14 927
Інші операційні витрати	2520	65 152	80 077
Разом	2550	479 011	488 326

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток(збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток(збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Генеральний директор

 Червак І.І.

Головний бухгалтер

 Мельничук Т.В.

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса»

Дата (рік, місяць, число) 2020 12 31
за ЄДРПОУ 00378537

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2020 рік**

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000		640 753	638 197
Повернення податків і зборів	3005		1 832	9 068
у тому числі податку на додану вартість	3006		1 832	9 068
Цільового фінансування	3010		735	976
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		77 396	50 712
Надходження від повернення авансів	3020		974	2 053
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		-	-
Надходження від операційної оренди	3040		-	-
Інші надходження	3095		2 897	2 610
Витрачання на оплату: товарів (робіт, послуг)	3100		(440 326)	(412 353)
Праці	3105		(61 732)	(57 841)
Відрахувань на соціальні заходи	3110		(15 964)	(14 679)
Зобов'язань з податків і зборів	3115		(39 563)	(33 793)
у тому числі:				
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116		(10 762)	(6 510)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		(12 169)	(11 570)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118		(16 632)	(15 713)
Витрачання на оплату авансів	3135		(78 533)	(139 760)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		(352)	(712)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		-	-
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		-	-
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		-	-
Інші витрачання	3190		(1 303)	(4 677)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		86 814	39 801
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
необоротних активів	3205		447	123
Надходження від отриманих:				
відсотків	3215		-	-
дивідендів	3220		-	-
Надходження від погашення позик	3230		-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		-	-
Інші надходження	3250		-	-
Витрачання на придбання:				
необоротних активів	3260		(19 409)	(48 666)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої	3280		-	-
Витрачання на надання позик	3275		-	-
Інші платежі	3290		-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		(18 962)	(48 543)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Надходження від:				
Власного капіталу	3300		-	-
Отримання позик	3305		83 513	91 950
Інші надходження	3340		66	144
Витрачання на:				
Погашення позик	3350		(133 934)	(88 450)
Сплату дивідендів	3355		-	-
Витрачання на сплату відсотків	3360	14	(5 425)	(6 584)
Інші платежі	3390	7	(6 552)	(5 355)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		(62 332)	(8 295)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		5 520	(17 037)
Залишок коштів на початок року	3405	10	331	18 774
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		5 267	(1 406)
Залишок коштів на кінець року	3415	10	11 118	331

Рядок 3095 «Інші надходження» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» включає: надходження від продажу оборотних активів в сумі 2 323 тис. грн. (2019 рік: 2 456 тис. грн.), надходження авансів та інші надходження в сумі 574 тис. грн. (2019 рік: 154 тис. грн.).

Рядок 3190 «Інші витрачання» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» включає витрачання на підзвітні в сумі 530 тис. грн. (2019 рік: 3 747 тис. грн.), чистий збиток від продажу валюти в сумі 411 тис. грн. (2019 рік: 576 тис. грн.), виплати аліментів та інших утримань по виконавчим листам в сумі 306 тис. грн. (2019 рік: 251 тис. грн.) та інші витрачання в сумі 56 тис. грн. (2019 рік: 103 тис. грн.).

Рядок 3390 «Інші платежі» розділу «Рух коштів у результаті фінансової діяльності» включає оплату орендних платежів на суму 6 552 тис. грн. (2019 рік: 5 355 тис. грн.).

Генеральний директор

Червак І.І.

Головний бухгалтер

Мельничук Т.В.

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса»

Дата (рік місяць число)
за ЄДРПОУ

2020 12 31
00378537

Звіт про власний капітал за 2020 рік

Форма № 4

Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зарегістрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокрита збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	63 262	-	-	2 476	54 829	-	-	120 567
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	(284)	-	-	(284)
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	63 262	-	-	2 476	54 545	-	-	120 283
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	35 103	-	-	35 103
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу (Примітка 11)	4210	-	-	-	1 527	(1 527)	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін в капіталі	4295	-	-	-	1 527	33 576	-	-	35 103
Залишок на кінець періоду	4300	63 262	-	-	4 003	88 121	-	-	155 386

Генеральний директор
Головний бухгалтер

Червак І.І.
Мельничук Т.В.

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»
Фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса»	за ЄДРПОУ	2021 12 31
Територія: Україна, м. Бориспіль	за КОАТУУ	00378537
Організаційно-правова форма господарювання: Акціонерне товариство	за КОПФГ	UA:20.00010010093209
Вид економічної діяльності: виробництво продуктів борошномельно-	за КВЕД	230
Середня кількість працівників: 245		10.61
Адреса: 08304, м. Бориспіль, вул. Привокзальна, буд.3		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		
		v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 року**

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду (31 грудня 2020 року)	На кінець звітного періоду (31 грудня 2021 року)
1	2		3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6	3 427	5 673
первісна вартість	1001		8 959	14 759
накопичена амортизація	1002		(5 532)	(9 086)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5, 6	16 257	10 539
Основні засоби	1010	5	108 332	107 991
первісна вартість	1011		183 103	198 926
знос	1012		(74 771)	(90 935)
Інвестиційна нерухомість	1015		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-
інші фінансові інвестиції	1035		-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-
Відстрочені податкові активи	1045	25	961	3 582
Інші необоротні активи	1090		-	-
Усього за розділом I	1095		128 977	127 785
II. Оборотні активи				
Заласи	1100	8	41 881	60 789
Поточні біологічні активи	1110		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9	107 358	129 214
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130		3 266	9 719
з бюджетом	1135		3 226	5 243
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	-
Дебіторська заборгованість щодо розрахунків за нарахованими доходами	1140		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9	136	139
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	10	11 118	8 146
Витрати майбутніх періодів	1170		-	-
Інші оборотні активи	1190		1	-
Усього за розділом II	1195		166 986	213 250
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	-
Баланс	1300		295 963	341 035

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Пасив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду (31 грудня 2020 року)	На кінець звітного періоду (31 грудня 2021 року)
1	2		3	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	11	63 262	63 262
Капітал у дооцінках	1405		-	-
Додатковий капітал	1410		-	-
Резервний капітал	1415	11	4 003	5 758
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		87 882	100 361
Неоплачений капітал	1425		-	-
Вилучений капітал	1430		-	-
Усього за розділом I	1495		155 147	169 381
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	-
Довгострокові кредити банків	1510		-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	7, 12	73 108	69 896
Довгострокові забезпечення	1520		-	-
Цільове фінансування	1525		-	-
Усього за розділом II	1595		73 108	69 896
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	12	-	17 450
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	7	2 560	2 941
товари, роботи, послуги	1615	15	47 202	70 670
розрахунками з бюджетом	1620		1 399	1 771
у тому числі з податку на прибуток	1621		714	1 159
розрахунками зі страхування	1625	15	3 217	1 572
розрахунками з оплати праці	1630	15	11 739	5 867
за одержаними авансами	1635		1 473	1 009
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		-	-
Поточні забезпечення	1660		-	-
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	15	118	478
Усього за розділом III	1695		67 708	101 758
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		-	-
Баланс	1900		295 963	341 035

Генеральний директор

 Червак І.І.

Головний бухгалтер

 Мельничук Т.В.

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса»

 Дата (рік місяць число)
за ЄДРПОУ

 2021 | 12 | 31
00378537

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	16	582 360	574 979
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	17	(420 241)	(379 633)
Валовий:				
прибуток	2090		162 119	195 346
збиток	2095		-	-
Інші операційні доходи	2120	18	1 602	9 366
Адміністративні витрати	2130	21	(36 700)	(30 726)
Витрати на збут	2150	22	(94 030)	(94 635)
Інші операційні витрати	2180	19	(4 882)	(4 197)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190		28 109	75 154
збиток	2195		-	-
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	20	2 001	-
Інші доходи	2240		130	-
Фінансові витрати	2250	20	(6 682)	(26 367)
Втрати від участі в капіталі	2255		-	-
Інші витрати	2270	23	(5 124)	(4 788)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290		18 434	43 999
збиток	2295		-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	25	(4 200)	(8 896)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350		14 234	35 103
збиток	2355		-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	14 234	35 103

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	329 649	293 298
Витрати на оплату праці	2505	80 322	84 734
Відрахування на соціальні заходи	2510	17 153	17 895
Амортизація	2515	21 702	17 932
Інші операційні витрати	2520	75 806	65 152
Разом	2550	524 632	479 011

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток(збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток(збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Генеральний директор

Червак І.І.

Головний бухгалтер

Мельничук Т.В.

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса»

 Дата (рік, місяць, число) 2021 12 31
 за ЄДРПОУ 00378537

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2021 рік**

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000		631 697	640 753
Повернення податків і зборів	3005		6 495	1 832
у тому числі податку на додану вартість	3006		6 495	1 832
Цільового фінансування	3010		1 517	735
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		69 371	77 396
Надходження від повернення авансів	3020		372	974
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		-	-
Надходження від операційної оренди	3040		-	-
Інші надходження	3095		2 490	2 897
Витрачання на оплату: товарів (робіт, послуг)	3100		(477 874)	(440 326)
Праці	3105		(70 065)	(61 732)
Відрахувань на соціальні заходи	3110		(17 996)	(15 964)
Зобов'язань з податків і зборів	3115		(33 933)	(39 563)
у тому числі:				
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116		(6 378)	(10 762)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		(9 374)	(12 169)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118		(18 181)	(16 632)
Витрачання на оплату авансів	3135		(102 794)	(78 533)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		-	(352)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		-	-
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		-	-
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		-	-
Інші витрачання	3190		(1 659)	(1 303)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		7 621	86 814
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
необоротних активів	3205		477	447
Надходження від отриманих:				
відсотків	3215		-	-
дивідендів	3220		-	-
Надходження від погашення позик	3230		-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		-	-
Інші надходження	3250		-	-
Витрачання на придбання:				
необоротних активів	3260		(16 866)	(19 409)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої	3280		-	-
Витрачання на надання позик	3275		-	-
Інші платежі	3290		-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		(16 389)	(18 962)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Надходження від:				
Власного капіталу	3300		-	-
Отримання позик	3305		111 705	83 513
Інші надходження	3340		40	66
Витрачання на:				
Погашення позик	3350		(95 655)	(133 934)
Сплату дивідендів	3355		-	-
Витрачання на сплату відсотків	3360	14	(2 887)	(5 425)
Інші платежі	3390	7	(6 803)	(6 552)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		6 400	(62 332)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		(2 368)	5 520
Залишок коштів на початок року	3405	10	11 118	331
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		(604)	5 267
Залишок коштів на кінець року	3415	10	8 146	11 118

Рядок 3095 «Інші надходження» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» включає: надходження від продажу оборотних активів в сумі 2 128 тис. грн. (2020 рік: 2 323 тис. грн.), надходження авансів та інші надходження в сумі 362 тис. грн. (2020 рік: 574 тис. грн.).

Рядок 3190 «Інші витрачання» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» включає витрачання на підзвітні в сумі 653 тис. грн. (2020 рік: 530 тис. грн.), чистий збиток від продажу валюти в сумі 560 тис. грн. (2020 рік: 411 тис. грн.), виплати аліментів та інших утримань по виконавчим листам в сумі 412 тис. грн. (2020 рік: 306 тис. грн.) та інші витрачання в сумі 34 тис. грн. (2020 рік: 56 тис. грн.).

Рядок 3390 «Інші платежі» розділу «Рух коштів у результаті фінансової діяльності» включає оплату орендних платежів на суму 6 530 тис. грн. в тому числі ПДВ 1 088 тис. грн. (2020 рік: 6 044 тис. грн. в тому числі ПДВ 1 007 тис. грн.) та банківських комісій за одержані кредити на суму 273 тис. грн. (2020 рік: 508 тис. грн.).

Генеральний директор

Червак І.І.

Головний бухгалтер

Мельничук Т.В.

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса»

Дата (рік місяць число)
за ЄДРПОУ

2021 12 31
00378537

Звіт про власний капітал за 2021 рік

Форма № 4

Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (найовній) капітал	Капіталу дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непогашені збитки)	Неоплачений капітал	Видучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	63 262	-	-	4 003	88 121	-	-	155 386
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	(239)	-	-	(239)
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	63 262	-	-	4 003	87 882	-	-	155 147
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	14 234	-	-	14 234
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу (Примітка 11)	4210	-	-	-	1 755	(1 755)	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін в капіталі	4295	-	-	-	1 755	12 479	-	-	14 234
Залишок на кінець періоду	4300	63 262	-	-	5 758	100 361	-	-	169 381

Генеральний директор
Головний бухгалтер

Червак І.І.
Мельничук Т.В.

Примітка, що додається на сторінках 9-45, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

Звіт незалежного аудитора

Акціонеру ПрАТ «Лантманнен Акса»

Думка із застереженням

Ми провели аудит фінансової звітності Приватного акціонерного товариства «Лантманнен Акса» («Компанія»), представленої на сторінках 1–46, що складається зі звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2020 року, та звіту про сукупний дохід, звіту про рух грошових коштів та звіту про власний капітал за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком можливого впливу на відповідні показники питання, описаного в параграфі (i) розділу «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, за винятком можливого впливу питання, описаного в параграфі (ii) розділу «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, за винятком впливу на відповідні показники питань, описаних в параграфах (iv) та (vi) розділу «Основа для думки із застереженням» нашого звіту та за винятком впливу питань, описаних в параграфах (iii) та (v) розділу «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Компанії на 31 грудня 2020 року, та її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

- (i) Аудит фінансової звітності Компанії станом на 31 грудня 2018 року та за рік, що закінчився зазначеною датою, був проведений іншим аудитором. Попередній аудитор не надав доступ до робочих документів з аудиту за 2018 рік. Ми не змогли впевнитися в кількості запасів станом на 1 січня 2019 року за допомогою альтернативних процедур. Оскільки залишки запасів на початок періоду впливають на визначення фінансових результатів, ми не змогли визначити, чи існує потреба в коригуваннях фінансових результатів та суми нерозподіленого прибутку на початок періоду за 2019 рік. Наша аудиторська думка щодо фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, була відповідним чином модифікована. Наша думка щодо фінансової звітності за поточний період також модифікована внаслідок можливого впливу цього питання на порівнянність показників поточного періоду та відповідних показників за попередній період.
- (ii) Компанія не зберегла первинні документи, що підтверджують придбання певних об'єктів основних засобів, придбаних до 31 грудня 2016 року. Внаслідок цього ми не змогли отримати прийнятних аудиторських доказів в достатньому обсязі щодо основних засобів балансовою вартістю 26 378 тис. грн. та 30 748 тис. грн. станом на 31 грудня 2020 та 2019 років, відповідно (первісна вартість 75 717 тис. грн. та 80 830 тис. грн., накопичена амортизація 49 339 тис. грн. та 50 082 тис. грн. станом на 31 грудня 2020 та 2019 років, відповідно), щодо нарахованої амортизації за роки,

Building a better
working world

що закінчилися 31 грудня 2020 та 2019 років, на суму 4 298 тис. грн. та 4 420 тис. грн., відповідно, та щодо збитку від вибуття основних засобів, визнаного в 2020 році.

- (iii) На дату переходу на МСФЗ у 2012 році Компанія використовувала вартість основних засобів згідно попередніх ЗПБО (загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку) в якості доцільної собівартості. Балансова вартість основних засобів за попередніми ЗПБО, не була в цілому порівнянною із справедливою вартістю або амортизованою собівартістю, як це передбачено МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності», оскільки вона включала численні індексації основних засобів, і не включала вплив гіперінфляційних коригувань, що вимагаються МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» для об'єктів, придбаних до 2000 року (коли українська економіка вважалась гіперінфляційною). Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років первісна вартість основних засобів, придбаних до переходу на МСФЗ (включаючи витрати, капіталізовані на ці об'єкти після переходу на МСФЗ), становила 77 849 тис. грн. та 77 646 тис. грн., відповідно. Станом на ці дати накопичена амортизація таких основних засобів становила 45 799 тис. грн. та 46 680 тис. грн., відповідно, а нарахована амортизація за роки, що закінчилися 31 грудня 2020 року та 31 грудня 2019 року, складала 3 798 тис. грн. та 3 544 тис. грн., відповідно. Вплив цих відхилень від МСФЗ на фінансову звітність не був визначений.
- (iv) Протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 року, Компанія визнала премії співробітникам на суму 5 576 тис. грн., що відносились до року, що закінчився 31 грудня 2018 року. Крім того, в 2019 році Компанія робила щомісячні нарахування на очікувані річні премії співробітникам за 2019 рік на загальну суму 5 576 тис. грн. Наприкінці року, коли було прийнято рішення не виплачувати премії за 2019 рік, Компанія скасувала дані нарахування шляхом визнання іншого операційного доходу. В результаті чого витрати на оплату праці за 2019 рік були завищені на 11 152 тис. грн., а інший операційний дохід за 2019 рік завищений на 5 576 тис. грн. Наша аудиторська думка щодо фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, була відповідним чином модифікована. Наша думка щодо фінансової звітності за поточний період також модифікована внаслідок можливого впливу цього питання на порівнянність показників поточного періоду та відповідних показників за попередній період.
- (v) Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років нематеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції Компанії включали капіталізовані витрати на промо-відеоролики, промо-сайти, маркетингові матеріали, торгові марки та деякі інші маркетингові витрати на загальну суму 11 969 тис. грн. та 8 818 тис. грн., відповідно. Накопичена амортизація нематеріальних активів на ці дати становила 4 780 тис. грн. та 4 355 тис. грн., відповідно, а нарахована амортизація за роки, що закінчилися 31 грудня 2020 та 2019 років, становили 1 986 тис. грн. та 2 280 тис. грн., відповідно. Ці витрати не відповідають визначенню нематеріального активу згідно з МСБО 38 «Нематеріальні активи», і, отже, мали б бути визнані витратами тоді, коли були понесені. В результаті чого станом на 31 грудня 2020 та 2019 років нематеріальні активи були завищені на 2 760 тис. грн. та 1 419 тис. грн., відповідно; незавершені капітальні інвестиції було завищено на 4 429 тис. грн. та 3 064 тис. грн., відповідно; а витрати на збут за 2020 та 2019 роки були занижені на 6 067 тис. грн. та 4 065 тис. грн., відповідно.

Building a better
working world

(vi) У звіті про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, Компанія відобразила певні платежі на загальну суму 39 111 тис. грн. як «Витрачання на оплату авансів» (рядок 3135). Ці платежі повинні були бути включені до «Витрачання на оплату: товарів (робіт, послуг)» (рядок 3100), оскільки вони були здійснені за товари та/або послуги, які вже були отримані. Наша аудиторська думка щодо фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, була відповідним чином модифікована. Наша думка щодо фінансової звітності за поточний період також модифікована внаслідок можливого впливу цього питання на порівнянність показників поточного періоду та відповідних показників за попередній період.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Компанії згідно з прийнятим Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («PMСЕБ») Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Інша інформація, що включена до Звіту про управління Компанії за 2020 рік

Інша інформація складається з інформації, яка міститься в Звіті про управління Компанії за 2020 рік, але не включає фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт.

Як описано вище у параграфах (i) - (ii) розділу «Основа для думки із застереженням», ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази у достатньому обсязі щодо наявності запасів Компанії станом на 1 січня 2019 року та оцінки основних засобів станом на 31 грудня 2019 та 2020 років. Відповідно, ми не можемо дійти висновку, чи інша інформація містить суттєве викривлення стосовно цих питань.

Крім того, як описано вище у параграфах (iii) - (vi) розділу «Основа для думки із застереженням», фінансова звітність Компанії містить помилки з причин, описаних у цих параграфах. Ми дійшли висновку, що існує суттєве викривлення іншої інформації внаслідок цих питань.

Building a better
working world

Відповідальність управлінського персоналу та акціонера за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Компанію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Акціонер несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Компанії.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки, і вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ▶ ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- ▶ отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Компанії;
- ▶ оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- ▶ доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність

Building a better
working world

Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Компанію припинити свою діяльність на безперервній основі;

- ▶ оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо акціонеру разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Володимир Дабіжа
Партнер
Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

м. Київ, Україна

10 листопада 2021 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України. Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Акціонеру ПрАТ «Лантманнен Акса»

Думка із застереженням

Ми провели аудит фінансової звітності Приватного акціонерного товариства «Лантманнен Акса» (далі – «Компанія»), що складається з:

- балансу (звіту про фінансовий стан) на 31 грудня 2021 р.;
- звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про власний капітал та звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою; та
- приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком можливого впливу питання, описаного в параграфі (i), впливу питання, описаного в параграфі (ii) та впливу на відповідні показники питання, описаного в параграфі (iii), в розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Компанії на 31 грудня 2021 р. та її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

- (i) Компанія не зберегла первинні документи, що підтверджують придбання певних об'єктів основних засобів, придбаних до 31 грудня 2016 р. Внаслідок цього ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо основних засобів балансовою вартістю 18 523 тис. грн. станом на 31 грудня 2021 р. (первісна вартість 74 483 тис. грн., накопичена амортизація 55 960 тис. грн.), щодо нарахованої амортизації за рік, що закінчився 31 грудня 2021 р., на суму 6 621 тис. грн. та щодо збитку від вибуття основних засобів, визнаного в 2021 році.
- (ii) На дату переходу на МСФЗ у 2012 році Компанія використовувала вартість основних засобів згідно попередніх ЗПБО (загальноприйнятних принципів бухгалтерського обліку) в якості доцільної собівартості. Балансова вартість основних засобів за попередніми ЗПБО, не була в цілому порівнянною із справедливою вартістю або амортизованою вартістю, як це передбачено МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності», оскільки вона включала численні індексації основних засобів, і не включала вплив гіперінфляційних коригувань, що вимагаються МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» для об'єктів, придбаних до 2000 року (коли українська економіка вважалась гіперінфляційною). Станом на 31 грудня 2021 р. первісна вартість основних засобів, придбаних до переходу на МСФЗ (включаючи витрати, капіталізовані на ці об'єкти після переходу на МСФЗ), становила 85 242 тис. грн. Станом на цю дату накопичена амортизація таких основних засобів становила 49 208 тис. грн., а нарахована амортизація за рік, що закінчився 31 грудня 2021 р. склала 3 408 тис. грн. Вплив цих відхилень від МСФЗ на фінансову звітність не був встановлений.
- (iii) Станом на 31 грудня 2021 р. нематеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції Компанії включали капіталізовані витрати на промо-відеороліки, промо-сайти, маркетингові матеріали, торгові марки та деякі інші маркетингові витрати на загальну суму 11 377 тис. грн. Накопичена амортизація нематеріальних активів на цю дату становила 7 610 тис. грн., а нарахована амортизація за рік, що

ADVISORY · ASSURANCE · TAX · ACCOUNTING

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА», що провадить свою діяльність під брендом «Baker Tilly», є членом глобальної мережі Baker Tilly International Ltd., членами якої є окремі та незалежні юридичні особи.

закінчився 31 грудня 2021 р. становила 3 181 тис. грн. Ці витрати не відповідають визначенню нематеріального активу згідно з МСБО 38 «Нематеріальні активи», і, отже, мали б бути визнані витратами тоді, коли були понесені. В результаті чого станом на 31 грудня 2021 р. нематеріальні активи були завищені на 3 168 тис. грн.; незавершені капітальні інвестиції було завищено на 599 тис. грн.; а витрати на збут за 2021 рік були занижені на 599 тис. грн.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Компанії згідно з *Міжнародним Кодексом Етики Професійних Бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності)* Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності

Ми звертаємо увагу на Примітку 2.5 та Примітку 29 в фінансовій звітності, у яких йдеться про те, що з 24 лютого 2022 р. на діяльність Компанії значно вплинуло триваюче військове вторгнення в Україні, та що масштаби подальшого розвитку подій або терміни припинення цих дій є невизначеними. Як зазначено в розділі «Безперервність діяльності» в Примітці 2.5, ці події та умови разом із іншими питаннями, викладеними в зазначеному розділі, вказують, що існує суттєва невизначеність, що може поставити під значний сумнів здатність Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Інші питання

Аудит фінансової звітності Компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р. був проведений іншим аудитором, який 10 листопада 2021 р. висловив думку із застереженням щодо цієї фінансової звітності через неможливість підтвердження кількості запасів станом на 1 січня 2019 р., відсутність первинних документів, що підтверджують придбання основних засобів, придбаних до 31 грудня 2016 р., невідповідність вимогам МСФЗ доцільної собівартості, прийнятої на дату переходу на МСФЗ, невідповідність періоду визнання витрат на премії співробітникам у 2019 році та невірну класифікацію грошових потоків від операційної діяльності за 2019 рік, а також через неправомірність капіталізації витрат на створення нематеріальних активів.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається з інформації, яка міститься в Звіті про управління за 2021 рік, підготовленому у відповідності до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та інших застосованих законодавчих і нормативних вимог, але не містять фінансової звітності та нашого звіту аудитора щодо неї.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією зазначеною вище, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо на основі проведеної нами роботи стосовно іншої інформації ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт.

Ґрунтуючись на результатах проведеної в ході аудиту роботи з урахуванням сформованих в процесі аудиту знань і розуміння діяльності Компанії та умов її роботи, Ми дійшли до висновку, що інформація, наведена в звіті про управління за звітний період, за який підготовлена фінансова звітність, в усіх суттєвих аспектах, узгоджується з фінансовою звітністю.

ADVISORY · ASSURANCE · TAX · ACCOUNTING

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА», що провадить свою діяльність під брендом «Baker Tilly», є членом глобальної мережі Baker Tilly International Ltd., членами якої є окремі та незалежні юридичні особи.

Крім того, ми дійшли до висновку, що інформація, наведена в Звіті про управління, є суттєво викривленою з тих саме питань, які наведені вище в параграфах (ii) та (iii) розділу «*Основа для думки із застереженням*» нашого звіту. Також, ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі стосовно питань, наведених в параграфі (i) розділу «*Основа для думки із застереженням*» нашого звіту. Отже, ми не змогли визначити, чи ця інформація є суттєво викривленою у зв'язку з такими питаннями.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо складання фінансової звітності та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Компанію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Компанії.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Компанії;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки

ADVISORY · ASSURANCE · TAX · ACCOUNTING

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА», що провадить свою діяльність під брендом «Baker Tilly», є членом глобальної мережі Baker Tilly International Ltd., членами якої є окремі та незалежні юридичні особи.

ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Компанію припинити свою діяльність на безперервній основі;

- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Партнер

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА»

Номер реєстрації аудитора у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: № 100794.

Юлія Гуменюк

м. Київ, Україна

25 травня 2022 р.

Основні відомості про аудиторську фірму

Повне найменування: Товариство з обмеженою відповідальністю «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА»

Місцезнаходження: 04112, місто Київ, вулиця Грекова, 3, квартира 9.

Фактична адреса: 03150, місто Київ, вулиця Фізкультури, 28.

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: №2091.